

IR-XIV.432.1...2022

DECYZJA NR 284/23

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 27 września 2023 roku

podjęta w składzie:

- 1) Andrzej Bętkowski - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego
- 2) Renata Janik – Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego
- 3) Marek Jońca - Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

Na podstawie art. 60 pkt 6, art. 61 ust.1 pkt 2 lit. a, art. 67 ust.1 oraz art. 207 ust.1 pkt 2 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), art. 104 oraz art. 107 § 1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, z późn. zm.), art. 6 i art. 9 ust.1 pkt 2 oraz art. 9 ust. 2 pkt 9 lit.a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.), art. 41 ust. 2 pkt 4 oraz art. 46 ust.2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.),

w sprawie wszczętej z urzędu w przedmiocie:

określenia spółce..., przypadającej do zwrotu kwoty dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, udzielonego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPSW.01.02.00-26-00../17-00, terminu od którego nalicza się odsetki oraz sposobu zwrotu środków,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu: 27 września 2023 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

orzeka:

- 1) określa spółce ...: ..., przypadającą do zwrotu kwotę środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (zwanego dalej „EFRR”) w łącznej wysokości: ...100) z tytułu zwrotu całości dofinansowania przekazanego na podstawie umowy nr RPSW.01.02.00-26-00/17-00 o dofinansowanie Projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17 wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych;
- 2) określa, że odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych o których mowa w pkt 1 nalicza się od kwot przekazanych z EFRR w wysokości:
 - a) .../100) od dnia przekazania ww. środków EFRR tj. od dnia 12.06.2018 r., aż do dnia całkowitej zapłaty należności głównej (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta) wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-002;
 - b) .../100) od dnia przekazania ww. środków EFRR tj. od dnia 19.11.2019 r., aż do dnia całkowitej zapłaty należności głównej (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta) wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-003;
 - c) .../100) od dnia przekazania ww. środków EFRR tj. od dnia 19.11.2019 r., aż do dnia całkowitej zapłaty należności głównej (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta)wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-003;
 - d) .../100) od dnia przekazania ww. środków EFRR tj. od dnia 19.11.2019 r., aż do dnia całkowitej zapłaty należności głównej (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta) wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-003;
 - e) .../100) od dnia przekazania ww. środków EFRR tj. od dnia 09.12.2019 r., aż do dnia całkowitej zapłaty należności głównej (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta) wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-004;

- 3) określa, że zwrot następuje poprzez dokonanie przez spółkę ...wplaty należności o której mowa w pkt 1 decyzji wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych o których mowa w pkt 2 decyzji, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji na rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, wskazany w uzasadnieniu decyzji.

Uzasadnienie

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, zwana dalej „Instytucją Zarządzającą”, „IZ”, „IZ RPOWS”, „Organ” ogłosił w dniu 30 maja 2017 r. jednoetapowy konkurs zamknięty nr RPSW.01.02.00-IZ.00-26-.../17 naboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Osi priorytetowej 1 Innowacje i nauka, Działania 1.2 Badania i rozwój w sektorze świętokrzyskiej przedsiębiorczości Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

W treści ogłoszenia o ww. konkursie zawarto informację, iż szczegółowe zasady składania wniosków zostały zamieszczone w Regulaminie jednoetapowego konkursu zamkniętego nr RPSW.01.02.00-IZ.00-26-.../17, w ramach osi priorytetowej 1 Innowacje i nauka, Działania 1.2 Badania i rozwój w sektorze świętokrzyskiej przedsiębiorczości. Projekty Badawczo – Rozwojowe. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, dostępnym na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej tj. www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl oraz na portalu Funduszy Europejskich www.funduszeuropejskie.gov.pl. Przedmiotowy regulamin, będący załącznikiem do Uchwały nr .../17 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 maja 2017 r. zmieniony Uchwałą nr .../17 z dnia 11 lipca 2017 r. stanowił uszczegółowienie informacji zawartych w ww. ogłoszeniu konkursowym. Przed sporządzeniem wniosku o dofinansowanie każdy wnioskodawca był zobowiązany do zapoznania się z zasadami zawartymi w ww. regulaminie oraz z treścią załączonych do tego regulaminu dokumentów, zamieszczonych na stronie internetowej www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl, w skład których wchodziły m.in.:

- „Wzór wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Osi Priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w Lokalnym Systemie Informatycznym LSI”,

- „Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach Osi Priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w Lokalnym Systemie Informatycznym LSI”,

- „Wzór Umowy o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 wraz z załącznikami”.

Jednocześnie w wykazie obowiązujących aktów prawnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (zwany dalej: „RPOWŚ 2014-2020”) we wzorze Umowy o dofinansowanie, zamieszczonym na stronie internetowej www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl, wskazano, iż obowiązują zapisy ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2020, poz. 818 ze zm.), zwanej dalej „ustawą wdrożeniową” oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2023, poz. 1270 ze zm.), zwanej dalej „ufp”.

Ponadto, każdy wnioskodawca zgodnie z § 6 Regulaminu konkursu zobowiązany był również do zapoznania się z dokumentem pn. „Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020” zwanymi dalej „Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności”, opracowanym przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju, zamieszczonym na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl.

Ponadto, w wykazie obowiązujących aktów prawnych znajdującym się w ww. wzorze Umowy o dofinansowanie wskazano, iż obowiązują zapisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347/320 z 20.12.2013 r.), zwanego dalej: „rozporządzeniem ogólnym” lub „Rozporządzeniem 1303/2013”

Jednocześnie, zgodnie z § 1 ust. 4 wzoru umowy o dofinansowanie beneficjent zobowiązany jest do zapoznania się i stosowania Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.

Ponadto, w ww. wzorze umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję:

- 1) pojęcia projektu - § 1 ust. 8,
- 2) wydatków kwalifikowalnych - § 1 ust. 10,
- 3) wniosku o dofinansowanie - § 1 ust. 12,
- 4) umowy - § 1 ust. 13,
- 5) zakończeniu realizacji projektu - § 1 ust. 36,
- 6) nieprawidłowości - § 1 ust. 40,
- 7) korekty finansowej - § 1 ust. 41,
- 8) zamówieniu publicznym - § 1 ust. 42.

W treści § 2 ust. 2 ww. wzoru umowy zawarto wskazanie, iż beneficjent zobowiązuje się do realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, a w przypadku zmian w projekcie dokonanych w trakcie jego realizacji zgodnie z postanowieniami § 22 umowy, beneficjent zobowiązuje się do realizacji projektu uwzględniając zmiany zaakceptowane przez Instytucję Zarządzającą zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie.

Dalej w § 2 ust. 6 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu wskazano, że ocena kwalifikowalności poniesionego wydatku dokonywana jest w szczególności na podstawie wytycznych, o których mowa w § 1 pkt 5 lit. e, zapisów SZOOP oraz Regulaminu konkursu przede wszystkim w trakcie realizacji Projektu poprzez weryfikację wniosków o płatność oraz w trakcie kontroli Projektu, w szczególności kontroli w miejscu realizacji Projektu lub siedzibie Beneficjenta. (...) Przyjęcie danego Projektu do realizacji i podpisanie z Beneficjentem Umowy o dofinansowanie nie oznacza, że wszystkie wydatki, które Beneficjent przedstawi we wniosku o płatność w trakcie realizacji Projektu, zostaną poświadczane, zrefundowane lub rozliczone (w przypadku systemu zaliczkowego).

Ponadto, w § 3 ust. 1 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu określono obowiązek Beneficjenta polegający na jego zobowiązaniu „*do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o ustawę o finansach publicznych w zakresie dotyczącym wydatkowania środków publicznych, wytycznymi horyzontalnymi, a także procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu, o których mowa w § 7 Umowy w trakcie realizacji Projektu oraz w okresie jego trwałości*”.

Zgodnie w § 7 ust. 1 ww. wzoru umowy o dofinansowanie „Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości Projektu.”

Ponadto, we wzorze umowy w § 10 ust.1 wskazano, że „Jeżeli zostanie stwierdzone, że Beneficjent wykorzystał całość lub część dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, bez zachowania obowiązujących procedur, lub pobrał całość lub część dofinansowania w sposób nienależny albo w nadmiernej wysokości, Beneficjent zobowiązuje się do zwrotu tych środków, odpowiednio w całości lub w części, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków na rachunek Beneficjenta, na zasadach określonych w ufp”, a w przypadku, gdy te środki, podlegające zwrotowi nie zostałyby w odpowiednim terminie zwrócone przez Beneficjenta to Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin od którego nalicza się odsetki (vide § 10 ust. 5 wzoru umowy).

Natomiast w § 13 ust.1 pkt 3 wzoru umowy o dofinansowanie projektu wskazano, że Beneficjent zobowiązuje się m.in. do „przekazywania do Instytucji Zarządzającej wszelkich dokumentów, informacji i oświadczeń związanych z realizacją Projektu, których Instytucja Zarządzająca zażąda w okresie realizacji Projektu i jego trwałości.”

Na podstawie § 14 ust.1 wzoru umowy o dofinansowanie projektu Beneficjent został zobowiązany do poddania się kontroli na miejscu w zakresie prawidłowości realizacji Projektu, dokonywanej przez Instytucję Zarządzającą oraz inne podmioty uprawnione do jej przeprowadzenia na podstawie odrębnych przepisów.

Zgodnie z § 24 ust. 2 pkt 1 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu Instytucja Zarządzająca może rozwiązać Umowę bez wypowiedzenia, wówczas, gdy „Beneficjent wykorzystał przekazane środki finansowe (w całości lub w części) na cel inny niż określony w Projekcie lub niezgodnie z niniejszą Umową oraz przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla Programu.”

Ponadto, zgodnie z § 3 pkt 8 regulaminu konkursu w ramach naboru RPSW.01.02.00-IZ.00-26-.../17 Beneficjent zobowiązany jest do „składania sprawozdań z postępu prac badawczych określonych w Planie prac B+R. W terminie 10 dni liczonych od dnia planowanego zakończenia danego etapu prac (osiągnięcia kamienia milowego) Beneficjent składa do IZ RPOWŚ 2014-2020 sprawozdanie w którym potwierdza wykonanie prac w planowanym zakresie i osiągnięcie zakładanych efektów, w tym osiągnięcie zakładanego poziomu gotowości technologicznej. W razie

nie osiągnięcia planowanych efektów w planowanym terminie Beneficjent ma możliwość wystąpienia do IZ RPOWŚ 2014-2020 z prośbą o wyrażenie zgody na wprowadzenie modyfikacji w Planie prac B+R. Brak zgody IZ RPOWŚ 2014-2020 na wprowadzenie zmian do Planu prac B+R powoduje konieczność wstrzymania realizacji projektu, co wiąże się z brakiem możliwości sfinansowania kolejnych etapów.”

Ponadto, zgodnie z Rozdziałem 10 – Kontrole w trybie doraźnym pkt 6) Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 z 27.12.2021 r. – do stosowania, których Beneficjent zgodnie z wzorem umowy o dofinansowanie był zobowiązany „Kontrola w trybie doraźnym jest przeprowadzana z uwzględnieniem – w odpowiednim zakresie – warunków, o których mowa w wytycznych, w odniesieniu do kontroli systemowej, jak również weryfikacji wydatków. W przypadku kontroli w trybie doraźnym etap przekazania zawiadomienia o kontroli nie jest obligatoryjny”.

Do przedmiotowego konkursu przystąpiła spółka ...(zwana dalej: „Beneficjentem” lub „Stroną”), składając w dniu 31 sierpnia 2017 r. wniosek o dofinansowanie projektu pn.: „...” na wnioskowaną kwotę dofinansowania w wysokości: ...zł. W wyniku przeprowadzonej przez Instytucję Zarządzającą oceny formalnej i merytorycznej, przedmiotowy wniosek o dofinansowanie po korekcie, zwany również „projektem”, na podstawie Uchwały Nr .../18 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 21 marca 2018 r. został zakwalifikowany do wsparcia w ramach Działania 1.2 w kwocie dofinansowania w wysokości: ...zł, uzyskując ... punktów i wybranych do wsparcia w ramach przedmiotowego konkursu.

Instytucja Zarządzająca zawarła w dniu ... maja 2018 r. ze spółką ...umowę nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-00 o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17 pn.: „...” (zwaną dalej „umową o dofinansowanie”) na kwotę dofinansowania ze środków EFRR w łącznej wysokości: ...zł.

Beneficjent zobowiązany był do zapoznania się z warunkami i postanowieniami zawartymi w przedmiotowej Umowie o dofinansowanie przed jej podpisaniem. W niniejszej umowie o dofinansowanie znalazły się wyżej omówione postanowienia zawarte w jej wzorze do ww. Regulaminu naboru wniosków o dofinansowanie.

W związku z czym Beneficjent podpisując ww. umowę o dofinansowanie został poinformowany, że zobowiązany jest do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego

i krajowego, w szczególności w oparciu o zapisy wytycznych horyzontalnych oraz zgodnie z procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów zakładanych we wniosku o dofinansowanie. Jednocześnie, zgodnie z treścią § 2 ust.2 umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązany był do realizacji Projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie.

Beneficjent w oświadczeniu załączonym w części XVI wniosku o dofinansowanie Projektu, oświadczył że zapoznał się z Regulaminem konkursu i akceptuje jego postanowienia w zakresie warunków i zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020, a także iż jest świadomy praw i obowiązków związanych z realizacją projektu finansowanego z EFRR w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020, zobowiązując się do zapewnienia trwałości oraz osiągnięcia i utrzymania planowanych efektów Projektu opisanych za pomocą wskaźników w okresie 5/3 lat od płatności końcowej zgodnie z art. 71 rozporządzenia Rady nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Ponadto, we wniosku o dofinansowanie Projektu Beneficjent założył cel, którym było prowadzenie badań w celu wdrożenia innowacyjnej technologii ciśnieniowego odlewania i obróbki jednorodnych odlewów ze stopów magnezu z dodatkiem złomu magnezowego.

Badanie to miało polegać na opracowaniu innowacyjnej technologii ciśnieniowego odlewania i obróbki jednorodnych co do składu chemicznego i właściwości mechanicznych odlewów ze stopów magnezu, których istotnym czynnikiem kompozycyjnym jest złom magnezowy (innowacja produktowa), poprzez jego recykling (innowacja procesowa). Prace badawczo-rozwojowe planowane do przeprowadzenia w ramach projektu miały umożliwić, m.in. opracowanie technologii produkcji nowatorskich odlewów ze stopów magnezu na bazie recyklingu w oparciu o metodę endomodyfikacji i wytworzenie nowych elementów motoryzacyjnych na bazie opracowanych receptur stopów magnezu np. kierownica, elementy budowy kierownicy, sworznie i wodziki elementów połączeniowych w układzie przenoszenia napędu (np. skrzynia biegów), relingi dachowe, lusterka. Bezpośrednimi rezultatami projektu miały być: technologia produkcji nowatorskich odlewów ze stopów magnezu na bazie recyklingu oraz nowe produkty z wysokowytrzymałych stopów magnezu na bazie recyklingowego złomu. Jak argumentował Beneficjent: „Z uwagi, że otrzymanie magnezu ze złomu obiegowego wymaga szeregu zabiegów, mających na celu uzyskanie stopu o odpowiedniej jakości, w tym celu kluczowe znaczenie w przedmiotowym projekcie odgrywają badania na gąskach i różnych formach odlewów. Dodatkowo uszlachetnianie ciekłego metalu na drodze rafinacji oraz modyfikacji jest zabiegiem niezwykle trudnym. Efekt tych prac zależy w dużym stopniu od doświadczenia kadry. Przedmiotowy projekt

wymaga więc dużej wiedzy ze strony kadry badawczej, jej zaangażowania w każdy etap prac oraz dostępu do zaplecza technicznego i współpracy z podwykonawcami”. Do przeprowadzonych badań Beneficjent miał użyć trzech rodzajów stopów magnezu najczęściej występujących w przemyśle odlewniczym: AZ91, AM50 oraz AM60. Badania miały być prowadzone na odlewach wykonanych w różnych procesach (odlewy ciśnieniowe, piaskowe oraz kokilowe) i w różnych formach takich jak wyżej wspomniane: sworznie i wozziki elementów połączeniowych, elementy budowy kierownicy, relingi.

W dniu 12 czerwca 2018 r. wnioskiem o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-001, została przekazana płatność zaliczkowa w wysokości ... 000,00 zł z terminem rozliczenia do dnia 10.09.2018 r. W wyznaczonym w umowie o dofinansowanie terminie Beneficjent za pośrednictwem Centralnego systemu teleinformatycznego SL2014 złożył wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-002 w którym rozliczył przekazaną zaliczkę w 100%.

Instytucja Zarządzająca na podstawie art. 23 ust. 1 w związku z art. 22 ust. 4 ustawy wdrożeniowej przeprowadziła kontrolę realizacji projektu polegającą na weryfikacji dokumentów w zakresie prawidłowości przeprowadzenia właściwych procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych. W wyniku dokonanej w dniach 29.10. - 02.11.2018 r. weryfikacji dokumentów dotyczących zamówień udzielonych w ramach projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17, przesłanych do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 przez Beneficjenta za pośrednictwem Centralnego systemu teleinformatycznego SL2014, Zespół Kontrolny ustalił, że Beneficjent w ramach realizacji projektu przeprowadził 2 postępowania o udzielenie zamówień na:

- 1) **Dostawy** – Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie Beneficjent przeprowadził postępowanie ofertowe nr ...na podstawie zapisów sekcji 6.5.2

Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 19.07.2017 r. zgodnie z zasadą konkurencyjności. Niniejsze postępowanie na „dostawę elementów do budowy eksperymentalnego stanowiska rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu wg specyfikacji” zostało wszczęte w dniu ...r. poprzez wysłanie zapytania ofertowego do trzech potencjalnych wykonawców w celu podniesienia efektywności przedsiębiorstwa w ramach działania 1.2 Badania i rozwój w sektorze świętokrzyskiej przedsiębiorczości.

Efektom rozstrzygnięcia postępowania było podpisanie w dniu...03.2018 r. Termin wykonania przedmiotu zamówienia został określony na dzień2018 r.

W wyniku weryfikacji przedmiotowego postępowania stwierdzono, że Beneficjent naruszył sekcję 6.5.2 pkt 14 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 – 2020 z 19 07.2017 r., ponieważ nie upublicznił zapytania ofertowego na stronie internetowej <https://bzp.uzp.gov.pl>, wskazanej w komunikacie przez instytucję ogłaszającą nabór wniosków (www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl/wiadomosci/item/-komunikat-obowiazek-upublicznienia-zapytania-ofertowego).

- 2) **Dostawy** – Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie Beneficjent przeprowadził postępowanie ofertowe nr ...na podstawie zapisów sekcji 6.5.2 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 19.07.2017 r. zgodnie z zasadą konkurencyjności. Niniejsze postępowanie na „dostawę materiałów badawczych” zostało wszczęte w dniu ...r. poprzez wysłanie zapytania ofertowego do czterech potencjalnych wykonawców w celu podniesienia efektywności przedsiębiorstwa w ramach działania 1.2 Badania i rozwój w sektorze świętokrzyskiej przedsiębiorczości.

Efektom rozstrzygnięcia postępowania było podpisanie w dniu2018 r. umowy nr 1... netto. Termin wykonania przedmiotu zamówienia do2018 r.

W wyniku weryfikacji przedmiotowego postępowania stwierdzono, że Beneficjent naruszył sekcję 6.5.2 pkt 14 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 – 2020 z 19 07.2017 r., ponieważ nie upublicznił zapytania ofertowego na stronie internetowej <https://bzp.uzp.gov.pl>, wskazanej w komunikacie przez instytucję ogłaszającą nabór wniosków (www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl/wiadomosci/item/1522-komunikat-obowiazek-upublicznienia-zapytania-ofertowego).

W wyniku ww. kontroli Instytucja Zarządzająca stwierdziła, że:

- a) w postępowaniu na dostawę elementów do budowy eksperymentalnego stanowiska rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu wg specyfikacji doszło do naruszenia § 12 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-00 z tytułu niezastosowania się przez

Beneficjenta do Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 – 2020 z dnia 19.07.2017 r. (sekcji 6.5.2 pkt 14), ponieważ zamawiający nie dopełnił wszystkich procedur związanych z ogłoszeniem zapytania ofertowego (tj. upublicznienia zapytania ofertowego na stronie internetowej wskazanej przez instytucję ogłaszającej nabór wniosków, <https://bzp.uzp.gov.pl>). W związku z powyższym IZ RPOWŚ 2014-2020 na podstawie art. 143 Rozporządzenia 1303/2013, art. 9 ust. 2 pkt 8 ustawy wdrożeniowej oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień (Dz. U. z 2016 r., poz. 200 z późn. zm.) ustaliła wartość pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych w następujący sposób:

$$W_p = W\% \times W_{kw} = 25\% \times \dots 000,00 \text{ zł} = \dots 0,00 \text{ zł}$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

W_p – wartość pomniejszenia,

W_{kw} – wartość faktycznie poniesionych wydatków kwalifikowalnych dla danego zamówienia (wydatek przedstawiony do refundacji we wniosku nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-002),

$W\%$ – 25% stawka wskazana w pkt 3 Załącznika do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 lutego 2017 r. (Dz. U z 2017, poz. 615) z tytułu nie zamieszczenia zapytania ofertowego w bazie konkurencyjności.

IZ RPOWŚ stawkę procentową wskazaną w pkt 3 Załącznika do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 lutego 2017 r. (Dz. U z 2017, poz. 615) pn. Stawki procentowe przy obniżeniu wartości korekt finansowych i pomniejszeń dla poszczególnych kategorii nieprawidłowości indywidualnych z tytułu nie zamieszczenia zapytania ofertowego w bazie konkurencyjności obniżyła do 25% w związku z faktem, że zapytanie ofertowe zostało wysłane do trzech potencjalnych dostawców, którzy byli w stanie zrealizować powyższe zamówienie, jak również beneficjent nie odrzucił żadnej z trzech złożonych w postępowaniu ofert. Ponadto zrealizowano zakup elementów do budowy eksperymentalnego stanowiska rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu po cenie rynkowej.

Jednocześnie biorąc pod uwagę montaż finansowy i 60% poziom dofinansowania, obniżenie wartości korekty finansowej wydatków ujętych we wniosku o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-002 wynosi:...,00 * 60% =...,00 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę IZ RPOWŚ 2014-2020 uznała za wydatek niekwalifikowalny kwotę w wysokości ...,00 zł, w tym kwota dofinansowania 54 450,00 zł. Następnie do ww. Informacji pokontrolnej ze względu na błędne wyliczenia została sporządzona Errata zmieniająca z błędnej kwoty: ...,00 zł na kwotę dofinansowania do zwrotu w wysokości:...,00 zł.

b) w postępowaniu na dostawę materiałów badawczych doszło do naruszenia § 12 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-0.../17-00 z tytułu niezastosowania się przez Beneficjenta do Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 – 2020 z dnia 19.07.2017 r. (sekcji 6.5.2 pkt 14), ponieważ zamawiający nie dopełnił wszystkich procedur związanych z ogłoszeniem zapytania ofertowego (tj. upublicznienia zapytania ofertowego na stronie internetowej wskazanej przez instytucję ogłaszającą nabór wniosków).

W związku z powyższym IZ RPOWŚ 2014-2020 na podstawie art. 143 Rozporządzenia 1303/2013 art. 9 ust. 2 pkt 8 ustawy wdrożeniowej oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień (Dz. U. z 2016 r., poz. 200 z późn. zm.) ustaliła wartość pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych w następujący sposób:

$$W_p = W\% \times W_{kw} = 25\% \times 161\,900,00 \text{ zł} = 40\,475,00 \text{ zł}$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

W_p – wartość pomniejszenia,

W_{kw} – wartość faktycznie poniesionych wydatków kwalifikowalnych dla danego zamówienia (wydatek przedstawiony do refundacji we wniosku nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-002),

$W\%$ – 25% stawka wskazana w pkt 3 Załącznika do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 lutego 2017 r. (Dz. U z 2017, poz. 615) z tytułu nie zamieszczenia zapytania ofertowego w bazie konkurencyjności.

IZ RPOWŚ stawkę procentową wskazaną w pkt 3 Załącznika do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 lutego 2017 r. (Dz. U z 2017, poz. 615) pn. Stawki procentowe przy obniżeniu wartości korekt finansowych i pomniejszych dla poszczególnych kategorii nieprawidłowości indywidualnych z tytułu nie zamieszczenia zapytania ofertowego w bazie konkurencyjności obniża do 25% w związku z faktem, że zapytanie ofertowe zostało wysłane do czterech potencjalnych dostawców, którzy byli w stanie zrealizować powyższe zamówienie, jak również beneficjent nie odrzucił żadnej z czterech złożonych w postępowaniu ofert, ponadto dokonał zakup materiałów po cenie rynkowej.

Jednocześnie biorąc pod uwagę montaż finansowy oraz fakt, że beneficjent wydatki w ramach zamówienia rozlicza we wszystkich czterech zadaniach wyszczególnionych we wniosku o płatność, zaś poziom dofinansowania dla poszczególnych zadań jest zróżnicowany i stanowi: dla zadań 1 i 2 80%, natomiast dla zadań 3 i 4 60%, wartość korekty finansowej wydatków ujętych we wniosku o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-002 wynosi dla zadań 1 i 2, $19\ 150,00\ \text{zł} * 80\% = 15\ 320,00\ \text{zł}$ oraz dla zadań 3 i 4, $21\ 325,00 * 60\% = 12\ 795,00\ \text{zł}$, łącznie $15\ 320,00 + 12\ 795,00 = 28\ 115,00\ \text{zł}$.

W związku z powyższym IZ RPOWŚ 2014-2020 uznała za wydatek niekwalifikowany kwotę w wysokości 40 475,00 zł, w tym kwota dofinansowania 28 115,00 zł.

Biorąc pod uwagę wszystkie stwierdzone powyżej nieprawidłowości IZ RPOWŚ 2014-2020 uznała za wydatek niekwalifikowalny kwotę w łącznej wysokości 126 225,00 zł, w tym łączna kwota dofinansowania 82 565,00 zł i zaleciła stosowne pomniejszenie wartości wydatków kwalifikowalnych projektu.

Następnie zgodnie ze sporządzoną Erratą zmieniono z błędnej kwoty **dofinansowania: 82 565,00 zł** na **kwotę dofinansowania do zwrotu w wysokości: 79 565,00 zł**.

Zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi IZ dokonała we wniosku o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00/17-002 stosownego pomniejszenia wydatków niekwalifikowalnych o kwotę w łącznej wysokości 126 225,00 zł, w tym łączną kwotę dofinansowania: 79 565,00 zł. Po dokonany pomniejszeniu wnioskiem o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-002 została rozliczona zaliczka w wysokości 238 695,00 zł. W wyniku ww. pomniejszenia powstała nierozliczona zaliczka w wysokości 111 305,00 zł, w tym kwota w wysokości 58 805,00 zł obciążona odsetkami w związku z rozliczeniem zaliczki niezgodnie z umową o dofinansowanie.

Następnie pismem z dnia 19 marca 2019 roku Beneficjent wyraził zgodę na pomniejszenie należnej kwoty tj. 58 805,00 zł wraz z należnymi odsetkami z kolejnej płatności.

W dniu 4 listopada 2019 r. IZ we wniosku o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-003 zatwierdziła refundację do wypłaty w kwocie 74 430,95 zł, z której za zgodą Beneficjenta z dnia 19.03.2019 roku pomniejszyła należną kwotę w wysokości 58 805,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 3 725,00 zł i Beneficjentowi została wypłacona kwota refundacyjna w wysokości 11 900, 95 zł. Do rozliczenia pozostała Beneficjentowi zaliczka w wysokości 52 500,00 zł.

Beneficjent złożył kolejny wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-004, którym zawniósł o zaliczkę w kwocie 729 000,00 zł i środki te z rachunku bankowego Ministerstwa Finansów zostały przekazane w dniu 9 grudnia 2019 r. z terminem rozliczenia zgodnie z § 9 ust. 4 umowy o dofinansowanie projektu.

Zgodnie z umową o dofinansowanie okres realizacji Projektu zakończył się w dniu...**2021 r.** Beneficjent złożył pismo z dnia 29 marca 2021 r. do IZ w sprawie wydłużenia terminu zakończenia realizacji projektu do dnia 30 września 2021 r. W odpowiedzi IZ pismem z dnia 21.04.2021 r. znak IR-V.432.29... 2019 poinformowała Beneficjenta, że nie złożono wniosku o płatność rozliczającego zaliczkę oraz, że są opóźnienia w realizacji projektu.

W dniu 21.06.2021 r. (po terminie wskazanym w umowie o dofinansowanie Projektu) Beneficjent za pośrednictwem systemu SL2014 złożył wniosek rozliczający zaliczkę nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-006 na kwotę 346 681,91 zł, który został odesłany do poprawy do Beneficjenta.

Beneficjent w dniu 14 lipca 2021 r. dokonał zwrotu środków na konto Instytucji Zarządzającej w kwocie: 434 818,09 zł na poczet rozliczenia przekazanych zaliczek. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca dokonała rozksięgowania wskazanego zwrotu środków w następujący sposób:

- na poczet należności głównej zobowiązania z tytułu kwoty dofinansowania z EFRR podlegającej procedurze odzyskiwania w ramach wniosków o płatność nr: RPSW.01.02.00-26-00.../17-001 zalicza się kwotę w wysokości: 52 500,00 zł (słownie: pięćdziesiąt dwa tysiące pięćset zł, 00/100) i RPSW.01.02.00-26-00.../17-004 zalicza się kwotę w wysokości: 327 417,63 zł (słownie: trzysta dwadzieścia siedem tysięcy czterysta siedemnaście zł, 63/100),
- na poczet odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych zalicza się kwotę w wysokości: 54 900,46 zł (słownie: pięćdziesiąt cztery tysiące dziewięćset zł, 46/100)

(odpowiednio: 12 991,00 zł + 41 909,46 zł) zgodnie z Postanowieniem Nr .../23 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 lutego 2023 r.

W dniu 17.06.2021 r. IZ wysłała zawiadomienie z dnia 16.06.2021 r. do Beneficjenta o planowanej kontroli doraźnej w dniu 22.06.2021 r. Pełnomocnik Spółki - ...potwierdził odbiór upoważnienia w dniu 22.06.2021 r. do przeprowadzenia kontroli doraźnej na miejscu.

W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca przeprowadziła kontrolę doraźną w miejscu realizacji projektu w dniu ...2021 r. uzupełnioną o wizytę monitorującą w dniu ...2021 r.

Z kontroli doraźnej projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17 pn.: ...realizowanego w ramach Działania 1.2 - „Badania i rozwój w sektorze świętokrzyskiej przedsiębiorczości”, I Osi priorytetowej - „Innowacje i nauka” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 - 2020, przeprowadzonej w miejscu realizacji projektu w dniu ...06.2021 r. uzupełnioną o wizytę monitorującą w dniu ...11.2021 r. Instytucja Zarządzająca sporządziła **Informację Pokontrolną Nr .../2021** z dnia 17.11.2022 r. znak pisma: KC-I.432.336...2021.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 23 ust. 1 w związku z art. 22 ust. 4 ustawy wdrożeniowej oraz § 14 Umowy nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-00 o dofinansowanie Projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17 pn.: „...”.

Kontroli dokonali pracownicy Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, działający na podstawie upoważnienia o numerze .../2021.

Wizyty monitorującej dokonali pracownicy Departamentu Kontroli i Certyfikacji RPO Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, działający na podstawie upoważnienia o numerze .../2021.

Beneficjent udostępnił kontrolującym dokumenty stanowiące przedmiot kontroli, a wyjaśnień i informacji w dniu kontroli doraźnej udzielał Pan ... – pełnomocnik (na podstawie pełnomocnictwa notarialnego z dnia 15.05.2020r. Repertorium A nr.../2020), Pani..., Pan ... oraz Pan – pracownicy Beneficjenta.

Wyjaśnień i informacji w dniu wizyty monitorującej udzielała Pani (na podstawie upoważnienia z dnia 17.11.2021r. wystawionego przez Pana...), Pan ... oraz Pan... – pracownicy Beneficjenta.

Obszar i cel kontroli obejmował:

- 1) Zgodność projektu z umową o dofinansowanie;
- 2) Przestrzeganie zasad udzielania zamówień;

- 3) Weryfikacja postępu rzeczowego projektu;
- 4) Weryfikacja zgodności dokumentacji z wnioskiem aplikacyjnym, planem przedsięwzięcia;
- 5) Zakres działań informacyjnych i promocyjnych dla projektów współfinansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Ad. 1

Zgodność projektu z umową o dofinansowanie

Beneficjent, stosownie do § 2 ust. 2 umowy o dofinansowanie, zobowiązał się do realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie. W jego treści, jak i Planie prac badawczo-rozwojowych (Plan prac B+R), stanowiącym załącznik do wniosku o dofinansowanie, Beneficjent przedmiotowy projekt miał przeprowadzić w 4 etapach. Ze względu na upływ terminu realizacji projektu, tj. 31.03.2021 r. i stopień zaawansowania prac Beneficjent pismem z dnia 21.03.2021 r. zawniósł o zmianę terminu realizacji projektu na dzień 30.09.2021 r. W dniu...06.2021 r. została przeprowadzona kontrola doraźna uzupełniona w dniu11.2021 r. o wizytę monitorującą. Zgodność założonych prac, **podzielonych na 4 etapy**, ze stanem rzeczywistym wyglądała następująco:

- **Prace w ramach etapu 1 realizowane od 01.09.2018 r. do 31.03.2021 r.**

W ramach etapu 1 Beneficjent zakładał identyfikację składu chemicznego i fazowego stopu pierwotnego oraz złomu obiegowego ze szczególnym uwzględnieniem związków niemetalicznych, takich jak tlenki, azotki, węgliki, fluorki, chlorki itp. (analiza jakościowa i ilościowa). W pracach B+R jako stopy pierwotne do modyfikacji, zdecydowano się wykorzystać materiały AM50 i AM60 oraz AZ91, „ze względu na ich wyraźną granicę plastyczności oraz dużą odporność na uderzenia”. Wyniki przeprowadzonych badań miały posłużyć do opracowania składów nowych stopów, określenia optymalnej ilości wprowadzanego złomu obiegowego do wsadu, wprowadzenia modyfikacji w opracowanych stopach, sprawdzenia jakości opracowanych stopów oraz przeprowadzenia analiz środowiskowych. Jak zostało wskazane przez Beneficjenta w *Sprawozdaniu cząstkowym z realizacji prac B+R Etap 1: Badania materiałów wejściowych i Etap 2: Przeprowadzenie badań eksperymentalnych modyfikacja stopów* (dowód nr 11) „różne technologie odlewania powodują zmiany w strukturze odlewów związane m.in. z szybkością krystalizacji, segregacją pierwiastków, ilością i jakością wytrąceń niemetalicznych (często trudnych do identyfikacji), co pociąga za sobą zmiany właściwości fizykomechanicznych odlewów”. Zgodnie z Planem prac B+R dokładna analiza składu chemicznego miała zostać przeprowadzona

zarówno na gąskach stopu magnezu jak i złomu obiegowego, pochodzącego z odlewni ciśnieniowych (zarówno zimno- jak i gorącomorowych) oraz piaskowych i kokilowych. Analizy fizyczne, chemiczne i specjalistyczne miały być wykonane przez własny zespół badawczy (zatrudniony w ramach projektu), a także, na podstawie zlecenia, przez wykwalifikowane jednostki zewnętrzne, dysponujące specjalistyczną aparaturą i wykwalifikowaną kadrą naukowo-badawczą. W jednostkach naukowych zewnętrznych miały zostać wykonane badania opracowanych kompozycji stopów oraz gotowych elementów przeprowadzone w oparciu o następujące analizy:

- analiza rentgenowska (XRD),
- analiza powierzchni metodą mikroskopii skaningowej (SEM),
- analiza XRF,
- dyfrakcja linii Kikuchiego (EBSD),
- badania wytrzymałościowe,
- badania odporności korozyjnej,
- badania metalograficzne mikro i makrostruktury za pomocą zglądów,
- pomiar twardości materiału metodami statycznymi (m.in. na podstawie metody Brinella i Vickersa oraz mikroporowatości powłok).

Natomiast w zakresie prac zespołu badawczego pozostawało badanie gotowych elementów (wytworzonych na podstawie opracowanych stopów):

- pomiar i sprawdzanie geometrii – wykonywane za pomocą urządzeń pomiarowych konwencjonalnych (suwmiarki, mikromierze itp.), maszyny pomiarowej 3D oraz przyrządów pomiarowych i szablonów specjalnych (budowanych według wytycznych klienta);
- określenie jakości gotowych elementów:
 - pomiar porowatości za pomocą urządzenia X-ray,
 - pomiar chropowatości powierzchni za pomocą profilometru przenośnego,
 - badanie grubości powłok metodą X-ray,
 - badanie mikrotwardości powłok.

Efektem końcowym etapu – kamieniem milowym – dzięki wynikom badań chemicznych stopów i odlewów, badań fizycznych odlewów oraz badań dot. jakości wykonanych odlewów miało nastąpić opracowanie wytycznych - rekomendacji do etapu testowania oraz założeń metod określania stopnia zgazowania ciekłego metalu, jak również zaleceń dot. zmian/wprowadzenia modyfikacji w procesie wytwarzania stopów.

Beneficjent wykonał część prac w ramach etapu 1 polegających na badaniu elementów wejściowych przez ich analizę mikrostrukturalną oraz składu chemicznego. W złożonym do IZ RPOWŚ w dniu 06.04.2020r. *Sprawozdaniu cząstkowym z realizacji prac B+R Etap 1 i Etap 2* Beneficjent zawarł informację, że dokonał analizy składu chemicznego materiałów wsadowych (gąsek i złomu obiegowego), przeprowadził badania właściwości mechanicznych czystych gąsek hutniczych i złomu obiegowego oraz przeprowadzono badania właściwości mechanicznych odlewów z gąsek oraz wykonanych z pewnym dodatkiem złomu obiegowego, tym samym kamienie milowe tego etapu zostały osiągnięte (str. 11 i 46 Sprawozdania). Dodatkowo w piśmie z dnia 07.12.2022 r. Beneficjent poinformował, że „na dzień dzisiejszy został zakończony etap 1 – badania przemysłowe polegające na przeprowadzeniu analiz złomów odpadowych magnezowych, a także badań wpływu złomu na zmianę parametrów mechanicznych stopu. Zadanie zakończyło się utworzeniem własnych kompozycji na bazie złomu stopów pierwotnych. Zgodnie z § 3 ust. 8 Regulaminu konkursu Beneficjent zobowiązany był do składania do IZ RPOWŚ sprawozdań z postępu prac badawczych określonych w Planie prac B+R w terminie 10 dni liczonych od dnia planowanego zakończenia danego etapu prac (osiągnięcia kamienia milowego), w którym potwierdza wykonanie prac w planowanym zakresie i osiągnięcie zakładanych efektów, w tym osiągnięcie zakładanego poziomu gotowości technologicznej. Do dnia sporządzenia informacji pokontrolnej Beneficjent przedłożył IZ RPOWŚ tylko i wyłącznie ww. Sprawozdanie cząstkowe z realizacji prac B+R Etap 1 i Etap 2. Dodatkowo IZ RPOWŚ w piśmie znak: IR-V.432.29.00....2019 z dnia 24.03.2021 r. poprosiła Beneficjenta, na podstawie § 13 ust. 1 pkt 3 umowy o dofinansowanie, o przedkładanie raportów kwartalnych do 10 dnia kolejnego miesiąca po zakończeniu kwartału. Ostatni Raport kwartalny Beneficjent złożył za pismem z dnia 06.12.2021 r. za trzeci kwartał 2021r., z którego wynika, że zadania: zlecenie badań jednostce zewnętrznej, zakup materiałów niezbędnych do realizacji zadania, amortyzacja sprzętu elektronicznego nie zostały w pełni zrealizowane i zostaną zakończone do grudnia 2021 r. Weryfikacja realizacji założeń projektu została przeprowadzona na podstawie kontroli doraźnej projektu, przeprowadzonej w miejscu realizacji projektu w dniu 22.06.2021 r. uzupełnionej o wizytę monitorującą w dniu ...11.2021 r. oraz dokumentacji przedstawionej IZ RPOWŚ.

Jak już wyżej wskazano, w Planie prac B+R w pracach badawczych jako stopy pierwotne do modyfikacji, zaplanowano wykorzystać materiały AM50 i AM60 oraz AZ91, ze względu na ich wyraźną granicę plastyczności oraz dużą odporność na uderzenia.

W ramach przedmiotowego zadania Beneficjent zaplanował i częściowo poniósł wydatki związane z zakupem materiałów do realizacji zadania. W Planie prac B+R zawarł informację, że w ramach kosztów kwalifikowalnych zostaną zakupione stopy magnezu (różne rodzaje) oraz złom magnezowy:

- do realizacji zadania 1 i 2 - 5 500 kg surowców za kwotę 70 600,00 zł netto,
- do realizacji zadania 3 i 4 – 10 000 kg za kwotę 128 100,00 zł netto.

Beneficjent przedstawił w kosztach kwalifikowalnych dotyczących niniejszego zadania **jedynie** wydatek na zakup **stopu magnezu AM50 i złomu magnezu** w wysokości 38 700,00 zł netto (zad. 2- 37 900,00 zł) - we wniosku o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00-00.../17-002. Zgodnie z zapytaniem ofertowym oraz fakturą ..., Beneficjent dokonał zakupu od firmy ... 12 800,00 kg stopu magnezu AM50 i 4 220 kg złomu magnezu (typ 1A, 1B, 2, 3, 5A, 6A) za kwotę 121 425,00 netto. Z dokumentów przedstawionych IZ RPOWŚ nie wynika z jakich odlewni pochodzi złom. W trakcie kontroli Beneficjent nie potrafił wyjaśnić, ile materiału dotychczas wykorzystał do przeprowadzenia badań przemysłowych, jaka ilość jeszcze pozostała i gdzie się znajduje. Zaznaczyć należy, że stop magnezu jest surowcem podlegającym kontrolowanej sprzedaży i przechowywaniu.

Dodatkowo na potrzeby realizacji zadania 1 i 2 Beneficjent zaplanował zakup odczynników do analiz (szacowany koszt 10 000,00 zł netto): 5 zestawów kwasów (azotowy, borowy, fluorowodorowy, krzemowy, siarkowy (VI), solny) i gazy techniczne (acetylen techniczny, argon laboratoryjny, azot, dwutlenek węgla, hel badawczy, tlen czysty, wodór) oraz opakowania do przewozu próbek (200 szt., szacowany koszt 4 000,00 zł netto). W ramach niniejszego zadania Beneficjent przedstawił do rozliczenia w wydatkach kwalifikowalnych koszt zakupu:

- dwutlenku siarki, heksafluorku siarki, argonu czystego, azotu w kwocie 4 534,50 zł (wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00-00.../17-006, faktura nr ... na kwotę 9 069,00 zł netto; ...
- 180 szt. skrzynki bez przegrodowej K-200 w kwocie 2 496,60 zł (wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00-00.../17-006 – faktura zal. nr .../02/2021; faktura rozl. FS .../2021 na kwotę 4 993,20 zł netto;...).

Dodatkowo Beneficjent przedstawił do rozliczenia w kosztach kwalifikowalnych we wniosku o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00-00.../17-006, w ramach zadania 1 **wydatek na zakup wózka platformowego 500 kg** w kwocie 1 422,77 zł (faktura .../A/21 na kwotę 2 845,55 zł netto;...), który **nie był przewidziany w ramach projektu**.

Beneficjent nie przedstawił dowodu zakupu części odczynników do analiz niezbędnych do realizacji zadania (kwasów: azotowego, borowego, fluorowodorowego, krzemowego, siarkowego (VI) i solnego oraz gazów technicznych: acetylenu technicznego, dwutlenku węgla, helu badawczego, tlenu czystego i wodoru).

W ramach niniejszego etapu Beneficjent planował wynajem potrzebnych urządzeń do przeprowadzenia szeregu badań, których zlecenie byłoby dużo droższe. Jako uzasadnienie wynajmu aparatury badawczej Beneficjent wskazał, że przedsięwzięcie ma charakter innowacyjny i z tego powodu część badań nie byłoby możliwe do zlecenia, ponieważ potencjalni odbiorcy nie mają ich w ofercie. **Beneficjent nie przedstawił IZ RPOWŚ dokumentów (umowy użyczenia, wynajęcia, leasingu, itp.) potwierdzających dysponowanie następującymi urządzeniami:**

- suwmiarką specjalistyczną,
- mikromierzem,
- maszyną pomiarową 3D,
- drukarką 3D,
- programu do symulacji...,
- rentgen X-ray,
- profilomierzem przenośnym,

przy pomocy których byłby w stanie, zgodnie z założeniem Planu prac B+R, dokonać pomiaru i sprawdzenia geometrii, pomiaru porowatości, pomiaru chropowatości powierzchni oraz badania grubości powłok (koszt kwalifikowalny w Planie prac badawczych - 180 000,00 zł).

Dodatkowo w ramach niniejszego zadania zaplanował zakup sprzętu elektronicznego do prowadzenia symulacji: 4 szt. komputerów dla 4 tworzonych stanowisk (koszt kwalifikowalny w Planie prac B+R – 14 000,00 zł). Urządzenia miały być przeznaczone do wykonywania podstawowych testów, przeprowadzania symulacji i analiz oraz archiwizacji wyników badań.

W dotychczas złożonych wnioskach o płatność **Beneficjent również nie przedstawił wydatku na zakup ww. urządzeń** wraz z dowodami zakupu.

W piśmie z dnia 07.12.2021r. i 01.02.2022r. Beneficjent wyjaśnił, że „zaplanowane prace badawcze zadania pierwszego, którego dotyczy również wymieniona aparatura zostały zakończone, a ich wyniki zestawiono w raporcie kończącym owe zadanie osiągając tym samym założone w zadaniu kamienie milowe. Badania obejmowały m.in.:

- pomiar i sprawdzenie geometrii, które wykonano za pomocą prostych przyrządów pomiarowych typu suwmiarka, mikromierz oraz szablonu pomiarowego przygotowanego przez pracowników

B+R w celu sprawdzenia zgodności gotowych elementów z dokumentacją techniczną. Z uwagi, iż odlewany detal nie wykazywał skomplikowanej geometrycznej formy wykorzystanie maszyny pomiarowej 3D było niezasadne” - **Brak jest dowodów na przeprowadzenie powyższych badań.** Należy wskazać, że Beneficjent nie przedstawił żadnej umowy czy porozumienia, z której wynikałoby, że dana jednostka badawcza udostępniła swój zasób, celem wykorzystania do prowadzenia prac badawczych na rzecz niniejszego projektu. Gdyby nawet przyjąć, że Zespół badawczy wykonywał badania w ramach niniejszego etapu, to istnieją wątpliwości na jakich urządzeniach badania zostały wykonane. Zgodnie z informacją zawartą w Planie prac B+R jedynymi zasobami technicznymi, jakie Beneficjent posiadał przystępując do realizacji projektu było wyposażenie biurowe: meble, sprzęt elektroniczny (laptop, drukarka, telefon). W trakcie oględzin miejsca realizacji projektu nie stwierdzono żadnej aparatury badawczej (oprócz eksperymentalnego stanowiska badawczego). Ponadto Beneficjent nie przedstawił wykazu środków trwałych/ewidencji wyposażenia, w której ujęta byłaby aparatura Beneficjenta. Dodatkowo do obsługi powyższych urządzeń Beneficjent planował szkolenie personelu badawczego, niezbędne do zdobycia wiedzy i kwalifikacji kadry zaangażowanej w realizację projektu (kierownik projektu oraz zespół badawczy), dotyczące obsługi oprogramowania wynajmowanej aparatury badawczej (koszt kwalifikowalny w Planie prac badawczych 25 000,00 zł). Zaznaczyć należy, że przedmiotowe szkolenia były kluczowym elementem, niezbędnym do obsługi i programowania aparatury badawczej wykorzystywanej do przeprowadzenia badań. Beneficjent **nie przedstawił żadnych certyfikatów ukończenia wymaganych szkoleń.** Personel badawczy więc nie posiadał kluczowej wiedzy w zakresie obsługi urządzeń niezbędnych do prawidłowej realizacji badań w ramach etapu 1. Powyższe stanowi odstępstwo od zapisów wniosku o dofinansowanie i poddaje w wątpliwości przeprowadzenie dalszych badań przez zespół badawczy. Jak wyjaśniał Beneficjent: - „pomiar porowatości za pomocą urządzenia X-rey, w przypadku odlewów piaskowych wykonano w ramach zlecenia przygotowania odlewów piaskowych, które było częścią weryfikacji jakości wykonanych odlewów przez zleceniobiorcę. Tym samym wypożyczenie rentgena X-rey nie było zasadnym wydatkiem” – Jak wynika z powyższego **badanie miało zostać przeprowadzone przez zespół badawczy.** Ponadto z umowy nr 1... Technologies i Raportu z wykonania odlewów podłokietnika i próbek wytrzymałościowych ze stopów magnezu nie wynika, że ww. badanie miało być przeprowadzone (dowód nr 12). Brak jest również dokumentów potwierdzających, że takowe było przeprowadzone. Zgodnie z Planem badań B+R w niniejszym zadaniu powinien zostać przeprowadzony pomiar porowatości odlewów, a wyniki badań miały zostać wykorzystane na

każdym etapie realizacji projektu (zad. 2, 3 i 4). Zatem w tym zakresie należy uznać, że doszło do odstępstwa od zapisów wniosku o dofinansowanie, które mogło mieć wpływ na jakość dalszych prac badawczych prowadzonych przez zespół.

- „pomiar twardości materiału za pomocą metod Brinella i Vickersa wykonano w ramach podwykonawstwa”.

- „pomiar chropowatości powierzchni za pomocą profilometru przenośnego. Chropowatość powierzchni odlewów ciśnieniowych ma istotny wpływ na dalszą obróbkę, w przypadku, gdy odlewy poddawane są malowaniu, nakładaniu powłok ochronnych lub dekoracyjnych w celu spełnienia funkcji estetycznych. Na etapie składania wniosku zakładano wybór odlewanych detali grupy produktów przeznaczonych na ekspozycję zewnętrzną jak i pełniących funkcję szkieletu (wewnętrzna), co tłumaczy uwzględnienie wykonania badań chropowatości dla odlewów z pierwszej grupy. W trakcie realizacji projektu **zdecydowano wykonać się taki detal jak podłokietnik** (dedykowany do automotive), który nie wymaga nakładania powłok, a tym samym badania chropowatości powierzchni mogą zostać pominięte. W związku z powyższym nie było konieczności wypożyczenia profilu przenośnego.” – Zgodnie z Planem badań B+R w niniejszym zadaniu powinien zostać przeprowadzony pomiar chropowatości powierzchni jak i grubości i mikrotwardości powłok odlewów, a jego wyniki miały zostać wykorzystane na każdym etapie realizacji projektu (zad. 2, 3 i 4). Jak wynika z powyższego **badania nie zostały wykonane**.

Dodatkowo należy zauważyć, że w ramach zadania 2 Beneficjent planował badanie m.in. elementów budowy kierownicy i relingów a w zadaniu 4 – odlewów kierownicy i lusterka, a zatem również elementów przeznaczonych na ekspozycję zewnętrzną. Powyższe stanowi odstępstwo od zapisów wniosku o dofinansowanie i mogło mieć wpływ na jakość dalszych prac badawczych prowadzonych przez Zespół badawczy.

- „badania wytrzymałościowe wykonano w ramach podwykonawstwa”.

Powyższe wskazuje, że w niniejszym zadaniu **Zespół badawczy nie przeprowadził badań będących w jego zakresie**.

Jak zauważono powyżej, zgodnie z Planem prac B+R, w ramach realizacji zadania miała zostać dokonana identyfikacja składu chemicznego i fazowego stopu pierwotnego oraz złomu obiegowego ze szczególnym uwzględnieniem związków niemetalicznych (takich jak tlenki, azotki, węgliki, fluorki, chlorki itp.), na podstawie:

- Analizy rentgenowskiej (XRD) - pozwalające na stuprocentową identyfikację substancji oraz poznanie ich budowy krystalicznej i fazowej,

- Analizy powierzchni metodą mikroskopii skaningowej (SEM) - umożliwiającą obserwację rozkładu pierwiastków chemicznych na powierzchni badanego materiału oraz umożliwia ocenę budowy ziarnowej materiału w bardzo dużym powiększeniu (np. 4000x).
- Analizy XRF - służącą do określania koncentracji pierwiastków w próbce (w postaci tlenkowej),
- Dyfrakcji linii ... – EBSD - która ma na celu określenie tekstury krystalograficznej stopu, będącej topografią przestrzennego rozkładu orientacji poszczególnych ziaren. Pozwala na określenie dokładnej orientacji każdego z analizowanych mikro-lub nanoobszarów. Na podstawie uzyskanych wyników możliwe jest określenie właściwości badanych materiałów krystalicznych i opracowanie ich technologii produkcji.

Badaniom, miały być poddane trzy rodzaje stopów: **AZ91, AM50 oraz AM60 jak i złom obiegowy, pochodzący z odlewni ciśnieniowych (zarówno zimno- jak i gorącomorowych) oraz piaskowych i kokilowych.**

Ze złożonego Sprawozdania cząstkowego z realizacji prac B+R wynika, że badanie składu chemicznego stopu: AZ91 - gąska, AM50 - gąska, AM60 – gąska, przeprowadzono w SBŁ – Instytucie Odlewnictwa w Krakowie za pomocą przenośnego spektrometru XFR NITON XL3t 900S GOLDD (str. 11 i 18 Sprawozdania). Natomiast badanie lokalnego składu chemicznego w mikroobszarach odlewu z gąsek hutniczych wykonano za pomocą mikroskopu metalograficznego AXIO Observer Z1m. Beneficjent nie przedstawił Raportu z badań wykonanych za pomocą przenośnego spektrometru. Z Raportu ...z badania lokalnego składu chemicznego w mikroobszarach gąski wykonanego w dniach 25.03.-12.04.2019r. przez SBŁ – Instytut Odlewnictwa w Krakowie wynika, że analiza lokalnego składu chemicznego EDS gąski w wybranym mikroobszarze została wykonana za pomocą mikroanalizatora rentgenowskiego EDS, EDAX. W Raporcie brak jest informacji jaki rodzaj stopu został poddany badaniu. Dodatkowo zawarto uwagę, że „akwizycja widma z powierzchni szorstkich nie umożliwia poprawnej oceny względnych relacji między składnikami mikroobszaru.” Jak wynika ze Sprawozdania, przenośny analizator rentgenowski nie jest dokładny w przypadku pierwiastków lekkich, dlatego dla sprawdzenia poprawności badań przeprowadzono również badania składu chemicznego wybranych próbek metodą optycznej spektrometrii emisyjnej ze wzbudzeniem w plazmie indukcyjnie sprzężonej (ICP) w Instytucie Metali Niezależnych w Gliwicach. Z raportu badań nr ...z 25.04.2019r. (rys. 1 w Sprawozdaniu) wynika, że obiektem badań składu chemicznego metodą optycznej spektrometrii emisyjnej ze wzbudzeniem w plazmie indukcyjnie sprzężonej (IPC) były trzy

próbki oznaczone jako „stopy magnezu AZ91” (str. 11 Sprawozdania).

W Sprawozdaniu zostało wskazane, że z uwagi na szybkość i koszt badania przyjęto tę metodę badawczą (dla stopu AZ91). Ponadto jak już wyżej zauważono Beneficjent na ten moment w ramach projektu dokonał zakupu jedynie stopu magnezu AM50 oraz złomu obiegowego. Brak jest informacji skąd i na jakiej podstawie pozyskał materiał do ww. badań. W związku z powyższym prace badawcze nie zostały wykonane zgodnie z założeniami wniosku o dofinansowanie.

Dodatkowo w Sprawozdaniu zostało wskazane, że badania mikrostrukturalne gąsek hutniczych ze stopu AZ91, AM50 i AM60 przeprowadzono w SBŁ – Instytucie Odlewnictwa w Krakowie za pomocą elektronowego mikroskopu skaningowego..., FEI (str. 13 Sprawozdania).

Z Raportu nr ...z badania mikrostruktury gąski wykonanego przez SBŁ – Instytut Odlewnictwa w Krakowie w dniach 25.03.-12.04.2019 r. wynika, że badanie mikrostruktury na zglądzie nietrawionym zostało wykonane za pomocą mikroskopu metalograficznego ...Z1m. Brak jest jednak informacji jaki rodzaj stopu został poddany badaniu. Beneficjent nie przedstawił wyników badań identyfikujących związki niemetaliczne (tlenki, azotki, węgliki, fluorki, chlorki itp.). Próba krystalograficznego scharakteryzowania występujących faz i wtrąceń niemetalicznych metodą dyfrakcji linii ...– EBSD została pominięta. W związku z powyższym prace badawcze nie zostały wykonane zgodnie z założeniami wniosku o dofinansowanie. W Planie prac badawczych B+R Beneficjent założył również pomiar twardości materiału metodami statycznymi za pomocą metody Brinella i Vickersa, badania porowatości, badania odporności korozyjnej w komorze solnej i komorze klimatycznej oraz badania wytrzymałościowe na rozciąganie, momenty gnące i skręcające odlewów.

W Sprawozdaniu cząstkowym z realizacji prac B+R wskazano, że badania mikrotwardości w mikroobszarach gąski - przeprowadzono w SBŁ – Instytucie Odlewnictwa w Krakowie na wielofunkcyjnej platformie pomiarowej do badań właściwości mechanicznych w skali mikro ...za pomocą wglębniaka Vickersa (str. 34 Sprawozdania). Brak jednak informacji jakiego rodzaju stopu dotyczyły badania. Z Raportu nr ...z badania mikrostruktury gąski wykonanego przez SBŁ – Instytut Odlewnictwa w Krakowie w dniach ...03.-04.2019r. wynika, że badanie mikrotwardości gąski przeprowadzono na wielofunkcyjnej platformie pomiarowej do badań właściwości mechanicznych w skali mikro Anton Paar za pomocą wglębniaka Vickersa, jednakże brak jest informacji jaki rodzaj stopu został poddany badaniu. Brak jest raportu potwierdzającego badanie twardości stopów metodą.... Ponadto w Sprawozdaniu cząstkowym z realizacji prac B+R wskazano, że pomiar wytrzymałości na rozciąganie, umowna granica wytrzymałości i wydłużenia

również zostały przeprowadzone dla stopu AZ91 (str. 35 Sprawozdania). Brak jest wyników badań określających moment gnący i skręcający. Dodatkowo brak jest wyników badań na wytrzymałość mechaniczną dla stopu AM50 i AM60. Na potwierdzenie badania statycznej próby rozciągania próbki zaw. 0% złomu obiegowego, Beneficjent przedstawił Raport badania Nr ...Laboratorium Metaloznawstwa i Analiz Chemicznych - Instytut Metali Niezależnych w Gliwicach z dnia 09.04.2021r., przy czym zostało w nim wskazane, że badaniu zostały poddane próbki z magnezowych odlewów AZ91 (bez wskazania % udziału złomu). Brak jest informacji skąd i na jakiej podstawie Beneficjent pozyskał materiał do ww. badań. Mimo, że badania twardości, wytrzymałości na rozciąganie i mikrotwardości w obszarach faz zostały zadeklarowane w Sprawozdaniu cząstkowym z realizacji prac B+R, to brak jest wyników badań. Z pisma Beneficjenta z dnia 01.02.2022r. wynika badanie porowatości nastąpiło przy użyciu urządzenia X-rey, w przypadku odlewów piaskowych zostało wykonane w ramach zlecenia przygotowania odlewów. Jednak brak jest raportu z przeprowadzonych badań. Dodatkowo Beneficjent nie przedstawił wyników badań odporności korozyjnej w komorze solnej i komorze klimatycznej stopu pierwotnego i złomu obiegowego, które miały zostać wykorzystane na każdym etapie realizacji projektu (zad. 2, 3, 4). Badanie jest o tyle istotne, że finalnie przeprowadzone prace miały umożliwić opracowanie ostatecznego składu 3 najlepszych stopów wykorzystywanych do produkcji elementów przeznaczonych dla branży automotive, również takich narażonych na czynniki zewnętrzne, np. relingi dachowe. W ww. Sprawozdaniu **brak jest** również wyników **badania składu chemicznego i fazowego złomu obiegowego pochodzącego z odlewni ciśnieniowych (zarówno zimno-jak i gorąckomorowych) oraz piaskowych i kokilowych**, który był podstawowym elementem badań niniejszego zadania. Zauważyć należy, że rezultatem niniejszego projektu miała być innowacyjna technologia ciśnieniowego odlewania i obróbki jednorodnych co do składu chemicznego i własności mechanicznych stopów magnezu, których istotnym składnikiem miał być złom magnezowy. W Planie prac B+R Beneficjent zaznaczył, że „skład chemiczny oraz fazowy czystego złomu, jak i złomu magnezowego w dużej mierze zależy od źródła pochodzenia materiału wsadowego (materiałów tworzących stop), zastosowanej technologii wykonywania odlewów oraz docelowego przeznaczenia wyprodukowanych elementów. Pomimo zaobserwowania podobnych ogólnych właściwości oraz składu pierwiastkowego stopów magnezowych oraz złomu magnezowego konieczne jest bieżące monitorowanie składu i właściwości materiału wsadowego [stosowanego do wytwarzania nowych stopów] oraz składu i właściwości materiału wyjściowego [opracowanych stopów].” Wyniki badań fizycznych, chemicznych i mechanicznych złomu

obiegowego, tj. składnika do wytworzenia nowego stopu, z którego odlewane miały być produkty – elementy motoryzacyjne miały zostać wykorzystane do dalszych badań (zad. 2, 3, 4). Zgodnie z zapisami Planu prac B+R - zadanie 2 - „W kolejnym etapie zadania dobrana zostanie metoda rafinacji i endomodyfikacji ciekłych stopów magnezu i jego wpływ na jakość metalu oraz przeprowadzone zostaną eksperymentalne badania endomodyfikacji poprzez wprowadzenie określonej ilości złomu obiegowego o znanym składzie chemicznym i fazowym mające na celu opracowanie nowych stopów magnezu poprzez wykorzystanie (jako dodatek) różnego rodzaju odpadów magnezowych takich jak: żużel, zgar, czysty złom odlewniczy bez wtopiek, złom odlewniczy z wtopkami zawierających żelazo i/lub aluminium, złom odlewniczy zanieczyszczony miedzią lub jej stopami”. **Zatem przejście do kolejnego - 2 - etapu prac, tj. przeprowadzania badań eksperymentalnych modyfikacji stopów magnezu poprzez dodatek do gąsek uprzednio przetworzonego złomu magnezowego (o znanych właściwościach), biorąc pod uwagę niezrealizowanie celu zadania 1 w założonym procesie badawczym, jest nieuzasadnione.**

W Planie prac B+R w ramach zadania 1 w kosztach kwalifikowalnych uwzględniono koszt – „inne - zlecenia badań jednostce zewnętrznej” w wysokości 144 000,00 zł. W ramach wniosku o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00-00.../17-006. Beneficjent przedstawił do rozliczenia wydatki kwalifikowalne związane ze zleceniem badań jednostkom zewnętrznym na kwotę łączną 76 523,00 zł (FVS/...19). W ramach kosztów kwalifikowalnych Beneficjent przedstawił wydatek na wykonanie odlewów podłokietnika i próbek wytrzymałościowych ze stopów magnezu z różnym dodatkiem złomu (0, 30, 50, 70, 100%) w wysokości 65 000,00 zł netto (FV nr...). Przedmiotem umowy nr ...ze Zleceniobiorcą nie było przeprowadzenie badań próbek wytrzymałościowych ze stopu magnezu AZ91 oraz AM50 lub AM60 z różnym dodatkiem złomu oraz odlewu podłokietnika do komunikacji zbiorowej, a jedynie wykonanie próbek do badań. Dodatkowo podmiot nie posiada w przedmiocie działalności w CEIDG kodu PKD dotyczącego prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych. Natomiast w kategorii działalności posiada kod 2453Z - fizyczne lub chemiczne przetwarzanie surowców, materiałów lub półproduktów, w nowy wyrób. Dlatego też **wydatek nie może zostać zakwalifikowany do kategorii - zlecenie badań jednostce zewnętrznej w zadaniu.**

Z powyższego wynika, że przeprowadzone prace nie odpowiadają w pełni założeniom etapu 1. Badania zostały przeprowadzone w ograniczonym zakresie. Liczne modyfikacje zostały wprowadzone bez uzyskania zgody IZ RPOWŚ, co stanowi **naruszenie § 2 ust. 2 umowy o dofinansowanie**: Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie (...) oraz § 22 ust. 1: Beneficjent zgłasza Instytucji Zarządzającej w formie

pisemnej (..) zmiany dotyczące realizacji projektu przed ich wprowadzeniem w celu uzyskania pisemnej akceptacji.

W Sprawozdaniu cząstkowym z realizacji prac B+R Beneficjent nie przedstawił działań poszczególnych członków zespołu, nie zawarł wytycznych – rekomendacji do etapu testowania, nie opracował założeń metod określania stopnia zgazowania ciekłego metalu, jak również nie opracował zaleceń dotyczących zmian/wprowadzenia modyfikacji w procesie wytwarzania stopów.

Zatem kamienie milowe i efekty końcowe zadania, wbrew twierdzeniu Beneficjenta, nie

zostały osiągnięte. Dodatkowo z Zestawienia dowodów księgowych odzwierciedlających poniesione w ramach realizacji zadań wydatki (przekazane przez Beneficjenta za pismem z dnia 14.06.2021r.) wynikało, że ostatecznie zlecenie badań jednostce naukowej zewnętrznej w ramach niniejszego zadania (i projektu) miało miejsce 25.04.2019r. - Instytutowi Metali Nieżelaznych - analiza chemiczna 3 próbek stopu. Beneficjent nie przedstawił żadnych dalszych badań przeprowadzonych przez zespół badawczy bądź jednostkę zewnętrzną w ramach projektu. Ponadto wskazać należy, że pomimo nabycia przez Beneficjenta 12 800,00 kg stopu AM50 został on wykorzystany jedynie do badania składu chemicznego.

Zgodnie z Planem prac B+R do przeprowadzenia badań w ramach etapu 1 Beneficjent miał zatrudnić kadrę badawczą:

- kierownika projektu 1/1 etatu: w wyniku realizacji projektu Beneficjent zatrudnił Pana ... - w okresie 01.02.2019 r. – 31.05.2020r. (1/2 etatu); 01.08.2020 r. - 30.12.2020 r. (1/5 etatu).

Beneficjent nie przedstawił IZ RPOWŚ dokumentacji, z której wynikałoby zatrudnienie ww. osoby po 30.12.2020r.; zaangażowanie zawodowe w trakcie realizacji zadania zostało opisane w etapie 3; Beneficjent nie przedstawił IZ dokumentów świadczących o kontynuacji umowy o pracę. Zauważyć należy, że zespół badawczy nie mógł pracować bez nadzoru kierownika projektu;

- inżyniera procesu: 1/1 etatu; w wyniku realizacji projektu Beneficjent zatrudnił Pana... – w okresie 02.01.2019 – 31.03.2019 r. (4/5 etatu), 01.04.2019r. - 31.05.2020r. (1/1 etatu - przy czym z formularza ZUS ZUA wynika, że obowiązek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego nastąpił w dniu 14.04.2020r.), zaangażowanie zawodowe w trakcie realizacji zadania zostało opisane w etapie 3.

Następnie Beneficjent zatrudnił w okresie 01.09.2020r.-30.09.2021r., Panią ... (1/1 etatu), która w dniu kontroli przebywała na pracy zdalnej. Beneficjent nie przedstawił IZ RPOWŚ dokumentów świadczących o kontynuacji umowy o pracę.

- laboranta: (1/ etatu), który w swoim zakresie miał, m.in. pobieranie próbek wraz z pomiarami, wprowadzanie danych do systemu komputerowego, wykonywanie badań manualnych i instrumentalnych próbek, bieżące raportowanie o wynikach przeprowadzonych zadań, nadzorowanie i sprawdzanie wyposażenia pomiarowego; w wyniku realizacji projektu Beneficjent zatrudnił Pana ... – w okresie 01.09.2020 r. – 30.11.2020r., gdzie analizy chemiczne składów materiałów używanych do badań stanowią kluczowy, zasadniczy i rozległy element badań etapu 1 oraz 2 i trwały od 01.09.2018 r.

W budżecie projektu w zadaniu 1 i 2 w kosztach - wynagrodzenie personelu badawczego - nie zostało uwzględnione stanowisko głównego technologa, dlatego też wydatki związane z zatrudnieniem Pana ... są kosztem własnym Beneficjenta / wydatkiem niekwalifikowalnym. Do zarządzania projektem zatrudniono od dnia 01.01.2019 r. do 31.05.2020 r. Panią ... (kierownik biura projektu B+R; 1/1 etatu).

Jak wynika z Raportu kwartalnego nr .../2021 (dowód nr 13) Beneficjent poniósł w niniejszym zadaniu 100% zaplanowanych kosztów wynagrodzenia personelu badawczego, tj. 253 542,50 zł oraz 100% kosztów wynagrodzenia personelu zarządzającego, tj. 63 000,00 zł. W związku z tym, że przeprowadzenie badań zostało w całości zlecone podmiotom zewnętrznym, to **wydatki na wynagrodzenie personelu badawczego i pośrednio zarządzającego są nieadekwatne do zaangażowania zespołu w realizację zadania**. Umowy o pracę z zatrudnionym personelem stanowią dowód nr 7.

W ramach niniejszego zadania Beneficjent zaplanował również opracowanie projektu graficznego i aplikacyjnego strony internetowej dedykowanej do realizowanego projektu, która miała spełniać zadanie informacyjno-promocyjne. Miała ona stanowić miejsce umieszczenia zdjęć i informacji nt. postępu w realizacji projektu, udziału w konferencjach, targach, sympoziach, o poszukiwaniu podwykonawcy do realizacji elementów projektu (koszt kwalifikowalny w Planie prac badawczych – 6 800,00 zł). Dotychczas Beneficjent nie przedstawił do rozliczenia wydatku związanego z wykonaniem strony internetowej. Dodatkowo w Raporcie kwartalnym Beneficjent wskazał, że stworzona **strona internetowa nie posiada wersji polskojęzycznej oraz nie zamieszczono unijnych logotypów**, zatem nie spełnia swojej funkcji. Tymczasem pod adresem: ...com.pl który miał prezentować stronę Beneficjenta umieszczone są treści w języku tureckim bez logotypów UE (dowód nr 14).

• **Prace w ramach etapu 2 realizowane od 01.07.2019 r. do 31.03.2021r.**

W ramach etapu 2 Beneficjent miał, zgodnie z Planem prac B+R, przeprowadzić badania eksperymentalne modyfikacji stopów, przez dodatek do gąsek stopu, złomu obiegowego w różnych proporcjach. W pierwszym etapie realizacji zadania do opracowanego i wytworzonego eksperymentalnego stanowiska do rafinacji i endomodyfikacji (efekt zadania 3) miał zostać dołączony element umożliwiający wykonanie odlewów o niewielkich rozmiarach (sworznie i wodziki elementów połączeniowych, elementy budowy kierownicy) lub charakteryzujących się niskim stopniem skomplikowania (np. relingi). Rozbudowa stanowiska o nowy element była niezbędna z punktu widzenia osiągnięcia celu projektu – opracowanie innowacyjnej technologii ciśnieniowego odlewania i obróbki odlewów ze stopów magnezu na bazie złomu magnezowego. W kolejnym etapie zadania miała zostać dobrana metoda rafinacji i endomodyfikacji ciekłych stopów magnezu i jego wpływ na jakość metalu oraz miały być przeprowadzone eksperymentalne badania endomodyfikacji poprzez wprowadzenie określonej ilości złomu obiegowego o znanym składzie chemicznym i fazowym mające na celu opracowanie nowych stopów magnezu poprzez wykorzystanie (jako dodatek) różnego rodzaju odpadów magnezowych. **Z wytworzonych stopów magnezu miały zostać wykonane niewielkie odlewy o nieskomplikowanej budowie, takie jak: sworznie i wodziki elementów połączeniowych, elementy budowy kierownicy, relingi. Proces odlewania miał następować bezpośrednio po wytworzeniu stopu (przed jego zastygnięciem) – na dołączonym do stanowiska elemencie umożliwiającym wykonanie odlewów.** Podczas prowadzonych badań miał zostać wykonany matematyczny opis przeprowadzonych eksperymentów oraz statystyczny test istotności uzyskanych efektów endomodyfikacji za pomocą proponowanej metody w odniesieniu do metod klasycznych (przegrzewanie, wprowadzenie prostych i kompleksowych mikrododatków).

W trakcie realizacji zadania miały zostać określone parametry procesu wytwarzania nowych stopów uwzględniające zidentyfikowane problemy badawcze związane z: **różnorodnością form** i typów odpadów; brakiem stabilizacji temperatury i składu chemicznego stopów; niewystarczającą wydajnością układu chłodzenia, odpowiednim dobozem mieszanki gazowej i jej fizyki na potrzeby procesu itp. W trakcie realizacji zadania (na bieżąco) zarówno wytwarzane stopy jak i gotowe elementy miały zostać poddane szeregu badań mających na celu określenie właściwości oraz jakości wytworzonych materiałów (stopów) i gotowych elementów (odlewy).

W wyniku realizacji zadania założono, że określone zostaną:

- wpływ ilości złomu obiegowego we wsadzie na wytrzymałość mechaniczną różnych odlewów ciśnieniowych: AM50, AZ91, AM60,

- warunki procesu uwzględniające stabilizację temperatury i składu chemicznego stopów,
- skład chemiczny opracowanych stopów (własnych kompozycji na bazie złomu i stopu pierwotnego),
- wytrzymałość na rozciąganie, granica plastyczności, wydłużenie oraz korelacja wszystkich parametrów.

W ramach zadania na podstawie badań skaningowych, mikroanalizy rentgenowskiej i badań metalograficznych miała nastąpić ocena porównawcza efektu endomodyfikacji różnymi sposobami. Do efektów końcowych etapu (kamieni milowych) zaliczono technologię ochrony ciekłego stopu magnezu, opracowanie procedur rafinacji ciekłego stopu magnezu poprzez związki chemiczne/ i lub rafinację barbotażową, opracowanie procedur modyfikacji ciekłego stopu magnezu poprzez związki chemiczne i/lub przegrzewanie stopu oraz opracowanie instrukcji przygotowania i dozowania złomu obiegowego do pieca topialnianego z uwzględnieniem jego ilości nie pogarszającego jego odlewów.

Do realizacji powyższych założeń oprócz wytworzonego eksperymentalnego stanowiska do rafinacji i endomodyfikacji (efekt zadania 3), Beneficjent zaplanował leasing aparatury do badań eksperymentalnych modyfikacji (tzw. celi odlewniczej), w tym piec odlewniczy, spryskiwacz, robot odbierający, prasa okrawająca, taśmociąg, tunel chłodzący, maszyna odlewnicza (koszt kwalifikowalny 1 020 075,00 zł). Jak zostało wyjaśnione w Planie prac B+R, wymienione urządzenia stanowiły niezbędne zaplecze badawcze do badania endomodyfikacji wytworzonych stopów – kompozytów z dodatkiem złomu (brak możliwości pominięcia danego komponentu ze względu na liniowy proces odlewania – efektywność procesowa i kosztowa. W piśmie z dnia 09.12.2020r. Beneficjent poinformował, że przeprowadził postępowania ofertowe na zakup celi odlewniczych do dalszych prac badawczo-rozwojowych. Zespół kontrolujący dokonał weryfikacji ogłoszeń w Bazie konkurencyjności i ustalił, że Beneficjent umieścił jedno ogłoszenie na zakup aparatury naukowo-badawczej w formie leasingu (nr...) w dniu 27-09-2020r, zatem ponad rok po rozpoczęciu okresu realizacji etapu. W postępowaniu o udzielenie zamówienia nie wpłynęła żadna oferta. Być może brak podziału zamówienia na części lub brak możliwości złożenia oferty częściowej albo zbyt krótki okres realizacji zamówienia (60 dni w trakcie pandemii COVID 19) ograniczyło krąg potencjalnych wykonawców. Zamówienie nie zostało poddane kontroli z uwagi na brak wydatków związanych z zakupem aparatury.

W trakcie kontroli na miejscu ustalono, że **Beneficjent nie dokonał zakupu celi odlewniczej (w formie leasingu).**

Jak już wyżej wspomniano w ramach przedmiotowego zadania Beneficjent zaplanował i poniósł wydatki związane z zakupem materiałów do realizacji zadania. W Planie prac B+R zawarł informację, że w ramach kosztów kwalifikowalnych zostaną zakupione stopy magnezu (różne rodzaje) oraz złom magnezowy:

- do realizacji zadania 1 i 2 - 5 500 kg surowców za kwotę 70 600,00 zł netto,
- do realizacji zadania 3 i 4 – 10 000 kg za kwotę 128 100,00 zł netto.

Beneficjent przedstawił w kosztach kwalifikowalnych dotyczących niniejszego zadania **jedynie wydatek na zakup stopu magnezu AM50 i złomu magnezu** w wysokości 37 900,00 zł (zad. 1- 38 700,00 netto) - we wniosku o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00-00.../17-002. Zgodnie z zapytaniem ofertowym oraz fakturą ..., Beneficjent dokonał zakupu od firmy ... 12 800,00 kg stopu magnezu AM50 i 4 220 kg złomu magnezu (typ 1A, 1B, 2, 3, 5A, 6A) za kwotę 121 425,00 netto. Z dokumentów przedstawionych IZ RPOWŚ nie wynika z jakich odlewni pochodzi złom. W trakcie kontroli Beneficjent nie potrafił wyjaśnić, ile materiału dotychczas wykorzystał do przeprowadzenia badań przemysłowych, jaka ilość jeszcze pozostała i gdzie się znajduje.

Dodatkowo na potrzeby realizacji zadania 1 i 2 Beneficjent zaplanował zakup odczynników do analiz (szacowany koszt 10 000,00 zł netto): 5 zestawów kwasów (azotowy, borowy, fluorowodorowy, krzemowy, siarkowy (VI), solny) i gazy techniczne (acetylen techniczny, argon laboratoryjny, azot, dwutlenek węgla, hel badawczy, tlen czysty, wodór) oraz opakowania do przewozu próbek (200 szt., szacowany koszt 4 000,00 zł netto). W ramach niniejszego zadania Beneficjent przedstawił do rozliczenia w wydatkach kwalifikowalnych jedynie koszt zakupu:

- dwutlenku siarki, heksafluorku siarki, argonu czystego, azotu w kwocie 4 534,50 zł (wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00-00.../17-006; faktura nr ... na kwotę 9 069,00 zł netto; ...
- 180 szt. skrzynki bez przegrodowej K-200 w kwocie 1 997,28 zł (wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00-00.../17-006; faktura zal. Nr...).

Dodatkowo Beneficjent przedstawił do rozliczenia w kosztach kwalifikowalnych we wniosku o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00-00.../17-006, w ramach zadania 2 **wydatek na zakup wózka platformowego 500 kg** w kwocie 1 422,78 zł (faktura ...), **który nie był przewidziany w ramach projektu. Beneficjent nie przedstawił dowodu zakupu części odczynników do analiz niezbędnych do realizacji zadania, co oznacza, iż nie zakupił części odczynników do analiz niezbędnych do realizacji zadania (kwasów: azotowego, borowego, fluorowodorowego, krzemowego, siarkowego (VI) i solnego oraz gazów technicznych: acetylenu technicznego, dwutlenku węgla, helu badawczego, tlenu czystego i wodoru).**

Do przeprowadzenia badań w ramach 2 etapu Beneficjent zgodnie z planem B+R miał wynająć obiekt (koszt kwalifikowalny 34 500,00 zł). Wynajęta powierzchnia miała być wykorzystana do:

- instalacji stanowiska badawczego,
- przeprowadzenia badań bieżących na sprzęcie ogólnego przeznaczenia,
- przechowywania odczynników,
- przechowywania pobranych próbek,
- utworzenia stanowiska pracowników laboratoryjnych.

Beneficjent przedstawił umowę dzierżawy zawartą w dniu 01.06.2018 r. Przedmiotem umowy jest część budynku o powierzchni do 100 m². Budynek zgodnie z zawartą umową miał być wyposażony w sprawną instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną i centralnego ogrzewania (dowód nr 15). Z przeprowadzonych oględzin stanu budynku stwierdzić należało, że **nie był on wyposażony w sprzęt do prowadzenia badań laboratoryjnych umożliwiających prowadzenie założonych badań, brak było instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz centralnego ogrzewania**. Dodatkowo, wskazać należy, że recykling magnezu ma bardzo dużą reaktywność, skłonność do zapalania się. W trakcie oględzin stanowiska badawczego, jak i pomieszczeń w których się ono znajduje **nie stwierdzono żadnych zabezpieczeń przeciwpożarowych** (brak nawet zwykłej gaśnicy). W składanych wnioskach o płatność Beneficjent nie uwzględnił kosztów związanych z wynajmem obiektu, bowiem, jak wynika z pisma Beneficjenta z dnia 06.04.2020r., nie przeprowadzono postępowania ofertowego dotyczącego wynajmu obiektu na cele badawcze.

Ponadto w kosztach kwalifikowalnych projektu został uwzględniony koszt utrzymania stanowiska badawczego, tj. energii elektrycznej w wysokości 25 000,00 zł. Dotychczas Beneficjent nie przedstawił wydatków w tej kategorii. Jak wynika z pisma Beneficjenta z dnia 06.04.2020r. **wynajmowany obiekt na cele badawcze nie jest wyposażony w podliczniki umożliwiające jednoznacznie określenie zużycia energii elektrycznej i innych mediów** związanych z utrzymaniem stanowiska badawczego. W związku z czym koszty zostały rozliczone ryczałtowo i poniesione ze środków własnych. Nadmienić należy, że do efektów końcowych etapu (kamieni milowych) zaliczono m.in. wiedzę (wyniki badań) z zakresu zużycia materiałów i mediów niezbędnych do wytworzenia poszczególnych stopów i gotowych elementów oraz opracowanie optymalnych parametrów technologicznych, zakładających minimalizację nakładów energetycznych przy maksymalizacji jakości pracy oraz utrzymaniu założonych parametrów jakościowych finalnych produktów – niewielkich elementów o prostej budowie. Mając na uwadze brak liczników energii i to, że maszyna jest narażona na zmiany temperatury, z uwagi, że jest

umieszczona w nieogrzewanym pomieszczeniu skłania do uznania, że przyjęty w piśmie z dnia 07.12.2021r. sposób badania energochłonności – czas prowadzenia procesu rafinacji - jest nierzetelny a przedstawione wyniki (125W/kg czystego stopu) nie mogą stanowić o osiągnięciu końcowego etapu (kamienia milowego). Ponadto Beneficjent nie przedstawił IZ RPOWŚ dokumentu potwierdzającego powyższe.

Jak już wyżej wspomniano w zadaniu w pierwszej kolejności miały być przeprowadzone badania dotyczące wprowadzenia eksperymentalnych modyfikacji stopów magnezu poprzez dodatek do gąsek stopu, złomu obiegowego w różnych proporcjach a następnie eksperymentalne badania endomodyfikacji poprzez wprowadzenie określonej ilości złomu obiegowego o znanym składzie chemicznym i fazowym mające na celu opracowanie nowych stopów magnezu poprzez wykorzystanie (jako dodatek) różnego rodzaju odpadów magnezowych. W ramach zadania na podstawie badań skaningowych, mikroanalizy rentgenowskiej i badań metalograficznych miała zostać dokonana ocena porównawcza efektu endomodyfikacji różnymi sposobami.

W trakcie oględzin podczas wizyty monitorującej stwierdzono, że utworzone stanowisko badawcze nie posiada segmentu do wytwarzania odlewów ciśnieniowych, zatem nie można na nim realizować działań w zakresie odlewania ciśnieniowego. Pracownik Beneficjenta wyjaśnił, że w trakcie realizacji etapu 2 odlewy zostały zlecone podmiotowi trzeciemu, bez określenia konkretnego miejsca, jak i nazwy wykonawcy. Następnie w piśmie z dnia 07.12.2021 r. Beneficjent poinformował, IZ RPOWŚ, że „podczas prowadzonego rozeznania rynku w zakresie dostawców maszyn ciśnieniowych gorąckomorowych nawiązano kontakt z potencjalnymi dostawcami. Dostawcy chcąc zademonstrować pracę ww. maszyn wykonali z udziałem kadry badawczej spółki odlewy próbne. Z punktu widzenia projektu demonstracja ta pozwoliła na uzyskanie materiału do dalszych badań a zespołowi badawczemu do praktycznego spojrzenia na funkcjonalność ciśnieniowych maszyn gorąckomorowych. (...) W myśl gospodarki obiegu zamkniętego ilość uzyskanego materiału była wystarczająca do dalszych prób i pozwoliło to podjąć decyzję, iż na ów czas nie jest uzasadnionym ekonomicznie zakup maszyny gorąckomorowej”. Zauważyć należy jednak, że w Planie prac B+R w opisie prac przewidzianych w ramach zadania 2 Beneficjent wskazał, że **rozbudowa stanowiska o nowy element umożliwiający wykonanie odlewów jest niezbędna z punktu widzenia osiągnięcia celu projektu – opracowania innowacyjnej technologii ciśnieniowego odlewania i obróbki odlewów ze stopów magnezu na bazie złomu magnezowego**. Rezygnacja na tym etapie z zakupu urządzenia do odlewania ciśnieniowego bez uzyskania akceptacji IZ RPOWŚ, oprócz tego, że stanowi istotne odstępstwo od zapisów wniosku o

dofinansowanie to może wpłynąć na jakość prac badawczych, w szczególności na realizację wszystkich działań związanych z procesem odlewania ciśnieniowego stopów magnezu.

W Sprawozdaniu cząstkowym z realizacji prac B+R wskazano, że badanie składu chemicznego stopu: AZ91-25% złom; AZ91-50% złom, AZ91-75% złom, AM50-25% złom, AM50-50% złom, AM50-75% złom, AM60-25% złom, AM60-50% złom, AM60-75% złom, przeprowadzono w SBŁ – Instytucie Odlewnictwa w Krakowie za pomocą przenośnego spektrometru XFR NITON XL3t 900S GOLDD (str. 18 Sprawozdania). Beneficjent nie przedstawił Raportu z badań wykonanych za pomocą przenośnego spektrometru XFR NITON XL3t 900S GOLDD. Dodatkowo brak jest informacji, która klasa typu złomu (1A, 1B, 2, 3, 5A czy 6A) została dodana do czystej gąski, z jakiej odlewni pochodził złom i skąd Beneficjent pozyskał materiał do badań. W dalszej części dokumentu wskazano, że badania mikrostrukturalne ww. stopów - przeprowadzono w SBŁ – Instytucie Odlewnictwa w Krakowie na próbkach wykonanych w odlewni .. Sp. z o.o. ze stopu AZ91 z czystych gąsek, 25, 50 i 75% udziałem złomu obiegowego. Pochodzącego z gorącomorowej maszyny ciśnieniowej firmy.... (str. 19 Sprawozdania). Beneficjent nie przedstawił IZ RPOWŚ dokumentu potwierdzającego zakup ww. próbek do badań mikrostruktury, jak również dokumentacji dotyczącej wyboru wykonawcy zgodnie z zasadami wynikającymi z Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014 – 2020. Dodatkowo brak jest Raportu z ww. badań. W Sprawozdaniu wskazano, że identyfikację faz występujących w strukturze przedstawiono na podstawie danych literaturowych. Beneficjent nie przedstawił również badań mikrostruktury stopów AM 50 i AM60 z 25, 50 i 75% udziałem złomu obiegowego. Ponadto Beneficjent nie przedstawił badań mikrotwardości w mikroobszarach dla stopu AZ91, AM50 i AM60 z różną zawartością złomu oraz pomiaru wytrzymałości na rozciąganie, umownej granicy wytrzymałości i wydłużenia oraz korelacji wszystkich parametrów. W trakcie realizacji projektu Beneficjent przeprowadził postępowanie ofertowe (27.03.2020r.), na zakup stopu magnezu AZ91, AM50 lub AM60 z różną zawartością złomu: 0, 30, 50, 70, 100% złomu odlewane w kokilach (zamówienie ... dowód nr 12).

Z Protokołu odbioru z dnia 06.07.2020r. wynika, że nastąpiło wykonanie i odebranie próbek wytrzymałościowych oraz podłokietników zgodnie ze specyfikacją zawartą w ww. umowie nr...). Biorąc pod uwagę, że wykonawca miał możliwość wykonania próbek wytrzymałościowych ze stopu AM50 lub AM60 z różnym dodatkiem złomu oraz że w Raporcie z wykonania próbek nie wskazano z jakiego stopu zostały wykonane owe próbki, nie można stwierdzić z jakiego stopu zostały Beneficjentowi dostarczone próbki do badań (wydatek przedstawiony do rozliczenia we

wniosku o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-006). Dodatkowo Beneficjent nie przedstawił raportu z badań przeprowadzonych na ww. próbkach. Zatem w powyższym zakresie założenia projektu nie zostały zrealizowane.

Jak wynika ze Sprawozdania cząstkowego z realizacji prac B+R w dalszej części badań przeprowadzono badania topienia rafinacji i endomodyfikacji ciekłego stopu AZ91 na eksperymentalnym stanowisku wytworzonym w ramach etapu 3. Głównym elementem stanowiska była maszyna gorącomorowa firmy ... wraz z piecem podgrzewczym oraz lanca do rafinacji gazowej. Podczas badań wykonano próbne odlewy podłokietnika. Do badań zostało wykonane po 30 odlewów z czystych gąsek hutniczych, 25%, 50% i 75 % dodatkiem złomu obiegowego.

Dodatkowo zawarto informację, że **odlewy ciśnieniowe były również wykonywane na maszynie ciśnieniowej w odlewni ... Sp. z o.o.**, a zatem u dostawcy stanowiska eksperymentalnego w ramach projektu (str. 23-25 i 46). Beneficjent powinien poinformować IZ RPOWŚ i uzyskać zgodę na zmianę w zakresie realizacji projektu, a także wykazać, że powyższa zmiana nie wpłynie negatywnie na prowadzone prace badawcze. Dodatkowo powinien dochować zasad wynikających z Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014 – 2020 odnoszących się do przeprowadzenia procedur wyboru wykonawcy takich odlewów. W dokumentach zgromadzonych podczas kontroli brak jest umowy potwierdzającej zlecenie wykonawcy odlewów ciśnieniowych. Z uwagi, iż prace odlewów ciśnieniowych, jak twierdzi Beneficjent, zostały wykonane na zewnątrz i z powodu braku dokumentów potwierdzających rzetelność wykonanych prac nie wiadomo, jakie parametry spełniał piec, w którym wykonano odlewy i czy wykonane odlewy spełniały założenia prac badawczych. Dodatkowo w przypadku wykonania prób odlewów przez podmiot trzeci, rodzi się pytanie w jaki sposób był sprawowany nadzór nad procesem, w jakim zakresie była możliwość bieżących zmian parametrów procesowych oraz **kto ma prawo do opracowania** (istotne z punktu widzenia realizacji przez ten podmiot ww. projektów badawczych). Ponadto, co istotne, nie można stwierdzić, że Zespół badawczy Beneficjenta brał udział w części prac związanych z odlewami ciśnieniowymi. Brak jest **raportów w tym zakresie i określenia skali zaangażowania Zespołu badawczego**. W ramach konkursu założono, że realizacja przez przedsiębiorstwa prac badawczo-rozwojowych odbywać się będzie samodzielnie, przy wykorzystaniu własnych zasobów lub na wyraźne zlecenie wykonania takich prac na rzecz beneficjenta (§ 3 ust. 6 Regulaminu konkursu).

W piśmie z dnia 13.02.2018r. stanowiącym wyjaśnienia na etapie oceny merytorycznej projektu, Beneficjent sam wskazał, że „parametry technologiczne odlewania ciśnieniowego konkretnego

detalu stanowią know-how firmy. (...) Ideą projektu nie są zmiany konstrukcyjne podstawowych maszyn - tj. maszyny odlewnicze, piec topialny, itd. Ideą projektu stanowią badania i eksperymenty nad procesem odlewania oraz nad kompozycją stopu. Stąd też tak zostały skonstruowane badania i ich podział. Był to świadomy zabieg. (...) Dlatego też projekt rozpoczyna się badaniami przemysłowymi jak i pracami rozwojowymi. Jednoczesne prowadzenie tych działań pozwoli na opracowanie zaleceń i modyfikacji stanowiska badawczego – prototypu i jednocześnie wypracować to co jest sednem projektu – instrukcję prowadzenia procesu odlewania ciśnieniowego stopów magnezowych z dodatkiem złomu celem osiągnięcia założonych właściwości odlewów”. W Planie prac B+R zawarto informację, że „podstawowym założeniem konstrukcji stanowiska eksperymentalnego jest możliwość przeprowadzenia procesu rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu w różnej skali od niewielkiej – laboratoryjnej do większej – półtechnicznej, w ramach której możliwe będzie sprawdzenie czy podjęte założenia (na niewielkiej skali) można przenieść na większą skalę. Do przeprowadzenia pełnego cyklu badań, konieczne jest dołączenie do eksperymentalnego stanowiska urządzeń umożliwiających wykonanie odlewów. W przypadku badań przemysłowych (zadanie 2) odlewane będą niewielkie elementy charakteryzujące się niskim stopniem skomplikowania (sworznie i wozniki elementów połączeniowych, elementy budowy kierownicy, relingi). Po pozytywnym zakończeniu badań przemysłowych, na etapie prac rozwojowych (zadanie 4) stanowisko eksperymentalne zostanie rozbudowane o nowy element pozwalający na wykonanie większych, skomplikowanych odlewów.”. Z uwagi na brak urządzeń odlewniczych, nie można stwierdzić, czy ta funkcjonalność stanowiska w zakresie skali półtechnicznej została zapewniona. Można jednak stwierdzić, że brak własnego urządzenia do odlewania ciśnieniowego może wpłynąć na jakość prac badawczych, w tym na realizację wszystkich działań związanych z procesem odlewania ciśnieniowego stopów magnezu. Zatem jeśli nawet takie odlewy zostały wykonane przez podmiot zewnętrzny to powinny one odbywać się przy ścisłej współpracy i nadzorze Zespołu badawczego Beneficjenta. W przeciwnym razie Beneficjent nie osiągnie kamienia milowego 4 etapu badań w postaci:

wiedzy (wyników badań) z zakresu zużycia materiałów i mediów niezbędnych do wytworzenia poszczególnych stopów i gotowych elementów,

opracowania optymalnych parametrów technicznych, składających minimalizację nakładów energetycznych przy maksymalizacji jakości pracy oraz utrzymania założonych parametrów jakościowych finalnych produktów – dużych elementów o skomplikowanej budowie,

określenia założeń możliwości produkcyjnych dla instalacji wdrożeniowej, opracowania finalnych założeń technologicznych dla linii wdrożeniowej, określenia wytycznych dotyczących optymalnych parametrów pracy linii dla różnych wariantów procesu.

Zauważyć również należy, że zgodnie z Planem prac B+R z wytworzonych stopów magnezu miały zostać wykonane niewielkie odlewy o nieskomplikowanej budowie, takie jak: sworznie i wodziki elementów połączeniowych, elementy budowy kierownicy, relingi. **Wykonanie odlewu**

podłokietnika nie zostało przewidziane w projekcie. Wykonanie testów na odlewie ciśnieniowym podłokietnika wykorzystywanego w komunikacji zbiorowej bez wykonania zadeklarowanych odlewów sworzni i wodzików elementów połączeniowych, elementów

budowy kierownicy, relingów świadczy o niezrealizowaniu założonego planu badań. Każdy odlew detalu charakteryzuje się odmiennym stopniem skomplikowania i nie zawsze jest potrzeba wykonania odlewów prostszych by zrobić trudniejsze, ale konieczne jest pozyskanie wiedzy, np. co do zachowania się ciekłego metalu, jego lejności itp., by móc odlewać skomplikowane odlewy.

Jeśli Beneficjent wykazał, że posiada już taką wiedzę i może zrezygnować z dalszych testów, to powinien tę zmianę planu badawczego zgłosić IZ RPOWŚ i uzyskać pisemną akceptację.

W Sprawozdaniu cząstkowym z realizacji prac B+R wskazano, że badania składu chemicznego odlewów próbnych przeprowadzono w SBŁ – Instytut Odlewnictwa w Krakowie za pomocą przenośnego spektrometru... Beneficjent nie przedstawił Raportu z badań wykonanych za pomocą przenośnego spektrometru... Z Raportu ...z badania lokalnego składu chemicznego w mikroobszarach odlewu podłokietnika ze stopu magnezu wykonanego w dniach 25.03.-12.04.2019r. przez SBŁ – Instytut Odlewnictwa w Krakowie wynika, że analiza lokalnego składu chemicznego EDS odlewu podłokietnika ze stopu magnezu w wybranym mikroobszarze została wykonana za pomocą mikroanalizatora rentgenowskiego EDS, EDAX. W Raporcie brak jest informacji jaki rodzaj stopu został poddany badaniu oraz z jakiego pochodzi odlew. Dodatkowo zawarto uwagę, że „akwizycja widma z powierzchni szorstkich nie umożliwia poprawnej oceny względnych relacji między składnikami mikroobszaru.” Ponadto w Sprawozdaniu wskazano, że odlew podłokietnika został poddany analizie mikrostruktury w SBŁ – Instytut Odlewnictwa w Krakowie a obserwacje mikroskopowe i zdjęcia odlewu ze stopu magnezu zostały wykonane za pomocą mikroskopu metalograficznego... Z Raportu nr ...z badania mikrostruktury odlewu ze stopu magnezu wykonanego przez SBŁ – Instytut Odlewnictwa w Krakowie w dniach...2019 r. wynika, że badanie mikrostruktury na zglądzie nietrawionym zostało wykonane za pomocą mikroskopu metalograficznego ...Z1m. Brak jest jednak informacji jaki rodzaj stopu został poddany badaniu

oraz z jakiego odlewu pochodzi złom. W Sprawozdaniu cząstkowym z realizacji prac B+R wskazano również, że badania mikrotwardości w mikroobszarach odlewu - przeprowadzono w SBŁ – Instytucie Odlewnictwa w Krakowie na wielofunkcyjnej platformie pomiarowej do badań właściwości mechanicznych w skali mikro ...za pomocą węgelnika Vickersa (str. 34 Sprawozdania). Z Raportu nr ...z badania mikrostruktury odlewu ze stopu magnezu przeprowadzonego przez SBŁ – Instytut Odlewnictwa w Krakowie w dniach...2019r. wynika, że badanie mikrotwardości odlewu podłokietnika przeprowadzono na wielofunkcyjnej platformie pomiarowej do badań właściwości mechanicznych w skali mikro Anton Paar za pomocą węgelnika Vickersa, jednakże brak jest informacji jaki rodzaj stopu został poddany badaniu oraz z jakiego odlewu pochodzi złom. W Sprawozdaniu cząstkowym z realizacji prac B+R wskazano również, że wady wewnętrzne odlewów uniemożliwiły wykonanie pomiarów twardości i wytrzymałości, w związku z czym zaprezentowano jedynie wyniki dla stopu AZ91 z różnym udziałem złomu obiegowego we wsadzie – 0,25,50,75% metodą Brinella. Brak jest raportu potwierdzającego przeprowadzenie niniejszego badania. Beneficjent przedstawił wyniki badań wytrzymałościowych na rozciąganie, umownej granicy plastyczności, wydłużenia przeprowadzonych jedynie na próbce ze stopu AZ91 zawierającej 0% i 75% złomu obiegowego. Na potwierdzenie badania statycznej próby rozciągania próbek z magnezowych odlewów AZ91, Beneficjent załączył do Sprawozdania cząstkowego z realizacji prac B+R Raport badania Nr - Statyczna próba rozciągania- wykonanego Laboratorium Metaloznawstwa i Analiz Chemicznych - Instytut Metali Niezależnych w Gliwicach z dnia 09.04.2019r. Niemniej jednak nie wynika z niego jaki rodzaj stopu AZ91 został poddany badaniu i jaką metodą było przeprowadzone badanie. Brak jest wyników badań określających moment gnący i skręcający. Beneficjent nie przedstawił również wyników badań identyfikujących związki niemetaliczne (tlenki, azotki, węgliki, fluorki, chlorki itp.) oraz badań odporności korozyjnej w komorze solnej i komorze klimatycznej (zakup zestawu kwasów został przewidziany w kosztach kwalifikowalnych).

W wyniku przeprowadzonych badań w ramach 2 etapu stwierdzić należy, że o ile badania ciśnieniowe zostały częściowo wykonane, o tyle brak jest raportów z ich wykonania, wyników badań przeprowadzonych na odlewach ciśnieniowych AM50 i AM60 oraz pozostałych odlewach, tj. piaskowych i kokilowych. Ponadto dotyczyły one elementu podłokietnika, a w projekcie miały być poddane badaniom odlewy sworzni i wodzików elementów połączeniowych, elementów budowy kierownicy i relingów. Odlew piaskowy został wykonany przez wykonawcę –..., wyłonionego w zapytaniu ofertowym. Jednak taki odlew został wykonany jedynie dla jednego

elementu – podłokietnika wykonanego ze stopu AZ91 z różną zawartością złomu (raport z wykonanego odlewu - dowód nr 12). Ponadto brak jest badań wykonanych na ww. odlewach. Jak sam Beneficjent w piśmie z dnia 23.03.2021r. zauważył do osiągnięcia ostatecznych założeń wprowadzających do etapu 4 potrzebne jest przeprowadzenie badań mechanicznych (statyczna próba rozciągania, twardości), analizy mikrostrukturalnej (wielkości ziarna, analiza faz, pomiar mikrotwardości, EDS) oraz badania gęstości na próbkach pobranych odlewów ze stopów magnezu AM50 i AM60. Biorąc pod uwagę, że Beneficjent w sprawozdaniach, dodatkowych wyjaśnieniach i odpowiedziach w trakcie wizyty monitorującej nie podał szczegółów związanych z procesem odlewania ciśnieniowego stopów magnezu, to nie można stwierdzić, że odlewy zostały faktycznie wykonane zgodnie z Planem prac B+R. Nadmienić należy, że w budżecie projektu w niniejszym zadaniu nie uwzględniono kosztu – zlecenie badań jednostce zewnętrznej, zatem przeprowadzenie określonych badań powinno zostać wykonane przez zespół badawczy. Wykonanie prac związanych z procesem badawczym mogło być wykonane przez podmiot zewnętrzny, ale wcześniej powinno być zgłoszone IZ RPOWŚ i powinno być ujęte w formę prawną. Mając na uwadze, że proces odlewania ciśnieniowego stanowił zadanie badawcze to zespół badawczy powinien w nim uczestniczyć, aby mieć możliwość bieżących zmian parametrów procesowych i móc realizować dalsze prace (rozwojowe). Zgodnie z Planem badań B+R w ramach zadania na podstawie badań skaningowych, mikroanalizy rentgenowskiej i badań metalograficznych miała zostać dokonana ocena porównawcza efektu endomodyfikacji różnymi sposobami, a efektem końcowym (kamieniem milowym) miało być opracowanie procedur rafinacji ciekłego stopu magnezu przez związki chemiczne i/lub rafinację barbotażową. W Sprawozdaniu cząstkowym z realizacji prac B+R zawarto jedynie informację, że **rafinacja przez związki chemiczne została odrzucona z uwagi na specyfikę odlewania stopów magnezu na maszynach gorącomorowych**, natomiast **rafinacja barbotażowa (z uwagi na długi wirnik) wymaga głębokiego pieca o dużej średnicy, a piec podgrzewczy będący do dyspozycji nie spełniał tych warunków**, dlatego zdecydowano się na rafinację gazową przez rurkę stalową (lancę) (str. 40 Sprawozdania), co stanowi odstępstwo od założeń wniosku o dofinansowanie. Proces rafinacji gazowej nie został praktycznie opisany w Sprawozdaniu cząstkowym z realizacji prac B+R. W Sprawozdaniu zawarto informację, że przeprowadzono rafinację gazową – poprzez przepuszczenie za pomocą lancy SF6z argonem, którą przeprowadzono w temperaturze 660-685 stopni Celsjusza a efekt rafinacji dla gąski i odlewu z dodatkiem złomu oceniono na podstawie badania mikrostruktury. Ocenę skuteczności rafinacji przeprowadzono poprzez pomiar gęstości metalu przed i po rafinacji na stanowisku do pomiaru

gęstości. Brak jest informacji kto, na jakiej podstawie, na jakim i czyjej własności urządzeniu przeprowadzał pomiar i kto ma prawo własności do prac badawczych. Dodatkowo wskazano, że **optymalne parametry rafinacji stopu AZ91 nie mogą być odnoszone do innych stopów (AM50 czy AM60) oraz dla innych składów (czyste gąski + złom obiegowy) z uwagi na mało skuteczne odgazowanie kąpieli metalowej lub ponowne jej zagazowanie.** „Dlatego dla każdego stopu należy dobrać indywidualne parametry procesu rafinacji gazowej.” Beneficjent nie przedstawił opracowania procedur rafinacji ciekłego stopu magnezu (AM50, AM60 oraz ze złodem). Dodatkowo w Planie prac B+R założono, że efektem końcowym zadania (kamieniem milowym) będzie również opracowanie procedur modyfikacji ciekłego stopu magnezu poprzez związki chemiczne i/lub przegrzewanie stopu. W Sprawozdaniu zawarto informację, że **modyfikacja ciekłego stopu magnezu przez przegrzewanie nie została wykonana**, bowiem jest metodą nieadekwatną z uwagi na rozpuszczanie się żelaza w magnezie oraz z uwagi, że automatyka pieca podgrzewczego przy maszynie ciśnieniowej nie pozwala na wzrost temperatury powyżej 750°C, „dlatego kamień milowy jest oczywistą pomyłką redakcyjną”. Rezygnacja z realizacji powyższych prac, które miały służyć osiągnięciu kamieni milowych bez uprzedniej zgody IZ RPOWŚ stanowi naruszenie zapisów umowy o dofinansowanie (§ 2 ust. 2).

W Planie prac B+R zostało wskazane również, że podczas prowadzonych badań wykonany zostanie matematyczny opis przeprowadzonych eksperymentów oraz statystyczny test istotności uzyskanych efektów endomodyfikacji za pomocą proponowanej metody w odniesieniu do metod klasycznych (przegrzewanie, wprowadzenie prostych i kompleksowych mikrododatków). W piśmie z dnia 06.12.2021r. Beneficjent poinformował IZ RPOWŚ, że „w wyniku przeprowadzonych badań, procesów rafinacji stopów magnezu **nie było możliwe wykonanie prostego matematycznego opisu przeprowadzonych eksperymentów**, z uwagi na zwiększoną ilość gazów rozpuszczonych w stopie, a co za tym idzie porowatość odlanych metali, przy zbyt długim prowadzeniu procesów rafinacji. Dlatego przedstawiono graficzny rozkład istotności uzyskanych efektów endomodyfikacji za pomocą proponowanej metody”. Beneficjent nie poinformował IZ RPOWŚ o konieczności wprowadzenia ww. zmiany.

W ramach etapu 2 Beneficjent zakładał rozpowszechnienie badań przez udział w konferencjach: naukowej, technicznej lub naukowo-technicznej (wydatek ogółem w wysokości 23 247,00 zł). Do czasu przeprowadzonej kontroli Beneficjent wziął udział w jednej konferencji pt. „...w dniach ...2019r. (wydatek rozliczony w ramach etapu 3; dowód nr 10- .../ZAL; ...w Krakowie). Zaznaczyć należy, że z przedstawionego IZ RPOWŚ programu konferencji nie wynika, iż

Beneficjent zaprezentował swoje badania dotyczące projektu (dowód nr – 10). Nie udostępnił także podczas kontroli materiałów, które zostały zaprezentowane podczas konferencji. Od tamtej pory Beneficjent nie przedstawił podjętych działań związanych z rozpowszechnieniem badań. Działania w tym zakresie mają o tyle istotne znaczenie, że w projekcie nastąpiło zwiększenie o 15 punktów procentowych intensywności pomocy dzięki temu, że Beneficjent planował szerokie rozpowszechnianie podczas konferencji, za pośrednictwem publikacji, ogólnodostępnych baz bądź oprogramowania bezpłatnego lub otwartego wyników projektu. Zgodnie z umową o dofinansowanie w ramach badań przemysłowych nastąpiło zwiększenie dofinansowania w wysokości 194 995,50 zł, natomiast w ramach badań rozwojowych nastąpiło zwiększenie dofinansowania w wysokości 326 572,50 zł. Zatem działania Beneficjenta w zakresie rozpowszechniania wyników projektu są nieadekwatne do uzyskanego zwiększenia intensywności pomocy w ramach projektu. Badania objęte etapem 2 budzą dodatkowe istotne wątpliwości a mianowicie, były one prowadzone na skonstruowanym przez Beneficjenta stanowisku badawczym, które nie przeszło testów walidacyjnych, jak również jeden z segmentów tego stanowiska nie został zakupiony (szerzej o tym w etapie 3 badań).

• **Prace w ramach etapu 3 toczyły się od 01.09.2018 r. do 30.06.2019 r.**

W ramach tego etapu prac Beneficjent miał zbudować stanowisko badawcze eksperymentalne do kompleksowych badań rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu. W miejscu realizacji projektu Beneficjent zainstalował stanowisko badawcze. Eksperymentalne stanowisko miało składać się z następujących segmentów:

- segment przygotowania złomu,
- segment przetapiania złomu,
- segment endomodyfikacji,
- segment do wykonywania odlewów ciśnieniowych.

Miało ono posłużyć do wykonywania badań w ramach etapu 2 – przemysłowych oraz 4 – rozwojowych.

W ramach przeprowadzonego zapytania ofertowego zakupiono od firmy.... z o.o.) eksperymentalne stanowisko do rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu (dokumentacja z postępowania, w tym protokół odbioru zdawczo-odbiorczy z dnia 07.09.2018 r. – dowód nr 2;

w wyniku kontroli doraźnej ustalono, że stanowisko posiada tabliczkę znamionową, która określa –

typ: FAM P2LOG, nr seryjny: 18Z02132; moc nominalna: 3kW; rok produkcji: 2018 – dokumentacja zdjęciowa – dowód nr 3).

W piśmie z dnia 13.02.2020 r. Beneficjent poinformował, że w związku z zakończeniem realizacji zadania 3 (prace rozwojowe) oraz powstaniem oszczędności w ramach zadania – pomimo zrealizowania zakresu merytorycznego nie wykorzystano części środków zaplanowanych na realizację badań i poprosił o przesunięcie środków do zadania 4 (prace rozwojowe). W piśmie z dnia 06.04.2020 r. Beneficjent ponownie potwierdził, że zadanie 3 zostało zrealizowane zgodnie z zaplanowanym zakresem merytorycznym – osiągnięty został efekt końcowy oraz wszystkie założone kamienie milowe, opracowano założenia techniczno-konstrukcyjne, wykonano schemat technologiczny rozwiązania, zakupiono elementy eksperymentalnego stanowiska badawczego, utworzono stanowisko badawcze oraz przeprowadzono wstępne testy rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu a uzyskane wyniki zaprezentowano na konferencji. W przekazanym w załączeniu do niniejszego pisma sprawozdaniu z realizacji Etapu 3 *Wykonanie stanowiska badawczego i w sprawozdaniu pt. Opis techniczny stanowiska eksperymentalnego rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu* (sporządzony przez dr inż. ...Kierownika prac B–R - dowód nr 4), Beneficjent przedstawił budowę stanowiska eksperymentalnego, które składa się z trzech segmentów: stanowiska do separacji i rozdrabniania (kruszarka z załadunkiem bezpośrednio do pieca), elektrycznego (oporowego) pieca przechylonego do topienia metali, rotora do rafinacji. W sprawozdaniu nie uwzględniono segmentu do wykonywania odlewów ciśnieniowych, który miał być częścią stanowiska zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie) nie zawarto informacji o okresie, który podlega ocenie, zestawienia o planowanych i faktycznie poniesionych wydatkach, informacji dotyczących prac wykonanych przez poszczególnych członków zespołu badawczego oraz informacji o uzyskanych kamieniach milowych. Ponadto dokument nie został podpisany przez osobę sporządzającą. W podsumowaniu sprawozdania Beneficjent poinformował, że „zgodnie z założeniami projektowymi w zadaniu 3 (prace rozwojowe) wykonano eksperymentalne stanowisko badawcze (...) stanowisko zostanie wykorzystane w realizacji zadania 2 do opracowania procedur technologicznych wytwarzania odlewów z dodatkiem złomu. Wykonane odlewy przekazane zaś zostaną do dalszych badań materiałowych.” Następnie w ślad za pismem znak: IR-....2019 z dnia 24.03.2021r. Beneficjent za pismem z dnia 29.06.2021 r. przedłożył raport kwartalny za pierwszy kwartał 2021r., w którym wskazał, że w ramach etapu 3 zadania dotyczące wynagrodzenia personelu, zakupu materiałów niezbędnych do realizacji zadania, promocji projektu – udział w

konferencji – prezentacja wyników, koszty zarządzania – wynagrodzenie personelu zarządzającego są zrealizowane w 100% (dowód nr 5).

W trakcie oględzin podczas wizyty monitorującej stwierdzono, że utworzone stanowisko badawcze składa się z pieca topielniczego, rotora do rafinacji oraz stanowiska do separacji i rozdrabniania.

Brak jest natomiast segmentu do wykonywania odlewów ciśnieniowych (protokół z oględzin – dowód nr 6). Osoby zatrudnione do prac badawczych, poinformowały w trakcie kontroli, że odlewanie ciśnieniowe na etapie realizacji etapu 2 przeprowadzono poza terenem hali. W Planie prac B+R zawarto informację, że podstawowym założeniem konstrukcji stanowiska eksperymentalnego jest możliwość przeprowadzenia procesu rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu w różnej skali od niewielkiej – laboratoryjnej (etap 2) umożliwiającej opracowanie i sprawdzenie nowych mieszanek stopów z dodatkiem złomu, do większej – półtechnicznej (etap 4), w ramach, której możliwe będzie sprawdzenie, czy podjęte założenia na niewielkiej skali można przenieść na większą skalę. Z uwagi na brak urządzeń odlewniczych, nie można stwierdzić, czy ta funkcjonalność stanowiska w zakresie skali półtechnicznej została zapewniona. Brak własnego urządzenia do odlewania ciśnieniowego może wpłynąć na jakość prac badawczych, w tym na realizację wszystkich działań związanych z procesem odlewania ciśnieniowego stopów magnezu. Na podstawie sprawozdania i wizyty monitorującej stwierdzono, że Beneficjent opracował i zbudował eksperymentalne stanowisko badawcze umożliwiające przeprowadzenie procesu rafinacji i endomodyfikacji stopów z wykorzystaniem złomu magnezowego, jednakże bez segmentu do wykonywania odlewów ciśnieniowych. Zatem zarówno opracowana dokumentacja techniczna jak i eksperymentalne stanowisko do rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu, nie jest zgodne z pierwotnie założoną budową stanowiska we wniosku o dofinansowanie (moduł miał być częścią stanowiska wg wniosku o dofinansowanie). Na opracowanym stanowisku można realizować działania dotyczące przygotowania wsadu do topienia, samego topienia oraz rafinacji i endomodyfikacji, ale nie można realizować działań w zakresie odlewania ciśnieniowego. Dodatkowo oprócz braku w Sprawozdaniu z realizacji Etapu 3 opisu procesu odlewania ciśnieniowego, nie opisano także rafinacji, kolejnego zasadniczego elementu badań. W związku z powyższym, wbrew twierdzeniu Beneficjenta, założenia projektu nie zostały zrealizowane. W trakcie kontroli Beneficjent nie przedstawił wykazu środków trwałych, w której ujęte byłoby stanowisko eksperymentalne.

Ponadto w ślad za przeprowadzoną kontrolą Beneficjent w piśmie z dnia 01.02.2022r. poinformował IZ RPOWŚ, że „ciśnieniowa maszyna gorącokomorowa wymaga do

przeprowadzenia wytypowanych w projekcie odlewów – form odlewniczych. (...) Przeprowadzone rozeznanie rynku wykazało, że ceny przygotowania form są znacznie droższe niż na etapie pisania wniosku, co ma związek z dynamicznym wzrostem cen i materiałów w ostatnich latach. (...) Na etapie przygotowania wniosku nie uwzględniono kosztów zakupu form odlewniczych, które są konieczne do przeprowadzenia procesu ciśnieniowego odlewania w technologii gorąckomorowej, a których wynajem bądź dzierżawa nie wchodzi w rachubę. Koszt przygotowania formy opiewa bowiem na kwotę rzędu od 100 000,00 zł do przeszło 400 000,00 zł w zależności od skomplikowania detalu. Mając na uwadze kontakt nawiązany w trakcie realizacji zadania 3, spółka z uwagi na swój szeroki profil realizowanych usług wyraziła duże zainteresowanie opracowanym przez ...z o.o. procesem będącym przedmiotem projektu.”. Powyższe twierdzenie Beneficjenta co do kosztu zakupu form jest sprzeczne z zapisami budżetu projektu w Planie prac badawczych, w którym to wśród elementów eksperymentalnego stanowiska rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu Beneficjent wskazał m.in. formy. Problemem technologicznym związanym zarówno z docelowym produktem (innowacyjność produktowa) jak i procesem (innowacyjność procesowa), jak wynika z pisma Beneficjenta z dnia 13.02.2018r., oprócz chemizmu procesu, jest proces wypełniania wnęki formy. Beneficjent wskazał, że „jednym z podstawowych czynników, wpływających na jakość odlewów ze stopów magnezu jest jakość ciekłego metalu wlewanego do formy. (...) Parametry technologiczne odlewania ciśnieniowego, decydujące w istotnym stopniu o jakości odlewów, leżą zarówno w sferze zainteresowań technologa, jak i konstruktora form, dlatego też wzajemne kompetencje w tym zakresie nie podlegają precyzyjnemu rozgraniczeniu. Prawidłowa konstrukcja form wymaga, bowiem analizy technologiczności konstrukcji odlewu, a więc i niezbędnej wiedzy technologicznej procesu odlewania, z kolei od konstrukcji formy zależą wyraźnie późniejsze możliwości technologa w zakresie doboru parametrów pracy maszyny i formy. Jakość odlewów ciśnieniowych zależy od bardzo wielu czynników (ok 100), przy czym najważniejszymi są: stopień wypełnienia komory, temperatura ciekłego metalu (stopu magnezu) i formy, prędkość tłoka w I (spiętrzania metalu w komorze) i II (wypełniania wnęki formy) fazie procesu, ciśnienie prasowania i doprasowania ciekłego metalu, rodzaj i ilość podawanej powłoki oddzielająco - smarującej. Na podstawie wcześniej przeprowadzonej symulacji komputerowej zostaną zweryfikowane charakterystyczne wielkości konstrukcyjne formy ciśnieniowej (np. szerokość szczelin wlewowych, miejsca odpowietrzeń i przelewów).” Zatem **brak zakupu form odlewniczych stanowi odstępstwo od założeń wniosku o dofinansowanie**. Beneficjent powinien zgłosić IZ RPOWŚ w formie pisemnej zmiany dotyczące realizacji projektu przed ich

wprowadzeniem w celu uzyskania pisemnej akceptacji i wykazać, że zmiana nie wpłynie negatywnie na prowadzone prace badawcze.

Zgodnie z Planem B+R Beneficjent zakładał również opracowanie założeń techniczno-konstrukcyjnych przez zespół badawczo-techniczny zatrudniony w ramach projektu przy wykorzystaniu doświadczenia i wiedzy zatrudnionych ludzi oraz programów CAD, wykorzystywanych przy opracowaniu konstrukcji nowych/ulepszonych rozwiązań. W ślad za przeprowadzoną kontrolą Beneficjent poinformował w piśmie z dnia 07.12.2021r., że „specyfikacja techniczna eksperymentalnego stanowiska została sporządzona przez Pana ... Specjalista w okresie przygotowania specyfikacji nie był odpłatnie zatrudniony zgodnie z art. 22 § 1 Kodeksu pracy w realizowanym projekcie” (dokumenty dot. zatrudnienia pracowników – dowód nr 7). Jak wynika z dokumentacji postępowania na dostawę eksperymentalnego stanowiska rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu specyfikacja techniczna stanowiska stanowiła załącznik do zapytania ofertowego z dnia 12.12.2017r., natomiast zatrudnienie ww. specjalisty nastąpiło w dniu 01.02.2019 r., zatem **opracowanie założeń techniczno-konstrukcyjnych istotnie nastąpiło przez osobę formalnie nie zatrudnioną w projekcie**. Ponadto na ten moment w projekcie nie była zatrudniona kadra badawcza. Dodatkowo w piśmie z dnia 07.12.2021r. Beneficjent wyjaśnił, że do przygotowania końcowej dokumentacji wykonawczej, pracownicy B+R zatrudnieni w projekcie wykorzystywali oprogramowanie DraftSight do projektowania wspomaganego komputerowo - CAD oferowane przez DassaultSystemes, które do końca 2019 r. dostępne było jako darmowe licencje freeware a od 2020r. oprogramowanie występowało jako płatna licencja, a korzystanie z wcześniejszych wersji bezpłatnych zostało zablokowane przez producenta.

Zgodnie z planem B+R Beneficjent zakładał również opracowanie projektu i dokumentacji technicznej stanowiska badawczego przez uczelnię publiczną, państwowy instytut badawczy, instytut PAN lub inną jednostkę naukową. W piśmie z 06.04.2020r. Beneficjent, poinformował, że w zakresie opracowania oraz wykonania schematów strukturalnych i elektrycznych stanowisk badawczych to „przed planowanym ogłoszeniem zapytania ofertowego przeprowadzono powtórne szacowanie wartości zamówienia - zwrócono się do potencjalnych wykonawców (spełniających wskazane w dokumentacji warunki) o wycenę opracowania. Ze względu, że nie znaleziono odpowiedniego podmiotu – spełniającego warunki wskazane w dokumentacji konkursowej – który w tym czasie był zdolny do wykonywania opracowania we wskazanym zakresie – **opracowanie zostało wykonane przez pracowników zatrudnionych do realizacji projektu – prace zostały**

wykonane samodzielnie, w ramach wynagrodzenia pracowników.” Beneficjent nie przedstawił IZ RPOWŚ dokumentacji potwierdzającej powyższe działania zmierzające do wyboru wykonawcy. Powyższe stanowi odstępstwo od zapisów wniosku o dofinansowanie, bowiem nastąpiło bez uzyskania uprzedniej akceptacji IZ RPOWŚ. W ślad za przeprowadzoną kontrolą Beneficjent przedłożył za pismem z dnia 25.08.2021r. dokument pn.: Opis techniczny stanowiska eksperymentalnego rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu (dowód nr 8). W dokumencie została zawarta informacja, że opracowanie zostało przygotowane przez firmę ...Sp. z o.o., natomiast brak jest informacji kto i kiedy sporządził ów dokument. Ponadto dokument nie uwzględnia urządzenia do odlewania ciśnieniowego.

Zgodnie z Planem prac B+R za budowę oraz rozruch stanowiska eksperymentalnego odpowiedzialny miał być zespół badawczo-techniczny. W piśmie z dnia 07.12.2021r. Beneficjent informował, że „w trakcie realizacji projektu dostarczone przez wytwórcę elementy, zostały zmontowane tworząc eksperymentalne stanowisko do rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu. W procesie budowy i uruchomienia stanowiska uczestniczył zespół badawczy, w którym oprócz kierownika B+R od 01.2019r. zatrudniony był specjalista.... (...) Rozruch próbny i walidacje procesów rafinacji przeprowadzono z wykorzystaniem azotu, argonu, dwutlenku siarki heksafluorku siarki oraz mieszanin tych gazów. Dobór gazów był podyktowany względami zarówno ekonomicznymi jak i wskazaniemi efektywności dotychczas prowadzonych powszechnie procesów rafinacji.” Jak wynika z Protokołu odbioru spisane go pomiędzy Beneficjentem a dostawcą – firmą ...Sp. z o.o., reprezentowaną przez Pana... – Dyrektora Handlowego, odbiór elementów stanowiska nastąpił w dniu 30.03.2018r., natomiast zatrudnienie Pana ... (inżynier procesu) nastąpiło w dniu 02.01.2019 r. **W tym okresie Beneficjent nie zatrudnił kadry badawczej**, w tym m.in. specjalisty ds. budowy/głównego technologa i dwóch pracowników technicznych. Zatem powyższe stanowi odstępstwo od zapisów wniosku o dofinansowanie. Dodatkowo jak wynika z faktury nr ...zakup powyższych gazów nastąpił w dniu 12.01.2021r., tj. po zakończeniu zadania 3 (dowody zakupu – dowód nr 9).

Zgodnie z planem B+R Beneficjent zakładał również weryfikację poprawności założeń oraz wykonanie schematów technologicznych stanowiska badawczego przez zewnętrzny podmiot na zasadzie podwykonawstwa (osoby niezależne - nie włączone do zespołu). Działanie takie miało na celu minimalizację wystąpienia błędów na etapie konstruowania stanowiska. Dodatkowo za zmiany oraz modyfikacje odpowiedzialny miał być zespół badawczo-techniczny. W piśmie z 07.12.2021r. Beneficjent poinformował, że opracowane było zapytanie ofertowe, jednakże ze względu na brak

zainteresowania ofertą, nie wyłoniono podwykonawcy dlatego **weryfikację założeń zlecono podmiotowi, który został wyłoniony w postępowaniu ofertowym na dostawę elementów do budowy stanowiska badawczego**, czyli jak wynika z powyższego firmie ...z o.o. Natomiast „w trakcie działań wynikających z umowy zamówienia, dział konstrukcyjny podwykonawcy współpracował przy przygotowaniu końcowej dokumentacji wykonawczej z działem badawczym.” Ponadto Beneficjent informował, że „stanowisko eksperymentalne zostało poddane testom w różnej skali (przedmiot etapów 2 i 4), w wyniku których konieczne było wprowadzenie kilku zamian pierwotnej konstrukcji, mających na celu zwiększenie efektywności procesu oraz zwiększenie bezpieczeństwa.” Analiza umowy, jak i zapytania ofertowego nie wskazują, że podmiot, który dostarczył stanowisko badawcze, także dokonał walidacji (dowód nr 2). Beneficjent nie przedstawił dokumentacji potwierdzającej zapytanie ofertowe a także dokumentów/raportów potwierdzających przeprowadzenie ww. weryfikacji założeń technologicznych i wprowadzenie przez zespół badawczo-techniczny zmian/modyfikacji konstrukcyjnych. Ponadto pod znakiem zapytania stoi przeprowadzenie walidacji założeń technicznych w sytuacji braku własnego urządzenia do odlewania ciśnieniowego. Do tego zaznaczyć należy, że zlecenie prac podwykonawcy – zgodnie z § 6 pkt 2 lit. m) Regulaminu konkursu może odbywać się wyłącznie w organizacji prowadzącej badania i upowszechniającej wiedzę, która podlega ocenie zgodnie z ustawą o zasadach finansowania nauki. Podwykonawcami mogą być także inne podmioty, jednakże muszą one spełniać określone warunki, o których mowa w § 6 pkt 2 lit. n) i o) Regulaminu konkursu. Ponadto zgodnie z załącznikiem nr–8 do Regulaminu konkursu - Zasady kwalifikowalności wydatków za koszty podwykonawstwa należy rozumieć zlecenie stronie trzeciej części merytorycznych prac projektu, które nie są wykonywane na terenie i pod bezpośrednim nadzorem beneficjenta. **Brak walidacji** i raportów kontrolnych przez podmiot zewnętrzny do tego wyspecjalizowany **stawia pod znakiem zapytania poprawność zbudowanego stanowiska badawczego, a co za tym idzie i badań** prowadzonych w ramach etapu 2. Nawet jeśli określone prace zostały powierzone innemu podmiotowi, to brak jest umowy oraz dokumentów stwierdzających, że podwykonawca posiada odpowiednie kwalifikacje do udziału w pracach badawczych – zgodnie z Regulaminem konkursu. Dodatkowo, w przypadku wykonania walidacji przez ww. podmiot, rodzi się pytanie czy zostało uregulowane prawo do opracowania. Ma to o tyle istotne znaczenie, że firma ...związana z branżą automotive realizuje projekt:

- nr POIR.01.01.01-00-0.../20 pn.: *Zintegrowany system recyklingu złomu obiegowego stopów magnezu*, którego celem jest budowa i wdrożenie systemu recyklingu złomu obiegowego stopów

magnezu oraz pełna jego integracja z procesem odlewniczym realizowanym w obrębie przedsiębiorstwa...;

- nr POIR.02.01.00-00-0.../19 pn.: *Centrum badawczo-rozwojowe odlewnictwa przemysłowego stopów metali nieżelaznych i kompozytów metalowych*, którego celem jest stworzenie pierwszego centrum badawczo-rozwojowego, w którym będą prowadzone badania z zakresu przemysłowego, m.in. odlewnictwo ciśnieniowe i ciągłe stopów metali nieżelaznych. Do głównych zadań należy tworzenie odpowiednich stopów metali nieżelaznych (Al, Mg, Zn, Cu) oraz kompozytów na ich podstawie wraz z technologią ich odlewania do konkretnych celów przemysłowych przy wykorzystaniu surowca wtórnego (złomu);

- nr... – *nowa generacja galwanizowanych odlewów na bazie recyklingu*, którego celem jest opracowanie i wdrożenie działań pozwalających na wydłużenie cyklu życia wytwarzanych produktów, m.in. poprzez stosowanie powłok zabezpieczających oraz minimalizacją i powtórne wykorzystanie odpadów. Zakres prac badawczych obejmuje kilka obszarów: badania i symulacje odlewania ciśnieniowego oraz badania powłok galwanicznych stopów magnezu.

Zatem powyższe również stanowi odstępstwo od zapisów wniosku o dofinansowanie.

Zgodnie z Planem prac B+R (zapisy obowiązujące w czasie realizacji zadania) Beneficjent do przeprowadzenia powyższych prac w ramach 3 etapu miał zatrudnić kadrę badawczą:

- kierownika projektu (wymiar zaangażowania 1/1 etatu; 1 EPC) – osoba odpowiedzialna za zarządzanie całością projektu i zarządzanie pracami zespołu badawczo-naukowego;
- inżyniera procesu (wymiar zaangażowania 1/1 etatu; 1 EPC)
- specjalistę ds. budowy/głównego technologa (wymiar zaangażowania 1/1 etatu; 1 EPC)
- pracownika technicznego – budowa stanowisk badawczych (wymiar zaangażowania 1/1 etatu; 2 EPC).

W rzeczywistości Beneficjent zatrudnił (zgodnie z wnioskiem o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-003):

- Pana ... – w okresie 01.02.2019 r. – 31.05.2020 r. (1/2 etatu), 01.08.2020 r. -30.12.2020 r. (1/5 etatu) na stanowisku kierownika projektu. Pracownik w tym samym okresie był zatrudniony w ...w Krakowie na stanowisku adiunkt w wymiarze 1/1 etatu. Nadmienić należy, że ww. projekt nr POIR.01.01.01-00-0.../20 pn.: *Zintegrowany system recyklingu złomu obiegowego stopów magnezu*, którego celem jest budowa i wdrożenie systemu recyklingu złomu obiegowego stopów magnezu oraz pełna jego integracja z procesem odlewniczym realizowanym w obrębie

przedsiębiorstwa..., jest realizowany przez konsorcjum, w skład którego wchodzi –... (do 1 kwietnia 2019 r. Instytut Odlewnictwa).

- Pana... – w okresie 02.01.2019 – 31-03.2019 r. (4/5 etatu), 0-04.2019r. - 31.05.2020r. (1/1 etatu - przy czym z formularza ZUS ZUA wynika, że obowiązek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego nastąpił w dniu 14.04.2020r.) - na stanowisku inżyniera procesu. Beneficjent niecelowo oraz nieracjonalnie poniósł wydatki na wynagrodzenie Pracownika od 02.01.2019r. podczas, gdy kierownik projektu został zatrudniony od 01.02.2019 r. (inżynier procesu nie mógł pracować bez nadzoru kierownika projektu). Ponadto pracownik w tym samym okresie był również zatrudniony na stanowisku specjalisty ds. badawczych w wymiarze 1/10 etatu w firmie ... pełniący funkcję prezesa zarządu... z o.o. Dodatkowo pracownik w okresie 16.10.2019r.-15.10.2020r. był zatrudniony w firmie ... Sp. z o.o. na stanowisku głównego specjalisty – wymiarze 1/2 etatu. Osoba na stanowisku - specjalista ds. budowy/główny technolog – Pan ... (zamiast Pana...) - została zatrudniona w Projekcie w okresie od 01.06.2020r. do 30.08.2021r., podczas gdy etap 3 trwał od 01.09.2019 do 30.06.2019, a etap 4 jeszcze się nie rozpoczął. Zatem wydatek również jest niecelowy i nieracjonalny. Ponadto dwaj pracownicy techniczni do budowy stanowisk badawczych, nie zostali w ogóle zatrudnieni. W związku z powyższym **Beneficjent nie zrealizował założeń projektu w zakresie zatrudnienia kadry badawczej**. Dodatkowo powyższe utwierdziło Zespół kontrolujący w przekonaniu, że zespół badawczo-techniczny nie odpowiadał za budowę i rozruch oraz zmiany i modyfikacje stanowiska. Ponadto jednoczesne zatrudnienie pracowników zespołu badawczego u dostawcy stanowiska eksperymentalnego bądź w spółce powiązanej z nią osobowo prowadzi do podejrzenia konfliktu interesów kadry naukowo-badawczej zaangażowanej w projekcie, który potencjalnie mógł wpłynąć na realizację projektu.

W ramach niniejszego zadania Beneficjent zaplanował również zatrudnienie kadry zarządzającej projektem:

- kierownika biura projektu (wymiar zaangażowania 1/1 etatu; 1 EPC) – osoba odpowiedzialna za planowanie, delegowanie, monitorowanie, kontrolowanie prac i motywowanie ludzi;
- osoby zarządzającej projektem bez wynagrodzenia - Pani ...

W wyniku realizacji projektu Beneficjent zatrudnił w okresie 02.01.2019 r. - 31.05.2020r. Panią... – na stanowisku kierownika biura projektu B+R (1/1 etatu). Pracownik w tym samym okresie był również zatrudniony na stanowisku menadżera projektów w wymiarze 1/16 etatu w firmie ... z o.o. Dodatkowo pracownik w okresie 01.01.2019r. – 31.01.2019r. był zatrudniony w firmie ... Sp. z o.o. na stanowisku menadżer projektów w dziale badań i rozwoju w wymiarze 1/8 etatu. Powyższe

proceeds to the suspicion of a conflict of interests of the management team engaged in the project, which could potentially influence the implementation of the project.

Additionally, within the scope of the subject task, the Beneficiary planned and incurred expenses related to the purchase of materials for the implementation of tasks 3 and 4. In the B+R work plan, the Beneficiary provided information that within the eligible costs, purchased magnesium scrap— 10 000 kg for a net amount of 128 100,00 zł - various types, magnesium scrap, reagents for analysis (acids and gases technical) and packaging for the transport of samples (for the implementation of tasks 1 and 2 - 5 500 kg of raw materials for a net amount of 70 600,00 zł; in total 15 500 kg). The Beneficiary presented for reimbursement in application RPSW.01.02.00-26-00-00.../17-002 an expense for the purchase of magnesium AM50 and magnesium scrap in the amount of 31 100,00 zł gross (...; purchase of 17 020 kg of raw materials: magnesium AM50 and magnesium scrap in the amount of 121 425,00 zł net, including task 4 – 54 200,00 zł). In connection with this, as the work on the task began in 2018, the research in task 4 was not started, the Beneficiary at the moment of control should have had the entire purchased material. During the control, the Beneficiary was unable to explain how much material had been used for the conduct of industrial research (task 2), how much was still left and where it was located. It should be noted that magnesium scrap is a raw material subject to controlled sale and storage.

Summing up, the Beneficiary conducted only part of the research, but only in the scope of one type of AZ91 (magnesium AM50 and AM60 was subjected only to chemical composition analysis) and only in relation to the casting process, which is unknown whether it met the standards set in the project (no report was presented from the casting process). The way of conducting the research, the amount of tested material and the questionable quality of the prepared castings indicate that the research was conducted inaccurately and unreliably. On the basis of the existing documentation, it is confirmed that the Beneficiary did not present a description of the selection of 5-10 best types of magnesium scrap with scrap, which had the best mechanical properties, did not present the results of research on the consumption of materials and media necessary for the production of individual types of castings and ready-made elements, as well as the optimization of technological parameters, aiming at the minimization of energy costs while maximizing the quality of work and maintaining the set parameters of the final products, did not determine the requirements for the task in technical terms, did not

określił wytycznych dotyczących optymalnych parametrów pracy stanowiska dla różnych wariantów procesowych oraz nie przedstawił materiałów konferencyjnych (kamienie milowe). Na ten moment Beneficjent nie osiągnął zamierzonych dla tego etapu efektów końcowych (kamieni milowych).

• **Prace w ramach etapu 4 miały trwać od 01.06.2020 do 31.03.2021r.**

W dniu kontroli Beneficjent nie przystąpił do realizacji przedmiotowych prac w ramach tego etapu. W składanych wioskach o płatność Beneficjent przedstawił do rozliczenia jedynie wydatek na zakup stopu magnezu AM50 i złomu magnezu w wysokości 54 200,00 zł (...; zakup 17 020 kg surowców: stopu magnezu AM50 i złomu magnezu w wysokości 121 425,00 netto, wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00-00.../17-002).

Mając powyższe na uwadze należy wskazać, iż w zakresie rzeczowym projekt w zasadniczej części nie był realizowany zgodnie z umową o dofinansowanie projektu. Wszystkie wskazane powyżej odstępstwa od projektu nie zostały zgłoszone IZ, jak również na żadnym z prowadzonych etapów badań Beneficjent nie wystąpił do IZ z prośbą o wyrażenie zgody na wprowadzenie w powyższym zakresie modyfikacji w planie B+R – zgodnie z § 22 ust. 1 umowy o dofinansowanie.

Ad. 2

Przestrzeganie zasad udzielania zamówień publicznych

Na podstawie dokumentów zamieszczonych w systemie SL 2014 stwierdzono, że Beneficjent przeprowadził trzy postępowania o udzielenie zamówień publicznych, na:

1) dostawę elementów do budowy eksperymentalnego stanowiska rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu wg specyfikacji.

W wyniku kontroli doraźnej ustalono, że w spółce ...o.o., która jest Beneficjentem, organem do reprezentacji w czasie prowadzonego postępowania (i obecnie) był jednoosobowy zarząd – prezes zarządu w osobie Pani...). Jednocześnie w okresie prowadzenia w/w postępowania osoba ta była współnikiem posiadającym 50 procent udziałów w firmie.... z o.o. Pozostała część udziałów należała (do dnia 25.11.2019r.) do Pana... – współnika spółki, pełniącego funkcję prezesa zarządu samodzielnie. Osoba ta w okresie 09.06.2017r.-10.05.2018r. była jednocześnie członkiem rady nadzorczej w firmie ...Sp. z o.o.), a od 10.05.2018 r. do 16.10.2019r. pełniła funkcję prokurenta w ramach prokury łącznej. Nadmienić należy, że pod protokołem odbioru przedmiotu zamówienia, w imieniu dostawcy, podpisał się Pan.... Biorąc pod uwagę powyższe osoba wykonująca w imieniu

zamawiającego czynności związane z procedurą wyboru wykonawcy – Pani ..., choć nie była bezpośrednio powiązana z Wykonawcą, niezależnie od swoich intencji, może być postrzegana jako stronnicza i nieobiektywna (np. ryzyko lub możliwość faworyzowania wykonawcy). Tym bardziej, że Zamawiający nie zastosował zasady konkurencyjności (niezachowywanie reguł równego traktowania wykonawców w trakcie przeprowadzania postępowania) a zwrócił się z zapytaniem ofertowym do trzech potencjalnych wykonawców, w tym właśnie do firmy... z o.o.

2) dostawę materiałów badawczych;

Powyższe postępowania były przedmiotem kontroli w dniach 29.10 - 02.11.2018 r.

3) wykonanie w technologii odlewania w kokilach próbek wytrzymałościowych ze stopu magnezu AZ91 oraz AM50 lub AM60 z różnym dodatkiem złomu oraz odlewu podłokietnika do komunikacji zbiorowej wykonanego w technologii odlewania do form piaskowych ze stopu magnezu AZ91 z różnym dodatkiem złomu.

Postępowanie zostało wszczęte w dniu 27.03.2020 r. poprzez opublikowanie ogłoszenia o zamówieniu pod nr 1240690 na bazie konkurencyjności. Efektem było podpisanie w dniu 08.04.2020r. umowy nr ...na łączną kwotę 65 000,00 zł netto. Termin wykonania przedmiotu zamówienia do 31.05.2020 r.

W wyniku weryfikacji postępowania na wybór wykonawcy stwierdzono, iż Beneficjent naruszył: - sekcję 6.5.2 pkt 9 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR (...) z dnia 22.08.2019r., ponieważ w kryterium „Warunki płatności” zastosował wagi uniemożliwiające wybór najkorzystniejszej oferty. Dla wymaganej zaliczki do 40% wartości zamówienia określono wagę 4 pkt, natomiast dla wymaganej zaliczki powyżej 30% wartości zamówienia - 0 pkt.

W ofercie Wykonawca określił, że wymagana jest przedpłata w wysokości 40%. Zamawiający przyznał ofercie w tym kryterium 4 pkt. Wykonawcy mogli interpretować kryterium w odmienny sposób, z uwagi, iż jest ono niejednoznaczne i nieprecyzyjne. Taki sposób oceny kryterium w zapytaniu ofertowym należy uznać za sprzeczny z zasadami uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców oraz zasadami proporcjonalności i przejrzystości.

Ponadto, jak już wyżej wspomniano, Wykonawca, zgodnie z zapytaniem ofertowym, miał możliwość wykonania próbek wytrzymałościowych ze stopu AM50 lub AM60 z różnym dodatkiem złomu. Na podstawie Protokołu odbioru jak i Raportu z wykonania próbek, nie można stwierdzić z jakiego stopu zostały wykonane i dostarczone próbki do badań (wydatek

przedstawiony do rozliczenia we wniosku o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-006).

Instytucja Zarządzająca sporządziła **Erratę do Informacji Pokontrolnej Nr .../2021**
z dnia 20.12.2022 r. znak pisma: KC-I.432.3....2021.

Ad. 3

Weryfikacja postępu rzeczowego projektu.

Zgodnie z Planem badań B+R, stanowiącym załącznik do wniosku o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17, Beneficjent planował przeprowadzenie 4 etapów badawczych.

Etap 1 (badania przemysłowe) miał polegać na przeprowadzeniu analiz fizycznych i chemicznych mechanicznych złomów odpadowych magnezowych, a także badań wpływu ilości złomu na zmianę parametrów mechanicznych stopu. Zadanie miało zakończyć się utworzeniem własnych kompozycji na bazie złomu i stopów pierwotnych.

Etap 2 (badania przemysłowe) miał polegać na przeprowadzeniu badań eksperymentalnych modyfikacji stopów przez wprowadzenie określonych ilości złomu obiegowego o znanych parametrach wraz ze szczegółową analizą otrzymanych stopów wyjściowych.

Etap 3 (badania rozwojowe) miał polegać na budowie stanowiska eksperymentalnego do kompleksowych badań rafinacji i endomodyfikacji magnezu, co miało umożliwić opracowanie technologii wykorzystania złomu obiegowego stopów magnezu (recyklingu) w warunkach półprzemysłowych.

Etap 4 (badania rozwojowe) miał polegać na optymalizacji stanowiska badawczego w większej skali, w celu przeprowadzenia serii testów oraz optymalizacji i weryfikacji technologii w warunkach rzeczywistych bądź zbliżonych do rzeczywistych.

Do dnia przeprowadzenia kontroli doraźnej stwierdzić należy, że:

W ramach etapu 1 prac Beneficjent przeprowadził tylko część badań spośród założonych w projekcie. Beneficjent nie przedstawił wyników badań wpływu złomu na wytrzymałość mechaniczną dla stopów AM50 i AM60, są tylko badania składu chemicznego próbek stopów AM50 i AM60.

Ponadto brak jest pomiaru i sprawdzenia geometrii, badań porowatości, chropowatości odporności

korozyjnej w komorze solnej i komorze klimatycznej, badania grubości i mikrotwardości powłok, jak również twardości, wytrzymałości na rozciąganie i mikrotwardości w obszarach faz. Dodatkowo brak jest wyników badań złomu obiegowego. Badania złomu miały być prowadzone na odlewach wykonanych w różnych procesach (odlewy ciśnieniowe – zimno- i gorąckomorowe, pisakowe oraz kokilowe) i różnych formach. Nie zostały opracowane wytyczne - rekomendacje do etapu testowania, założenia metod określania stopnia zgazowania ciekłego metalu, jak również zalecenia dotyczące zmian/ wprowadzania modyfikacji w procesie wytwarzania stopów. Beneficjent nie przedstawił dokumentów potwierdzających zakup sprzętu elektronicznego do prowadzenia symulacji, analiz i archiwizacji wyników, części surowców do badań i części odczynników do analiz. Ponadto Beneficjent nie wynajął aparatury badawczej, a w związku z tym też nie przeprowadził szkoleń w zakresie obsługi i programowania wynajmowanej aparatury. W dokumentach raportujących brakowało przedstawienia działań poszczególnych członków zespołu. Dodatkowo opracowana strona internetowa nie spełnia standardów określonych w „Podręczniku wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji”. Prace w tej części badań nie zostały w całości ukończone. Należy wskazać, że osiągnięcie na tym etapie określonych wyników badań, wypracowanie analizy, syntezy, zakończenie testów i sporządzenie raportu uprawniało Beneficjenta do kontynuacji projektu. W ramach etapu 2, podobnie jak w etapie 1, została przeprowadzona tylko część badań. Nie zostały przeprowadzone badania na wpływ ilości złomu obiegowego we wsadzie na wytrzymałość mechaniczną dla stopu AM50 i AM60. Badania właściwości mechaniczne zostały przeprowadzone jedynie dla stopu AZ91 z 0 i 75% zawartością złomu (brak informacji z jakich odlewów pochodził materiał). Nie zostały wykonane i nie zostały poddane badaniom odlewy sworzni i wozdżików elementów połączeniowych, elementów budowy kierownicy, relingów. W Sprawozdaniu nie opisano także procesu odlewania ciśnieniowego i rafinacji gazowej. Jak wynika, ze złożonego Sprawozdania, odstąpiono od rafinacji ciekłego stopu magnezu przez związki chemiczne i rafinację barbotażową (zmieniono na rafinację gazową - tylko dla stopu AM91), jak również modyfikacji ciekłego stopu magnezu przez przegrzewanie (badania stanowiące efekty końcowe etapu). W dokumentach raportujących brakowało przedstawienia działań poszczególnych członków zespołu. Pomimo, że w założeniach Planu badań B+R w tym zadaniu nie było przewidziane zlecenie badań jednostce zewnętrznej, to badania zostały przeprowadzone przez podmiot zewnętrzny. Ponadto Beneficjent nie zakupił aparatury naukowo-badawczej (w formie leasingu) i nie przedstawił dowodów na zakup części surowców do badań oraz przeprowadzenie działań promocyjnych

projektu w postaci udziału w konferencjach. Prace w tej części badań nie zostały w całości ukończone.

W ramach etapu 3 wykonano niekompletne stanowisko badawcze do przeprowadzenia procesu rafinacji i endomodyfikacji stopów z wykorzystaniem złomu magnezowego. Zakres rzeczowy, pomimo zapewnienia Beneficjenta o zakończeniu etapu, nie został w pełni zrealizowany.

Beneficjent nie zakupił segmentu do wykonania odlewów ciśnieniowych, jak również form do odlewania ciśnieniowego. Ponadto nie doszło do zatrudnienia głównego technologa oraz pracowników technicznych niezbędnych do budowy stanowiska badawczego.

Etap 4 badań nie został rozpoczęty.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt f Regulaminem konkursu termin zakończenia realizacji projektu nie mógł być późniejszy niż do dnia 30 grudnia 2020 r. W okresie realizacji projektu w uzasadnionych przypadkach IZ RPOWŚ może wyrazić zgodę na wydłużenie terminu zakończenia realizacji projektu. IZ RPOWŚ bacząc na trudności związane z realizacją projektu trzykrotnie przychyliła się do prośby Beneficjenta i wydłużyła termin realizacji projektu. Pierwotnie w umowie o dofinansowanie termin zakończenia projektu przypadał na 30.11.2019r. a ostatecznie został wydłużony aneksem do 31.03.2021r. Pomimo tego Beneficjent od ostatniego Sprawozdania częściowego z realizacji prac B+R z etapu 1 i 2 złożonego w dniu 06.04.2020r. nie przedstawił dokumentów potwierdzających postęp w realizacji projektu i osiągnięcie planowanych efektów. Z przeprowadzonych czynności oględzin postępu rzeczowego sporządzono protokół podpisany przez przedstawicieli IZ RPOWŚ na lata 2014-2020 i Beneficjenta oraz wykonano dokumentację fotograficzną (dowód nr 6).

Ad. 4

Weryfikacja zgodności dokumentacji z wnioskiem aplikacyjnym, planem przedsięwzięcia.

Do czasu przeprowadzenia czynności kontrolnych Beneficjent:

Z prac wykonanych w ramach etapu 1 oraz 2 sporządził *Sprawozdanie cząstkowe z realizacji prac B+R Etap 1: Badania materiałów wejściowych i Etap 2: Przeprowadzenie badań eksperymentalnych modyfikacja stopów* (dowód nr 11), zawierające raporty badań wykonanych przez następujących podwykonawców:

- Instytut Odlewnictwa –raport nr ...15.04.2019r.– badanie lokalnego składu chemicznego w mikroobszarach odlewu i gąski ze stopu magnezu; faktura nr ...,
- Instytut Odlewnictwa –raport nr ... z dnia 15.04.2019r. – badanie mikrostruktury odlewu ze stopu magnezu i gąski; faktura nr ...,

- Sieć ... - Instytut Metali Nieżelaznych –raport nr...
- Instytut Metali Nieżelaznych – raport nr ...z dnia 25.04.2019r. – oznaczenie zawartości Al., Zn, Mn, Fe, Cu, Ni, Si; faktura nr...

Złożone raporty - ...- potwierdzają jedynie wykonanie części badań na stopie pierwotnym oraz na odlewach wykonanych z dodatkiem złomu obiegowego. Beneficjent przedstawił Raport z wykonania odlewów podłokietnika AZ91 z dnia 07.07.2020r., ale tylko metodą piaskową, brak jest raportu z wykonania odlewów metodą ciśnieniową i kokilową. Brak jest raportów z badań na odlewach piaskowych i kokilowych. Ponadto raporty ograniczają się tylko do badań na stopie AZ91 (w przypadku stopu AM50 i AM60 wykonano jedynie badania składu chemicznego).

W wyniku prac przeprowadzonych w ramach etapu 1 i 2 opracowano instrukcje technologii topnienia i odlewania stopów magnezu (część sprawozdania cząstkowego), natomiast brak jest opracowania wytycznych - rekomendacji do etapu testowania. Beneficjent nie przedstawił żadnych raportów z tej części badań. Nie opracowano również założeń metod określania stopnia zgazowania ciekłego metalu. Proces odlewania ciśnieniowego stopu magnezu oraz rafinacji gazowej w Sprawozdaniu cząstkowym nie został praktycznie w żaden sposób opisany. Nie opracowano procedur rafinacji stopu magnezu poprzez związki chemiczne i/lub rafinację barbotażową oraz modyfikacji stopu magnezu poprzez związki chemiczne/lub przegrzewanie stopu.

Z realizacji etapu 3 Beneficjent przedstawił *Opis techniczny stanowiska eksperymentalnego rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu* (dowód nr 9) oraz sprawozdanie - *Wykonanie stanowiska badawczego i w sprawozdaniu pt. Opis techniczny stanowiska eksperymentalnego rafinacji i endomodyfikacji stopów magnezu* (dowód nr 4). Zauważyć jednak należy, że nie uwzględniają części składowej stanowiska wg. Wniosku o dofinansowanie – moduł do odlewów ciśnieniowych. Ponadto sprawozdanie nie zostało sporządzone w sposób rzetelny. W jego treści brak było szczegółowych danych w zakresie zbudowanego stanowiska badawczego. Ponadto opis stanowiska nie uwzględnia modułu, który miał być częścią składową stanowiska wg wniosku o dofinansowanie. Przedstawione w sprawozdaniu fotografie nie są dokumentacją zbudowanego przez Beneficjenta stanowiska badawczego (por z dowodem nr 3). Beneficjent nie przedstawił raportu z weryfikacji przez podmiot zewnętrzny, czy istnieje technologiczna możliwość poprawności przyjętych założeń i przeniesienia przyjętych założeń do rzeczywistości.

Z przedstawionych Sprawozdań z realizacji 1 – 3 etapu prac nie można było stwierdzić sposobu wykorzystania Kadry badawczej (kto, za co był odpowiedzialny i w jakich badaniach uczestniczył). Z uwagi, iż nie doszło do realizacji 4 etapu, Beneficjent nie przedstawił żadnej dokumentacji.

Beneficjent nie przedstawił również dokumentów potwierdzających stan posiadania zakupionych stopów magnezu i wykazu środków trwałych/ewidencji wyposażenia, w której ujęta byłaby aparatura Beneficjenta.

Zgodnie z Regulaminem konkursu Beneficjent zobowiązany był do składania sprawozdań z postępu prac badawczych określonych w Planie prac B+R w terminie 10 dni liczonych od dnia planowanego zakończenia danego etapu prac (osiągnięcia kamienia milowego). Planowany termin zakończenia etapu 1 i 2 przypadają na 31.03.2021r. Beneficjent nie przedłożył IZ RPOWŚ we wskazanym terminie sprawozdania, w którym potwierdziłby postęp prac i osiągnięcie zakładanych efektów w wyniku realizacji prac w planowanym zakresie. Dodatkowo zgodnie z zaleceniem IZ RPOWŚ Beneficjent winien przedkładać raporty kwartalne do 10 dnia kolejnego miesiąca po zakończeniu kwartału. Ostatni Raport kwartalny Beneficjent złożył za pismem z dnia 06.12.2021r. za trzeci kwartał 2021r.

W dniu przeprowadzenia kontroli doraźnej Beneficjent został poproszony o przedstawienie wykazu operacji bankowych w okresie 12.06.2018 – 22.06.2021 r. dokonanych na rachunkach projektu. Takie wyciągi, mimo późniejszych dwukrotnych wezwań (pismo z 16.07.2021 r. oraz z 10.09.2021r.) nie zostały udostępnione.

Zespół Kontrolny potwierdził, że oryginały dokumentów będących przedmiotem kontroli administracyjnej na etapie weryfikacji przez Oddział Rozliczeń wniosków o płatność są tożsame ze skanami zamieszczonymi w systemie teleinformatycznym SL2014.

Ad. 5

Zakres działań informacyjnych i promocyjnych dla projektów współfinansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Biorąc pod uwagę przeprowadzone czynności kontrolne stwierdzono, że Beneficjent nie w pełni stosował się do § 18 ust. 1 umowy o dofinansowanie nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-00 oraz zapisów dokumentu pn. „Podręcznik wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji”, ponieważ stworzona strona internetowa nie posiada wersji polskojęzycznej oraz nie zamieszczono unijnych logotypów.

Podsumowując w wyniku kontroli Instytucja Zarządzająca dokonała następujących ustaleń o wysokim stopniu istotności:

- Beneficjent nie zrealizował zakresu rzeczowego projektu oraz prac badawczych zgodnie z założeniami projektu wynikającymi z planu prac B+R, co stanowi naruszenie § 2 ust. 2 oraz § 22 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17,
- Przeprowadzone prace wskazują na:
 - brak kompleksowych analiz stopów AZ91, AM50, AM60 oraz złomu obiegowego pochodzącego z odlewni ciśnieniowych (zarówno zimno- jak i gorąckomorowych), piaskowych oraz kokilowych,
 - brak posiadania segmentu i form do wykonywania odlewów ciśnieniowych oraz aparatury naukowo badawczej do badań endomodyfikacji wytworzonych stopów z dodatkiem złomu (tzw. celi badawczej),
 - brak testów stanowiska badawczego przez podmiot zewnętrzny, co uniemożliwia stwierdzenie poprawności jego wykonania, a także podważa wiarygodność badań prowadzonych w 2 etapie,
 - brak zaplecza badawczego (Beneficjent nie dysponował własnymi urządzeniami, jak również żaden podmiot tych urządzeń mu nie udostępnił),
 - brak prac badawczo-rozwojowych związanych z wykonaniem zadeklarowanych odlewów sworzni i wodzików, elementów połączeniowych, elementów budowy kierownicy, relingów na bazie innowacyjnych stopów magnezowych w 2 etapie (działania mające na celu osiągnięcie innowacji produktowej i procesowej),
 - brak weryfikacji podmiotów (brak zleceń) na dostarczanie części surowców do badań, odczynników do analiz, odlewów stopu AZ91 ze złodem obiegowym, odlewów ciśnieniowych podłokietnika na maszynie gorąckomorowej,
 - brak części surowców i odczynników do analiz,
 - nikły udział zespołu badawczego w realizacji projektu (badania zleczone jednostce zewnętrznej, budowa i rozruch stanowiska wykonane przez wykonawcę, brak dokumentacji stanowiącej o wprowadzonych zmianach i modyfikacjach stanowiska),
 - brak zatrudnienia głównego technologa oraz pracowników technicznych niezbędnych do budowy stanowiska badawczego,
 - brak szkoleń Zespołu badawczego,
 - brak elementów promocji projektu na stronie internetowej oraz działań związanych z rozpowszechnianiem wyników badań na konferencjach;
 - rezygnację z części merytorycznych prac,

– uwzględnieni w kosztach kwalifikowalnych wydatków niekwalifikujących się do dofinansowania (wynagrodzenie głównego technologa, inżyniera proces w okresie przed zatrudnieniem kierownika projektu, zakup wózka platformowego, część czynników do analiz), pozwalają stwierdzić, że Beneficjent nie posiadał zaplecza badawczego, odpowiednio wyszkolonej kadry, tym samym uniemożliwiona jest realizacja 4 etapu prac, a dotychczas przeprowadzone prace nie potwierdzają ich skrupulatności, rzetelności oraz poprawności. Wobec powyższego Beneficjent nie realizował projektu w sposób zapewniający osiągnięcie celu projektu, tym samym założonych wskaźników, co stanowi naruszenie § 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17,

- Beneficjent do poczynionych wydatków na zakup produktów, urządzeń do realizacji projektu, o których mowa w pkt IV Ad. 2 niniejszej informacji pokontrolnej nie stosował zasad wynikających z Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, co stanowi naruszenie § 3 ust. 1 oraz § 12 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17,

- ze względu na znaczący proces badań (w tym dostęp do różnego rodzaju aparatury), wysoki próg doświadczenia i zaangażowania kadry badawczej oraz na potrzebę korzystania z różnych wyspecjalizowanych podmiotów, czemu wg. powyżej poczynionych ustaleń Beneficjent nie sprostał, doszło do naruszenia § 3 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17 w zakresie realizacji projektu z należytą starannością,

- Beneficjent nie przedstawił wszystkich wymaganych dokumentów związanych z projektem, co stanowi naruszenie § 13 ust. 1 pkt 3 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17,

- Beneficjent niecelowo oraz nieracjonalnie poniósł wydatki na wynagrodzenie zatrudniającego:
 - w okresie 01.06.2020 – 30.08.2021 r. głównego technologa, który miał pracować w ramach etapu 3 oraz 4, podczas gdy ten etap 3 trwał od 01.09.2019 – 30.06.2019, a etap 4 jeszcze się nie rozpoczął,
 - w okresie 02.01.2019 – 31.01.2019 inżyniera procesu, podczas gdy kierownik projektu został zatrudniony od 01.02.2019 r. (Inżynier procesu nie mógł pracować bez nadzoru kierownika projektu), co stanowi naruszenie § 3 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17,

- Beneficjent nie zgłosił zmian dotyczących realizacji projektu, co stanowi naruszenie § 22 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17.

W związku z powyższym IZ RPOWŚ 2014-2020 na podstawie art. 143 *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.*, art. 9 ust. 2 pkt 8 *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (Dz. U. z 2020 r. poz. 818 z późn. zam.) ustaliła kwotę wydatków poniesionych nieprawidłowo, związaną ze stwierdzoną nieprawidłowością indywidualną na 100 % otrzymanego dofinansowania.

W sprawie wydłużenia terminu zakończenia realizacji projektu do dnia 30 września 2021 r. IZ pismem z dnia 20.02.2023 r. znak IR-V.432.29....2019 poinformowała Beneficjenta, że w nawiązaniu do przesłanej w dniach: 3.01.2022 r., 18.07.2022 r., 29.07.2021 r. oraz 30.09.2021 r. korespondencji dotyczącej wprowadzenia zmian w ramach realizacji projektu nie wyraża zgody na wydłużenie terminu zakończenia realizacji projektu, a także na dokonanie zgłaszanych przez Beneficjenta zmian. IZ w piśmie tym nadmieniła, że przeprowadziła kontrolę doraźną projektu, która m.in. wykazała, że Beneficjent nie posiadał zaplecza badawczego oraz odpowiednio wyszkolonej kadry, co uniemożliwiło realizację 4 etapu prac, a przeprowadzone prace nie potwierdzają ich skrupulatności, rzetelności oraz poprawności. Wobec powyższego zdaniem IZ Beneficjent nie zrealizował projektu w sposób zapewniający osiągnięcie celów projektu, tym samym założonych wskaźników co stanowi naruszenie **§ 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie** projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17. Następnie w piśmie tym, Beneficjent został również poinformowany, że przeprowadzona kontrola wykazała, że Beneficjent nie zrealizował zakresu rzeczowego projektu oraz prac badawczych zgodnie z założeniami przyjętymi w planie prac B+R. Z uwagi na fakt, że ww. zakwestionowane w wyniku kontroli środki dofinansowania z EFRR zostały uprzednio przez Instytucję Zarządzającą wypłacone Beneficjentowi w ramach płatności, a także mając na uwadze fakt, iż Beneficjent naruszył treść art. 184 w zw. z art. 207 ufp, Instytucja Zarządzająca zgodnie z treścią art. 207 ust. 8 ufp, pismem znak:

IR-XIV.432.1....2022 z dnia 23 lutego 2023 r. wezwała Beneficjenta do zwrotu wykorzystanego z naruszeniem procedur dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu rozwoju Regionalnego (EFRR) w wysokości: **... zł, czyli 100% otrzymanego dofinansowania** wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia

doręczenia wezwania. Beneficjent powyższego wezwania nie odebrał. Instytucja Zarządzająca wysłała drugie wezwanie z dnia 18.04.2023 r. na Pełnomocnika Spółki oraz na Spółkę, które również nie zostały odebrane.

Kwota w wysokości: ...100 z tytułu zwrotu całości dofinansowania przekazanego na podstawie umowy o dofinansowanie Projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17 wynika z następującego wyliczenia należności:

1. Wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-002

Kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości **.../100) oraz odsetki** w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczone od dnia przekazania środków dofinansowania (tj. od dnia **12.06.2018 r.**) do dnia zwrotu ww. środków (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta);

2. Wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-003

a) kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości, **.../100) oraz odsetki** w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczone od dnia przekazania środków dofinansowania (tj. od dnia **19.11.2019 r.**) do dnia zwrotu ww. środków (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta);

b) kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości **.../100) oraz odsetki** w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczone od dnia przekazania środków dofinansowania (tj. od dnia **19.11.2019 r.**) do dnia zwrotu ww. środków (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta). Kwota dofinansowania w wysokości **.../100)** stanowi dofinansowanie pomniejszone za zgodą Beneficjenta z dnia 19 marca 2019r. i uznaje się ww. kwotę za przekazaną w dniu 19.11.2019r.;

c) kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości **.../100) oraz odsetki** w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczone od dnia przekazania środków dofinansowania (tj. od dnia **19.11.2019 r.**) do dnia zwrotu ww. środków (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania

jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta). Kwota w wysokości: **.../100**) była wartością odsetek od kwoty nierozliczonej zaliczki wskazanej w literze b, pomniejszonej za zgodą Beneficjenta z dnia 19 marca 2019r. i uznaje się ww. kwotę za przekazaną w dniu 19.11.2019r.;

3. Wniosek o płatność nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-004

Kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości **.../100) oraz odsetki** w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczone od dnia przekazania środków dofinansowania (tj. od dnia **09.12.2019 r.**) do dnia zwrotu ww. środków (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta).

W związku z faktem, że Beneficjent nie dokonał zwrotu środków wraz z odsetkami, Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR-XIV.432.1...2022 r. z dnia 22 maja 2023 r. w oparciu o art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, z późn. zm.) zwanej dalej „K.p.a.”, oraz zgodnie z art. 207 ust. 9 upf zawiadomiła Beneficjenta jako Stronę w przedmiotowej sprawie, że zostało wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie określenia kwoty przypadającej do zwrotu i terminu, od którego nalicza się odsetki, oraz sposobu zwrotu środków w formie decyzji w sprawie zwrotu przez Beneficjenta dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. W przedmiotowym zawiadomieniu Instytucja Zarządzająca wyznaczyła Stronie 7 dniowy termin na wniesienie uwag oraz zapoznanie się z materiałami dotyczącymi sprawy. Beneficjent również nie potwierdził odbioru powyższego zawiadomienia.

Instytucja Zarządzająca w dniu 26 czerwca 2023 r. stosownie do postanowień art. 10 § 1 K.p.a. sporządziła zawiadomienie Beneficjenta o przygotowaniu materiału dowodowego do wydania decyzji w sprawie zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych (tj. pismo znak: IR-XIV.432.1...2022). W terminie 7 dni od daty doręczenia niniejszego zawiadomienia, Beneficjent mógł zapoznać się z aktami sprawy w oparciu o które zostanie podjęta przedmiotowa decyzja i wypowiedzieć się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Beneficjent nie potwierdził odbioru zawiadomienia z dnia 26 czerwca 2023 r.

Pismem z dnia 2 sierpnia 2023 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego na podstawie § 25 ust. 1 pkt 2 umowy nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-00 z dnia ... maja 2018 roku o dofinansowanie Projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17 pod nazwą: „...” rozwiązał umowę nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-00 zawartą w dniu 22 maja 2018 roku z..., z zachowaniem jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia.

Sprawa Spółki ...z ograniczoną odpowiedzialnością prowadzona jest przez Wydział ...w Kielcach.

W związku z ww. brakiem zwrotu środków dofinansowania wraz z odsetkami przez Beneficjenta zaistniała konieczność, zgodnie z zapisami art. 207 ust. 9 ufp wydania przez Instytucję Zarządzającą odpowiedniej decyzji określającej kwotę zwrotu środków.

W tak ustalonym stanie faktycznym i po przeanalizowaniu całości zgromadzonego materiału dowodowego należy stwierdzić, co następuje.

Zgodnie z art. 6 ustawy wdrożeniowej, system realizacji programu operacyjnego zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programów operacyjnych, obejmujące w szczególności zarządzanie, monitorowanie, sprawozdawczość, kontrolę i ewaluację oraz sposób koordynacji działań podejmowanych przez instytucje. Podstawę systemu realizacji programu operacyjnego mogą stanowić w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne, szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego, opis systemu zarządzania i kontroli oraz instrukcje wykonawcze zawierające procedury działania właściwych instytucji.

Następnie, zgodnie z treścią art. 9 ust.1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej instytucją zarządzającą jest zarząd województwa w przypadku regionalnego programu operacyjnego.

Zgodnie z treścią art. 9 ust.1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej instytucją zarządzającą jest zarząd województwa w przypadku regionalnego programu operacyjnego a zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 8 i 9 lit. a, do zadań instytucji zarządzającej należy nakładanie korekt finansowych oraz odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu. Zgodnie z art. 207 ust. 1 pkt 2 ufp w przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia

doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.

Na podstawie art. 207 ust. 9 pkt 1 ufp po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 8, organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy o zasadach realizacji programów wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków.

W związku z regulacją prawną art. 67 ust.1 ufp do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60, nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy K.p.a. i odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.).

W świetle art. 104 i art. 107 § 1-3 K.p.a. organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, która rozstrzyga sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończąc sprawę w danej instancji.

W świetle art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.) do zadań zarządu województwa należy w szczególności przygotowywanie projektów strategii rozwoju województwa, planu zagospodarowania przestrzennego i regionalnych programów operacyjnych oraz ich wykonywanie.

Na podstawie art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa decyzje wydane przez zarząd województwa w sprawach z zakresu administracji publicznej podpisuje marszałek. W decyzji wymienia się imiona i nazwiska członków zarządu, którzy brali udział w wydaniu decyzji.

Podstawowy akt prawa krajowego, który określa zasady prowadzenia polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi, stanowi ustawa wdrożeniowa. Zgodnie z postanowieniami zawartymi w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej za przygotowanie i prawidłową realizację programu operacyjnego odpowiada instytucja zarządzająca, którą w przypadku programu regionalnego jest zarząd województwa. Do zadań instytucji zarządzającej należy między innymi (vide: art. 9 ust. 2):

- zawieranie z wnioskodawcami umów o dofinansowanie projektu lub podejmowanie decyzji o dofinansowaniu projektu;
- dokonywanie płatności ze środków programu operacyjnego na rzecz beneficjentów;
- prowadzenie kontroli realizacji programu operacyjnego, w tym weryfikacja prawidłowości wydatków ponoszonych przez beneficjentów - w przypadku regionalnego programu operacyjnego;

- nakładanie korekt finansowych;
- odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ufp, w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu.

Instytucja Zarządzająca w przypadku stwierdzenia, iż Projekt jest realizowany w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami, nie ma możliwości uznania za kwalifikowalne wydatków, które są niezgodne z zapisami zawartymi w Umowie o dofinansowanie tj. zgodnie z § 1 ust. 8 umowy o dofinansowanie: „za wydatki kwalifikowalne należy rozumieć wydatki lub koszty uznane za kwalifikowalne i spełniające kryteria, zgodnie z rozporządzeniem ogólnym, jak również w rozumieniu ustawy wdrożeniowej i przepisów rozporządzeń wydanych do tej ustawy oraz zgodnie z wytycznymi wskazanymi w § 1 ust.4 lit. e).”

Instytucja Zarządzająca stwierdzając naruszenie przez Stronę ww. zapisów umowy o dofinansowanie, obowiązujących przy wydatkowaniu środków dofinansowania zobowiązana była do określenia kwoty nieprawidłowo wykorzystanego dofinansowania zgodnie z postanowieniami ww. art. 9 ust. 2 ustawy wdrożeniowej.

Instytucja Zarządzająca pragnie wskazać, że obowiązki państw członkowskich i Komisji w zakresie wydatkowania środków finansowych budżetu Unii doprecyzowano w odpowiednich przepisach Rozporządzenia nr 1303/2013.

Z przepisów tych wynika, że na państwach członkowskich ciąży dwojakiego rodzaju obowiązki: po pierwsze mają ustanowić i zapewnić skuteczne funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli dla realizacji programów operacyjnych, a po drugie, prowadzić działania w odniesieniu do nieprawidłowości: zapobiegać im, wykrywać je, odzyskiwać kwoty wypłacone nienależnie oraz informować Komisję o wykrytych nieprawidłowościach i przebiegu postępowań prowadzonych w tych sprawach (poz. 65 Rozporządzenia nr 1303/2013).

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 36 Rozporządzenia nr 1303/2013 „nieprawidłowość - oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem”.

Przesłanki nieprawidłowości odnoszą się do zachowania sprawcy, które może polegać zarówno na działaniu, jak i na zaniechaniu działań, oraz do skutków tego zachowania. Konieczne jest bowiem, by zachowanie to spowodowało szkodę w budżecie Wspólnot (Unii) lub w budżetach zarządzanych

przez Wspólnoty (Unię), albo szkodę taką mogło powodować. Pojęcie "szkoda" użyte w omawianej definicji oznacza uszczerbek finansowy dokonany w budżecie Unii lub w budżetach zarządzanych przez Unię, albo uszczerbek finansowy, na jaki budżety te zostały narażone. Wynika stąd, że faktyczne wystąpienie uszczerbku finansowego nie jest przesłanką konieczną dla zakwalifikowania zachowania jako nieprawidłowości, wystarczy bowiem sama możliwość jego wystąpienia. Mając na uwadze omówioną powyżej definicję nieprawidłowości, obowiązującą w prawie wspólnotowym, należy więc wskazać, iż skutki finansowe wynikające z danego naruszenia, na jakie mógł być narażony budżet Wspólnoty mają wymiar nie tylko rzeczywisty (udowodniony), ale również i wymiar potencjalny (trudny do oszacowania).

Taki sposób rozumienia definicji nieprawidłowości ugruntował się już w utrwalonej linii orzeczniczej Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który w Wyroku TSUE w sprawie C-406/14 z dnia 14 lipca 2016 r. stwierdził, że: „naruszenie prawa Unii stanowi nieprawidłowość w rozumieniu tego przepisu jedynie wtedy, gdy powoduje ono lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku. Naruszenie takie należy zatem uznać za nieprawidłowość, o ile może ono jako takie mieć skutki budżetowe. Natomiast nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych.” Dalej w tym samym Wyroku TSUE wskazano również, że: „uchybiecie zasodom udzielania zamówień publicznych stanowi nieprawidłowość...o ile nie można wykluczyć, że uchybiecie to miało wpływ na budżet odnośnego funduszu.” Analogiczne stanowisko zostało również zawarte w wyroku z dnia 21 grudnia 2011 r. Chambre de commerce et d'industrie de l'Indre, C-465/10, EU:C:2011:867, pkt 47.

Instytucja Zarządzająca pragnie również zaznaczyć, iż w dalszych orzeczeniach TSUE ww. linia orzecznicza była analogiczna tj. w wyroku z dnia 6 grudnia 2017 r. w sprawie C-408/16 TSUE przywołał wykładnię nieprawidłowości wprost z wyroku C-406/14. W związku z czym należy uznać, iż TSUE potwierdził w utrwalonej linii orzeczniczej definicję istoty nieprawidłowości. Organ pragnie więc zauważyć, że powtórzenie w Wyroku z 6 grudnia 2017 r. dosłownej treści pojęcia nieprawidłowości, zawartej w ww. wyroku z lipca 2016 r., pozwala wnioskować, że jest to utrwalona linia orzecznicza. Jak już wyżej wskazano, TSUE po raz kolejny powtórzył, że naruszenie prawa jest nieprawidłowością, o ile nie można wykluczyć, że uchybiecie miało wpływ na budżet danego funduszu. Co najważniejsze, TSUE w swoim wyroku ponownie wyjaśnił, że nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych (nawet tylko potencjalnych) dla budżetu Unii Europejskiej.

Ponadto należy wskazać, iż pomimo tego że obydwie przywołane powyżej wyroki TSUE odnoszą się do pojęcia nieprawidłowości w rozumieniu Rozporządzenia Rady WE nr 1083/2006 (obowiązującego dla programów operacyjnych na lata 2007-2013), to definicja nieprawidłowości zawarta w Rozporządzeniu nr 1303/2013 nie zmieniła się znacząco i brzmi niemal identycznie, a co za tym idzie pozwala to na przyjęcie tezy, że wykładnia TSUE w obecnej perspektywie finansowej nie ulegnie zmianie.

Z dokumentacji zgromadzonej w trakcie realizacji projektu Instytucja Zarządzająca ustaliła, że zakończenie okresu realizacji projektu zgodnie z umową o dofinansowanie nastąpiło w dniu 31 marca 2021 r. Beneficjent do tego dnia, zobowiązał się na podstawie § 2 ust. 2 umowy o dofinansowanie do realizacji Projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie.

Mając na uwadze powyższe nieprawidłowości należy stwierdzić, że Projekt nie był realizowany zgodnie z wnioskiem oraz umową o dofinansowanie.

Nie wywiązując się z realizacji projektu, braku osiągnięcia kamieni milowych w założonym okresie do 31 marca 2021 r. (na dalsze wydłużenie okresu realizacji projektu Beneficjent nie uzyskał zgody) – Beneficjent naruszył § 3 Regulaminu konkursu w ramach naboru nr RPSW.01.02.00-IZ.00-26-.../17, do przestrzegania którego się zobowiązał.

Projekt zakładał realizację 4 etapów wynikiem czego miała zostać opracowana innowacyjna technologia ciśnieniowego odlewania i obróbki jednorodnych co do składu chemicznego i właściwości mechanicznych odlewów ze stopów magnezu, których istotnym czynnikiem kompozycyjnym miał być złom magnezowy (innowacja produktowa), poprzez jego recykling (innowacja procesowa). Prace badawczo-rozwojowe planowane do przeprowadzenia w ramach projektu miały umożliwić, m.in. opracowanie technologii produkcji nowatorskich odlewów ze stopów magnezu na bazie recyklingu w oparciu o metodę endomodyfikacji i wytworzenie nowych elementów motoryzacyjnych na bazie opracowanych receptur stopów magnezu np. kierownica, elementy budowy kierownicy, sworznie i wodziki elementów połączeniowych w układzie przenoszenia napędu (np. skrzynia biegów), relingi dachowe, lusterka. Bezpośrednimi rezultatami projektu miały być: technologia produkcji nowatorskich odlewów ze stopów magnezu na bazie recyklingu oraz nowe produkty z wysokowytrzymałych stopów magnezu na bazie recyklingowego złomu.

Zgodnie z zapisami § 2 ust. 2 umowy Beneficjent zobowiązał się do realizacji Projektu w oparciu o wniosek o dofinansowanie. Na podstawie zapisów § 3 ust. 1 umowy Beneficjent zobowiązany był do realizacji projektu z należytą starannością w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie,

racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o ustawę o finansach publicznych w zakresie dotyczącym wydatkowania środków publicznych, wytycznymi, a także procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu o czym stanowi §7 ust. 1 umowy o dofinansowanie:

„1. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości Projektu.”

W dniu 22.06.2021 roku w miejscu realizacji projektu tj. w Rytwianach przeprowadzona została kontrola doraźna projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17, uzupełniona o wizytę monitorującą w dniu 18.11.2021 roku w wyniku której Zespół kontrolny stwierdził iż: Beneficjent nie realizował zakresu rzeczowego projektu oraz prac badawczych zgodnie z założeniami projektu wynikającymi z planu prac B+R, co stanowi naruszenie **§ 2 ust. 2 oraz § 22 ust. 1** umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17.

Przeprowadzone w ramach projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17 prace B+R były niekompletne i wskazywały na:

- brak przeprowadzenia kompleksowych analiz stopów AZ91, AM50, AM60 oraz złomu obiegowego pochodzącego z odlewni ciśnieniowych (zarówno zimno- jak i gorącokomorowych), piaskowych oraz kokilowych,
- brak segmentu i form do wykonywania odlewów ciśnieniowych oraz aparatury naukowo badawczej do badań endomodyfikacji wytworzonych stopów z dodatkiem złomu (tzw. celi badawczej),
- brak przeprowadzenia testów stanowiska badawczego przez podmiot zewnętrzny, co uniemożliwiało stwierdzenie poprawności ich wykonania, a także podważało wiarygodność badań prowadzonych w 2 etapie,
- brak zaplecza badawczego (Beneficjent nie dysponował własnymi urządzeniami, jak również żaden podmiot tych urządzeń mu nie udostępnił),
- brak przeprowadzenia prac badawczo-rozwojowych związanych z wykonaniem zadeklarowanych odlewów sworzni i wodzików elementów połączeniowych, elementów budowy kierownicy,

relingów na bazie innowacyjnych stopów magnezowych w 2 etapie (działania mające na celu osiągnięcie innowacji produktowej i procesowej),

- brak weryfikacji podmiotów (brak zleceń) na dostarczanie części surowców do badań, odczynników do analiz, odlewów stopu AZ91 ze złomem obiegowym, odlewów ciśnieniowych podłokietnika na maszynie gorącokomorowej,
- brak części surowców i odczynników do przeprowadzenia analiz,
- nikły udział zespołu badawczego w realizacji projektu (badania zlecone jednostce zewnętrznej, budowa i rozruch stanowiska wykonane przez wykonawcę),
- brak dokumentacji stanowiącej o wprowadzonych zmianach i modyfikacjach stanowiska,
- brak zatrudnienia głównego technologa oraz pracowników technicznych niezbędnych do budowy stanowiska badawczego,
- brak szkoleń Zespołu badawczego,
- brak elementów promocji projektu na stronie internetowej oraz działań związanych z rozpowszechnianiem wyników badań na konferencjach,
- rezygnację z części merytorycznych prac,
- uwzględnienie w kosztach kwalifikowalnych wydatków niekwalifikujących się do dofinansowania (koszt wynagrodzenia głównego technologa oraz inżyniera procesu, którzy pracowali przed zatrudnieniem kierownika projektu, co było niedopuszczalne gdyż nie mogli oni pracować bez nadzoru kierownika projektu, a także koszt zakupu wózka platformowego oraz koszt zakupu części czynników do analiz).

Na podstawie ww. ustaleń stwierdzono, że Beneficjent nie posiadał zaplecza badawczego, odpowiednio wyszkolonej kadry, tym samym niemożliwe było przejście do etapu 4 prac B+R, a przeprowadzone w poprzednich etapach prace B+R nie potwierdzają ich skrupulatności, rzetelności oraz poprawności. Wobec powyższego Beneficjent nie realizował projektu w sposób zapewniający osiągnięcie celów projektu, tym samym założonych wskaźników, co stanowi naruszenie **§ 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie** nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-00.

Ponadto z dokumentacji sprawy jasno wynika, że ostatecznie zakończenie okresu realizacji projektu nastąpiło w dniu ...**marca 2021 r.** Beneficjent do tego czasu, stosownie do § 2 ust. 2 umowy o

dofinansowanie zobowiązał się do realizacji Projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie i Planem prac B+R, gdzie zobowiązał się wykonać ww. prace do tego terminu.

Ponadto Beneficjent nie zgłosił zmian w zakresie realizacji projektu przed ich wprowadzeniem, co stanowi naruszenie § 22 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00/17.

Beneficjent założył we wniosku o dofinansowanie realizację wskaźników produktu, ale w trakcie kontroli nie przedstawił dowodów na potwierdzenie ich osiągnięcia na założonym poziomie.

Nieosiągnięcie wskaźników Projektu jest niezgodne z **§ 7 ust. 1** gdzie wskazano, że *...Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości Projektu. W przypadku braku osiągnięcia zakładanych wskaźników na koniec okresu realizacji Projektu Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu dofinansowania w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością docelową wskaźnika a osiągniętą wartością wskaźnika lub całości dofinansowania w przypadku nieosiągnięcia celu Projektu”*

Cel projektu jest mierzony, także poprzez stopień osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu, których realizacja również nie została potwierdzona podczas kontroli przedmiotowego projektu. Beneficjent we wniosku o dofinansowanie w sekcji *XIV. Wskaźniki* wskazał wskaźniki produktu oraz rezultatu wraz z wartością docelową, która miała być osiągnięta na zakończenie realizacji projektu. Wskaźniki produktu to bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia, mierzony konkretnymi wielkościami z wartością docelową wyrażoną liczbowo na moment zakończenia rzeczowej realizacji projektu.

Natomiast, wskaźniki rezultatu to z kolei bezpośredni wpływ zrealizowanego przedsięwzięcia na otoczenie społeczno-ekonomiczne, uzyskane po zakończeniu realizacji projektu i o ile wskaźniki produktu muszą być osiągnięte na zakończenie realizacji projektu o tyle wskaźniki rezultatu mogą być osiągnięte w momencie zakończenia realizacji, bądź w okresie bezpośrednio po tym terminie – co do zasady – w okresie 12 miesięcy od zakończenia realizacji projektu, niemniej jednak wszystko zależy od specyfiki projektu. Wskaźniki produktu i rezultatu są ze sobą powiązane i zgodnie z umową, jeżeli cel projektu nie zostaje osiągnięty, wówczas całość dofinansowania podlega zwrotowi. Beneficjent nie osiągnął celu projektu, automatycznie nie osiągnął wskaźników rezultatu. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że owe wskaźniki nie zostały Beneficjentowi narzucone. To Beneficjent na etapie tworzenia projektu i wypełniania wniosku o dofinansowanie określił, że deklaruje i konstruuje wskaźniki, które zamierza osiągnąć realizując cel projektu. W związku z tym,

należy stwierdzić, że poprzez nie osiągnięcie ww. wskaźników doszło w efekcie do sfinansowania wydatku, który nie doprowadził do realizacji założonego celu projektu.

Jednocześnie, w *Wytycznych w sprawie kwalifikowalności wydatków* w rozdziale 6.16-Rozliczanie efektów projektu wskazano, że instytucja zarządzająca będąca stroną umowy o dofinansowanie, zobowiązuje beneficjenta w umowie o dofinansowanie do osiągnięcia i zachowania wskaźników produktu oraz rezultatu zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie, a nieosiągnięcie lub niezachowanie ww. wskaźników, może oznaczać nieprawidłowość oraz skutkować nałożeniem korekty finansowej.

W związku z powyższym, bezsprzecznym faktem jest zrealizowanie przez Beneficjenta projektu w sposób niezgodny z założeniami wskazanymi we wniosku o dofinansowanie, podlegającemu w tak wskazanym zakresie ocenie merytoryczno-technicznej, wskutek której przyznano dofinansowanie. Nadmienić również należy, iż wszystkie ww. założenia projektowe brane były pod uwagę przy ocenie formalnej i merytoryczno-technicznej wniosku o dofinansowanie i miały wpływ na pozytywną ocenę tego wniosku i w konsekwencji jego dofinansowanie oraz zawarcie przez Instytucję Zarządzającą umowy o dofinansowanie projektu.

W tej sytuacji Instytucja Zarządzająca nie może uznać za kwalifikowalne wydatków poniesionych na rzeczową inwestycję wykorzystanych z naruszeniem procedur. Instytucja Zarządzająca zawarła umowę o dofinansowanie konkretnej inwestycji, w dokładnie określonym kształcie na dokładnie określony cel wskazany w ww. dokumentach.

Beneficjent podpisując Umowę o dofinansowanie zobowiązał się do realizacji projektu zgodnie z jego założeniami i powinien mieć świadomość konsekwencji swojego działania w związku z czym, realizacja inwestycji niezgodnie z założeniami umowy o dofinansowanie, świadczy o naruszeniu jej postanowień.

Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca stwierdziła wykorzystanie pobranego dofinansowania z naruszeniem procedur obowiązujących przy wydatkowaniu środków dofinansowania, którymi są poza obowiązującymi przepisami prawa krajowego i wspólnotowego również wytyczne programowe i postanowienia umowy o dofinansowanie.

Zasady kwalifikowalności wydatków opisane w *Wytycznych*, regulaminie czy w umowie o dofinansowanie były znane albo powinny być znane Beneficjentowi, gdyż zarówno na etapie składania wniosku o dofinansowanie, jak i na etapie realizacji Projektu miał obowiązek zapoznania się z tymi dokumentami programowymi. Ponadto, Beneficjent w pkt XVI wniosku o dofinansowanie oświadczył, że zapoznał się z Regulaminem konkursu i akceptuje jego

postanowienia w zakresie warunków i zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020 oraz to, iż „...jestem świadom praw i obowiązków związanych z realizacją projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020”, zobowiązując się do zapewnienia trwałości oraz osiągnięcia i utrzymania planowanych efektów Projektu opisanych za pomocą wskaźników w okresie 3 lat od płatności końcowej zgodnie z art. 71 rozporządzenia Rady nr 1303/2013 z 17 grudnia 2013 r. W związku z czym, Beneficjent zgodnie z pkt XVI wniosku o dofinansowanie miał świadomość, że przy realizacji Projektu bardzo ważnym aspektem jest dochowanie obowiązków nałożonych na beneficjenta w ramach obowiązujących przepisów prawa, wytycznych czy zapisów Umowy o dofinansowanie.

Szczegółowe zasady dofinansowania projektu, który został wybrany w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020 regulowane są w formie umowy, zawieranej pomiędzy beneficjentem, którego projekt został wybrany do dofinansowania, a Instytucją Zarządzającą. Umowa ta określa prawa i obowiązki beneficjenta, w tym zasady zwrotu otrzymanych środków w przypadku nieprawidłowego ich wykorzystania oraz podstawy uznania, że środki są wykorzystywane nienależycie. Cywilnoprawny charakter umowy o dofinansowanie powoduje, że w zakresie w niej nieunormowanym zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego oraz przepisy aktów właściwych dla systemu wdrażania funduszy europejskich, takich jak ustawa wdrożeniowa, a także procedury, wytyczne i instrukcje wydawane przez właściwe instytucje zaangażowane w proces realizacji programu operacyjnego. Treść takiej umowy nie może zostać ukształtowana w sposób dowolny, gdyż zawierana jest w warunkach związania stron systemem realizacji programu operacyjnego przyjętym przez Instytucję Zarządzającą na podstawie art. 6 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020. Umowa o dofinansowanie jest więc elementem projektu, tj. przedsięwzięcia realizowanego w ramach programu operacyjnego.

W związku z powyższym, niewypełnienie jej postanowień przez Beneficjenta ma wpływ na realizację przez instytucję zarządzającą kompetencji do odzyskiwania kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawania decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację projektu.

W przedmiotowej sprawie należy podkreślić, iż w ramach projektu, który realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie, Beneficjent dysponował środkami publicznymi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, (a nie całkowicie środkami własnymi) w odniesieniu do których, gdy chodzi o ich dystrybucję oraz wykorzystywanie,

obowiązują szczególnego rodzaju zasady, w tym między innymi takie zasady ogólne, jak zasada przejrzystości, czy też transparentności, a co do przestrzegania tych zasad Beneficjent był zobowiązany przez postanowienia m.in. umowy o dofinansowanie (vide: § 3 Umowy) i właśnie dla tego nie miał pełnej swobody i dyspozycyjności w podejmowaniu interpretacji zapisów umowy o dofinansowanie. Taka swoboda w kształtowaniu treści umowy o dofinansowanie pozostawałaby również w sprzeczności z art. 37 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, na podstawie którego Instytucja Zarządzająca jest zobowiązana do uwzględniania zasady równego dostępu do pomocy wszystkich kategorii beneficjentów oraz zapewniania przejrzystości reguł stosowanych przy ocenie projektu. Instytucja Zarządzająca pragnie również wskazać treść sekcji 6.2 pkt 3 Wytucznych kwalifikowalności wydatków z dnia 19 lipca 2017 r obowiązujących do 8 września 2019 r. (tj. na dzień składania wniosku o dofinansowanie) gdzie wskazano, że wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek spełniający łącznie następujące warunki:

- b) jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa unijnego oraz prawa krajowego, w tym przepisami regulującymi udzielanie pomocy publicznej, jeśli mają zastosowanie,
- d) został uwzględniony w budżecie projektu ... lub w przypadku projektów finansowanych z FS i EFRR – w zakresie rzeczowym projektu zawartym we wniosku o dofinansowanie,
- e) został poniesiony zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie.

W przedmiotowej sprawie powyższe warunki kwalifikowalności wydatków nie zostały spełnione, bowiem nie sposób uznać za kwalifikowalny wydatku, który został zrealizowany niezgodnie z ww. postanowieniami umowy o dofinansowanie. Wytuczne w zakresie kwalifikowalności wydatków stanowią podstawę systemu realizacji RPOWŚ na lata 2014-2020, a co za tym idzie można im przyznać przymiot aktu prawa.

Naruszeniem procedur skutkujących żądaniem zwrotu przekazanego dofinansowania było niewywiązanie się Beneficjenta z procedur opisanych w umowie o dofinansowanie, Regulaminie konkursu, oraz Wytucznych kwalifikowalności wydatków (stanowiących podstawę Systemu Realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego i tym samym będących „innymi procedurami” wydatkowania środków wskazanymi w art. 207 ust. 8 ustawy o finansach publicznych) tj. niewywiązanie się przez Stronę z zapisów zawartych w umowie o dofinansowanie.

Zgodnie z ugruntowanym już w poprzedniej perspektywie finansowej orzecznictwem sądów administracyjnych takie istotne naruszenie przez Beneficjenta procedury obowiązującej przy wykorzystaniu otrzymanego dofinansowania, określonej w umowie o dofinansowanie, stanowi wystarczającą podstawę do przyjęcia, że zaistniała przesłanka określona w art. 207 ust. 8 ufp,

uzasadniająca wydanie decyzji określającej kwotę dofinansowania podlegającą zwrotowi (wyrok NSA sygn. akt: II GSK 732/11).

Ustalono również, że Beneficjent nie realizował projektu, w sposób zapewniający osiągnięcie wskaźników produktu zakładanych we wniosku o dofinansowanie, co stanowiło naruszenie **§ 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie**.

Ponadto stwierdzono, że Beneficjent w zakresie realizacji i zgodności projektu z umową o dofinansowanie naruszył **§ 13 ust. 1 pkt 3 umowy o dofinansowanie**, z treści którego wynika, że Beneficjent zobowiązuje się do przekazywania do Instytucji Zarządzającej wszelkich dokumentów, informacji i oświadczeń związanych z realizacją Projektu, których Instytucja Zarządzająca zażąda w okresie realizacji Projektu i jego trwałości.

Beneficjent założył realizację projektu etapami. Z tego założenia również się nie wywiązał, gdyż nie zrealizował założonego 4 etapu tj. nie osiągnął założonego kamienia milowego, do którego był zobowiązany.

W związku z powyższym IZ RPOWŚ 2014-2020 na podstawie art. 143 *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.*, art. 9 ust. 2 pkt 8 *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (Dz. U. z 2020 r. poz. 818 z późn. zm.) ustaliła kwotę wydatków poniesionych nieprawidłowo, związaną ze stwierdzoną nieprawidłowością indywidualną na kwotę 100% otrzymanego dofinansowania.

Dodatkowo Beneficjent do poczynionych wydatków na zakup produktów i urządzeń do realizacji projektu, nie stosował zasad wynikających z Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, co stanowi naruszenie **§ 3 ust. 1 oraz § 12 ust. 1 umowy o dofinansowanie** nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-00. Ponadto biorąc pod uwagę fakt, iż projekt wymagał znaczącego procesu badań (w tym dostępu do różnego rodzaju aparatury), wysokiego progu doświadczenia i zaangażowania kadry badawczej oraz potrzeby korzystania z wiedzy różnych wyspecjalizowanych podmiotów, czemu według ustaleń Zespołu Kontrolnego Beneficjent nie sprostął, doszło do naruszenia zapisów **§ 3 ust. 1 umowy o dofinansowanie** nr RPSW.01.02.00-26-00.../17-00 w zakresie realizacji projektu z należytą starannością.

Ponadto Beneficjent nie przedstawił wszystkich wymaganych dokumentów związanych z realizacją projektu, co stanowi **naruszenie § 13 ust. 1 pkt 3 umowy o dofinansowanie** nr RPSW.01.02.00-

26-00.../17-00. Dodatkowo Beneficjent niecelowo oraz nieracjonalnie poniósł wydatki na wynagrodzenie zatrudniając:

– w okresie od 01.06.2020 roku do 30.08.2021 roku głównego technologa, który miał pracować w ramach etapu 3 oraz 4, podczas gdy etap 3 trwał od 01.09.2019 roku do 30.06.2019 roku, **a etap 4 jeszcze się nie rozpoczął,**

-w okresie od 02.01.2019 roku do 31.01.2019 roku inżyniera procesu, podczas gdy kierownik projektu został zatrudniony od 01.02.2019 roku (Inżynier procesu nie mógł pracować bez nadzoru kierownika projektu), co stanowi naruszenie § 3 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17.

Ponadto Beneficjent nie zgłosił zmian w zakresie realizacji projektu przed ich wprowadzeniem, co stanowi naruszenie § 22 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17.

Reasumując powyższe doszło do naruszenia przez Beneficjenta **§ 2 ust 2. umowy o dofinansowanie** projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17. Przytoczony powyżej paragraf stanowi odpowiednio:

„2. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie.

W przypadku zmian w projekcie dokonanych w trakcie jego realizacji na podstawie § 22 Umowy, Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu uwzględniając zaakceptowane przez Instytucję Zarządzającą zmiany zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie.”

Dodatkowo, doszło do naruszenia **§ 3 ust 1** przedmiotowej umowy o dofinansowanie stanowiącego iż: *„1. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o ustawę o finansach publicznych w zakresie dotyczącym wydatkowania środków publicznych, wytycznymi, a także procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu, o których mowa w § 7 Umowy w trakcie realizacji Projektu oraz w okresie jego trwałości”.*

Ponadto doszło do naruszenia **§ 7 ust 1** przedmiotowej umowy stanowiącego iż: *„1. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości Projektu”.* Beneficjent nie wywiązał się również z zapisu

określonego w § 12 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17, stanowiącego iż: „1. Przy udzielaniu zamówienia w ramach Projektu Beneficjent stosuje Pzp oraz zapisy wytycznych, o których mowa w § 1 ust. 4 lit. e)”, a także w § 13 ust. 1 pkt 3 umowy o dofinansowanie przedmiotowego projektu, stanowiącego iż:

„1. Beneficjent zobowiązuje się do: 3) przekazywania do Instytucji Zarządzającej wszelkich dokumentów, informacji i oświadczeń związanych z realizacją Projektu, których Instytucja Zarządzająca zażąda w okresie realizacji Projektu i jego trwałości”.

Beneficjent dokonał również naruszenia § 22 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17, stanowiącego iż: „1. Beneficjent zgłasza Instytucji Zarządzającej w formie pisemnej w Załączniku nr 3 (dostępnym na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej pod adresem: <http://www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl/>) zmiany dotyczące realizacji projektu przed ich wprowadzeniem w celu uzyskania pisemnej akceptacji. Strony umowy uzgadniają zakres zmian w niniejszej Umowie, które są niezbędne dla zapewnienia prawidłowej realizacji Projektu, w efekcie czego Beneficjent przedkłada do Instytucji Zarządzającej uaktualniony wniosek o dofinansowanie.”

W związku z powyższymi nieprawidłowościami zaistniała przyczyna rozwiązania Umowy o dofinansowanie przewidziana w § 25 ust. 1 pkt 2, który stanowi, iż „Instytucja Zarządzająca może rozwiązać niniejszą Umowę z zachowaniem jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia, jeżeli Beneficjent (...)”: „(...) 2. Zaprzestał realizacji Projektu lub realizuje go w sposób niezgodny z niniejszą Umową, przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla Programu.”

W Sprawozdaniu częściowym z realizacji prac B+R Beneficjent nie przedstawił działań poszczególnych członków zespołu, nie zawarł wytycznych – rekomendacji do etapu testowania, nie opracował założeń metod określania stopnia zgazowania ciekłego metalu, jak również nie opracował zaleceń dotyczących zmian/wprowadzenia modyfikacji w procesie wytwarzania stopów. Zatem **kamienie milowe i efekty końcowe zadania, wbrew twierdzeniu Beneficjenta, nie zostały osiągnięte.**

Dodatkowo w Planie prac B+R założono, że efektem końcowym zadania (kamieniem milowym) będzie również opracowanie procedur modyfikacji ciekłego stopu magnezu poprzez związki chemiczne i/lub przegrzewanie stopu. W Sprawozdaniu zawarto informację, że **modyfikacja ciekłego stopu magnezu przez przegrzewanie nie została wykonana**, bowiem jest metodą nieadekwatną z uwagi na rozpuszczanie się żelaza w magnezie oraz z uwagi, że automatyka pieca podgrzewczego przy maszynie ciśnieniowej nie pozwala na wzrost temperatury powyżej 750°C,

„dlatego kamień milowy jest oczywistą pomyłką redakcyjną”. Rezygnacja z realizacji powyższych prac, które miały służyć osiągnięciu kamieni milowych bez uprzedniej zgody IZ RPOWŚ stanowi naruszenie zapisów umowy o dofinansowanie (§ 2 ust. 2). Dodatkowo sprowadza to do wniosku, że przewidziane w ramach projektu procesy są nie przemyślane, a parametry pieca nie zostały określone w taki sposób, aby można było zrealizować projekt zgodnie z jego założeniami. Beneficjent nie przedstawił opisu dotyczącego wyboru 5-10 najlepszych stopów spośród opracowanych kompozycji – zakwalifikowanych do – przeprowadzenia kolejnych badań (etap prac rozwojowych), jest tylko opis, które stopy magnezu ze złomem miały najlepsze właściwości mechaniczne, nie przedstawił wyników badań z zakresu zużycia materiałów i mediów niezbędnych do wytworzenia poszczególnych stopów i gotowych elementów, jak również opracowania optymalnych parametrów technologicznych, zakładających minimalizację nakładów energetycznych przy maksymalizacji jakości pracy oraz utrzymania założonych parametrów jakościowych finalnych produktów, nie określił założeń dla stanowiska w skali półtechnicznej, nie określił wytycznych dotyczących optymalnych parametrów pracy stanowiska dla różnych wariantów procesowych oraz nie przedstawił materiałów konferencyjnych (kamienie milowe). Beneficjent nie osiągnął zamierzonych dla tego etapu efektów końcowych (kamieni milowych). Mając powyższe na uwadze należy wskazać, iż w zakresie rzeczowym projekt w zasadniczej części nie był realizowany zgodnie umową o dofinansowanie projektu. Wszystkie wskazane powyżej odstępstwa od projektu nie zostały zgłoszone IZ, jak również na żadnym z prowadzonych etapów badań Beneficjent nie wystąpił do IZ z prośbą o wyrażenie zgody na wprowadzenie w powyższym zakresie modyfikacji w planie B+R – zgodnie z § 22 ust. 1 umowy o dofinansowanie. W ramach etapu 3 wykonano niekompletne stanowisko badawcze do przeprowadzenia procesu rafinacji i endomodyfikacji stopów z wykorzystaniem złomu magnezowego. Zakres rzeczowy, pomimo zapewnienia Beneficjenta o zakończeniu etapu, nie został w pełni zrealizowany. Beneficjent nie zakupił segmentu do wykonania odlewów ciśnieniowych, jak również form do odlewania ciśnieniowego. Ponadto nie doszło do zatrudnienia głównego technologa oraz pracowników technicznych niezbędnych do budowy stanowiska badawczego. Etap 4 badań nie został nawet rozpoczęty. Na podstawie ww. ustaleń stwierdzono, że Beneficjent nie posiadał zaplecza badawczego, odpowiednio wyszkolonej kadry, tym samym niemożliwe było przejście do etapu 4 prac B+R, a przeprowadzone w poprzednich etapach prace B+R nie potwierdzają ich skrupulatności, rzetelności oraz poprawności.

Beneficjentowi zostały przekazane środki dofinansowania EFRR w kwocie.../100) zł i w związku z ww. naruszeniami podlegają zwrotowi w 100 %.

Reasumując, w związku z omówionymi w niniejszej decyzji nieprawidłowościami zwrotowi podlega całe przekazane dotychczas dofinansowanie w łącznej kwocie: .../100) zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonych od dnia przekazania środków dofinansowania do dnia zwrotu ww. środków.

W przypadku wykrycia nieprawidłowości w wykorzystaniu środków pochodzących z funduszu UE państwa członkowskie zobowiązane są do dokonania korekt finansowych. Wynika to wprost z treści art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (dotyczy perspektywy finansowej 2007-2013) oraz art. 143 Rozporządzenia nr 1303/2013, obowiązującego dla obecnej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Ponadto, zgodnie z przepisem art. 125 Rozporządzenia nr 1303/2013, instytucja zarządzająca odpowiada za zarządzanie programami operacyjnymi i ich realizację zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, a w szczególności za:

- a. kontrolę, czy dofinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, czy wydatki deklarowane przez beneficjentów zostały zapłacone oraz, czy spełniają one obowiązujące przepisy prawa, wymagania programu operacyjnego oraz warunki wsparcia operacji,
- b. wprowadzenie skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniających stwierdzone rodzaje ryzyka.

Na podstawie już wyżej przywołanego art. 143 Rozporządzenia nr 1303/2013 państwa członkowskie są odpowiedzialne za zarządzanie programami operacyjnymi i ich kontrolę, w szczególności za pomocą zapobiegania, wykrywania i korygowania nieprawidłowości oraz odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami z tytułu zaległych płatności w stosownych przypadkach.

Zgodnie z art. 143 Rozporządzenia nr 1303/2013, państwa członkowskie w pierwszej kolejności ponoszą odpowiedzialność za śledzenie nieprawidłowości, działając na podstawie dowodów świadczących o wszelkich większych zmianach mających wpływ na charakter lub warunki realizacji lub kontroli operacji, lub programów operacyjnych oraz dokonując wymaganych korekt finansowych. W myśl ust. 2 ww. przepisu państwo członkowskie dokonuje korekt finansowych wymaganych w związku z pojedynczymi lub systemowymi nieprawidłowościami stwierdzonymi w operacjach lub programach operacyjnych. Korekty dokonywane przez państwo członkowskie polegają na anulowaniu całości lub części wkładu publicznego w ramach programu operacyjnego.

Państwo członkowskie bierze pod uwagę charakter i wagę nieprawidłowości oraz straty finansowe poniesione przez fundusze.

Analiza przepisów prawa Unii prowadzi więc do jednoznacznej konstatacji, iż wykrycie naruszenia czy to tego prawa, czy też prawa krajowego i uznanie go za nieprawidłowość, w rozumieniu art. 2 pkt 36 Rozporządzenia 1303/2013, prowadzi do powstania obowiązków ustanowionych prawem unijnym, a wiążących się z wykryciem nieprawidłowości, w tym obowiązku nałożenia korekty finansowej i odzyskania przez państwo członkowskie kwot wydatkowanych nieprawidłowo.

W analizowanej sprawie, jak powyżej omówiono, zastosowanie znajduje więc definicja „nieprawidłowości” zawarta w przywołanym art. 2 pkt 36 Rozporządzenia nr 1303/2013, bowiem Beneficjent poprzez swoje zaniechanie dopuścił się naruszenia procedur obowiązujących w ramach RPOWŚ 2014-2020 i nie sposób jest również wykluczyć, iż popełnione przez Beneficjenta omówione powyżej naruszenie, miało wpływ na budżet Unii Europejskiej. Beneficjent poprzez zrealizowanie inwestycji niezgodnie z założeniami wniosku o dofinansowanie, umową o dofinansowanie oraz regulaminem konkursu naraził budżet Unii Europejskiej na sfinansowanie faktycznie niewykonanego wydatku, który nie doprowadził w rezultacie do realizacji założonego celu.

Instytucja Zarządzająca na podstawie art. 9 ust.2 pkt 7-8 ustawy wdrożeniowej zobowiązana jest do kontrolowania wykonywania wszelkich obowiązków ciążących na beneficjencie na skutek postanowień umowy i przepisów prawa oraz w przypadku stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości jest obowiązana do wymierzenia stosownej korekty finansowej.

W związku z czym, środki EFRR wykorzystane z naruszeniem procedur winny podlegać zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Zgodnie z treścią § 4 Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień (Dz. U z 2018 r. poz. 971): „W przypadku gdy jest możliwe precyzyjne wskazanie kwoty wydatków poniesionych nieprawidłowo związanej ze stwierdzoną nieprawidłowością indywidualną wartość korekty finansowej jest równa wartości współfinansowania UE w ramach tej kwoty, a w przypadku pomniejszenia - wartości wydatków kwalifikowalnych równej tej kwocie.”

Materialnoprawne przesłanki zwrotu przez Beneficjenta środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich określa art. 207 ust. 1 pkt 2 ufp.

Zgodnie z tym przepisem w przypadku, gdy środki przeznaczone na realizację programów

finansowanych z udziałem środków europejskich są wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184, podlegają zwrotowi przez beneficjenta wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od doręczenia ostatecznej decyzji stwierdzającej ten obowiązek.

W przypadku zaistnienia przesłanek skutkujących żądaniem zwrotu środków, instytucja zarządzająca orzeka w formie decyzji (vide: art. 207 ust 9 ufp i odpowiednio art. 9 ust. 2 pkt 9 lit. „a” ustawy wdrożeniowej).

Nie ulega wątpliwości, że w przypadku zaistnienia okoliczności skutkujących żądaniem zwrotu środków, instytucja zarządzająca orzeka w trybie administracyjnym. Ponadto należy podkreślić, że z normy zawartej w art. 207 ufp. wynika, że procedury zwrotu, o których mowa w tym przepisie mają charakter powszechnie obowiązującego przepisu prawa.

W tym stanie rzeczy przesłanki zwrotu środków determinuje treść art. 207 ufp. Istotą postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu środków jest wyłącznie stosunek administracyjny, który wymaga ustalenia jednej z przesłanek o których mowa w art. 207 ufp. W ocenie Instytucji Zarządzającej w okolicznościach przedmiotowej sprawy zachodzi przesłanka o której mowa w art. 207 ust. 1 pkt 2 ufp. Obowiązek zwrotu środków przez Beneficjenta jest następstwem ich wykorzystania z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ufp.

Zgodnie z art. 184 obowiązującej ustawy o finansach publicznych wydatki związane z realizacją programów i projektów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, są dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu.

Słowem "procedura" określa się zazwyczaj normowany przepisami lub zwyczajami sposób prowadzenia lub załatwienia jakiejś sprawy. Pod pojęciem „inne procedury obowiązujące przy wykorzystaniu środków", o których mowa w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 184 ufp) należy w związku z tym rozumieć reguły postępowania obowiązujące przy wykorzystywaniu środków pomocowych. Wspomniane reguły nie są przedmiotem regulacji prawa unijnego. Z kolei w prawie krajowym systemy realizacji programów operacyjnych krajowych i regionalnych tworzone są przede wszystkim aktami nie mającymi waloru przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Projekty są realizowane przez beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie, która stanowi podstawowe źródło uprawnień i obowiązków jej stron, w tym beneficjenta. Wzór umowy o dofinansowanie jest elementem systemu realizacji programu

operacyjnego. Wspomniany wzór umowy składa się także na dokumentację konkursową. Uczestnik konkursu ma możliwość zapoznania się z warunkami umowy, w tym z zasadami obowiązującymi przy wykorzystaniu dofinansowania i swobodnego podjęcia decyzji o nawiązaniu stosunku prawnego na zasadach określonych w umowie. W przypadku zawarcia umowy o dofinansowanie zgodnie z przyjętym przez właściwą instytucję wzorem reguluje również procedurę realizacji projektu. Przy takich rozwiązaniach przyjętych w prawie krajowym, należało uznać, że racjonalny ustawodawca stanowiąc w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 184 ufp) o "innych procedurach" obowiązujących przy wykorzystywaniu środków finansowych musiał uwzględnić rangę przepisów regulujących omawianą kwestię. Nadanie analizowanemu terminowi innego znaczenia prowadziłoby do sytuacji, w której odzyskiwanie kwot dofinansowania na podstawie art. 211 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 207 ust.1 ufp) byłoby wyłączone. Taką sytuację należy wykluczyć, gdyż nie sposób przyjąć, że ustawodawca wprowadził rozwiązania, które w istocie nie byłyby możliwe do stosowania (vide: Wyrok NSA z dnia 19.06.2012 r., sygn. akt II GSK 732/11). Z jednej strony, prawa i obowiązki Beneficjenta określa umowa o dofinansowanie zawarta w dniu 22 maja 2018 r. z drugiej, stosunek prawny jest kształtowany postanowieniami dokumentów opracowanych przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju w tym: „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków”.

Zasady kwalifikowalności wydatków były znane Beneficjentowi, gdyż zarówno na etapie składania wniosku o dofinansowanie, jak i na etapie realizacji Projektu Beneficjent miał obowiązek zapoznania się z wytycznymi oraz procedurami postępowania wskazanymi w umowie o dofinansowanie projektu. Beneficjent korzystając z możliwości, jakie daje regionalny program operacyjny musi się dostosować do jego wymogów. Jeżeli program stawia określone wymagania, należy je spełnić, by skorzystać z możliwości dofinansowania projektu. Ustalone kryteria, jak i wytyczne wiążą w równym stopniu wszystkich beneficjentów (por. wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 23.08.2011 r. sygn. akt II SA/Bd 672/11, wyrok NSA z 18.05.2011 r. sygn. akt II GSK 817/11, wyrok NSA z 16.11.2010 r. sygn. akt II GSK 1234/10).

W obu ww. dokumentach tj. Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków oraz w umowie o dofinansowanie projektu, stanowiących element składowy systemu realizacji regionalnego programu operacyjnego, zawarto zasadę, iż aby wydatek mógł być uznany za kwalifikowalny musi być poniesiony zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa wspólnotowego

i krajowego, w tym zgodnie z procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu, a wynikającymi z podpisanej umowy o dofinansowanie.

W związku z powyższym, naruszenie przez Beneficjenta postanowień umownych zawartych w umowie o dofinansowanie jest naruszeniem obowiązujących procedur i skutkuje uznaniem wydatku za niekwalifikowalny i podlegający zwrotowi.

Wydatki poniesione przez Beneficjenta w ramach Projektu zostały zrealizowane z naruszeniem zapisu § 2 ust. 2, § 3 ust. 1, § 7 ust.1, § 12 ust. 1, § 13 ust. 1 pkt 3, § 22 ust. 1, § 25 ust. 1 pkt 2 umowy o dofinansowanie projektu nr RPSW.01.02.00-26-00.../17, a co za tym idzie zostały poniesione z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystaniu, w związku z czym podlegają zwrotowi. Mając powyższe na uwadze, Instytucja Zarządzająca stwierdza, że zachodzi podstawa do wydania decyzji określającej kwotę zwrotu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w odniesieniu do spółki w łącznej wysokości:

.../100), jak w pkt 1 decyzji wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Bieg początkowy odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych ustalono od dnia przekazania transzy środków dofinansowania wykorzystanego z naruszeniem procedur, jak w pkt 2 decyzji.

Środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, o których mowa w pkt 1 wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, o których mowa w pkt 2, należy wpłacić w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji na rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach nr 86 1020 2629 0000 9402 0342 7457 prowadzony w PKO Bank Polski S.A.

W świetle powyższego Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 orzeka jak w sentencji.

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wydając niniejszą decyzję oparł się o stan faktyczny i prawny według chwili jej wydania, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności faktyczne sprawy oraz oparł się o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy.

Pouczenie

Decyzja jest nieostateczna w administracyjnym toku instancyjnym. Zgodnie z art. 207 ust. 12a ustawy o finansach publicznych Beneficjent może złożyć do Zarządu Województwa

Świętokrzyskiego wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 127a § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego Beneficjent przed upływem terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy może zrzec się tego prawa. Wówczas, z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i brak jest możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Jeżeli Beneficjent nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia. Skargę wnosi się za pośrednictwem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. Wpis od skargi w sprawie należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem wynoszącej ponad 100 000,00 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2 000,00 zł i nie więcej niż 100 000,00 zł. Beneficjent ma możliwość ubiegania się przed sądem o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

W przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są: wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ufp, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji. Jeżeli Beneficjent nie zwróci środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu o którym mowa wyżej, wówczas zostaje wykluczony z możliwości otrzymania kolejnych środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

Okres wykluczenia rozpoczyna się od dnia kiedy decyzja stała się ostateczna zaś kończy się z upływem trzech lat od dnia dokonania zwrotu tych środków.

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
ANDRZEJ BĘTKOWSKI
(dokument podpisano elektronicznie)

Decyzję otrzymują:

- 1) ...,
- 2) a/a.